

NOVA DOBA

LJUDSKA BANKA
Ljudska banka d.d., Celje

Zaupanje zavezuje.

in club

CENA 100 SIT SLOVENIJA, SREDA, 29. SEPTEMBRA 1993 ŠT. 33, 34, LETO XXVII

**PREKMURCI
PREORALI
ŠVEDSKO**

**JANŠA NAD
JOŽICO PUHAR**

**GORENJCEM
KRADEJO IDEJE**

**CELJANI
HOČEJO
DOBRNO**

**HEROINA ZA VSO
DRŽAVO**

**TRUPLO POD
CIPRESO**

**KAKO JE UMRL
ROK PETROVIČ**

**MAŠČEVANJE
V KONJICAH**

**HITROST UBIJA
VOZI PREVIDNO**

KAKŠNO NAJ BO STATUSNO PREOBLIKOVANJE ZDRAVILIŠČA DOBRNA – OBČINA HOČE PREHODNO JAVNI ZAVOD, DELAVCI ZDRAVILIŠČA SO SE NA REFERENDUMU IZREKLI ZA DELNIŠKO DRUŽBO – JIM BODO ZA OLASTNINJENJE OSTALE LE TRAVICA IN ROŽE – CELJSKI POSLANCI SE NISO HOTELI NA HITRO ODLOČATI

ZDRAVILIŠKE SKOMINE

O Zdravilišču Dobrna danes krožijo že najrazličnejše govorice, po katerih bi nepoučeni lahko sodili, da tam na lastno pest deluje nekaj malopridnežev, ki si hočejo sami zase prigrabiti levji delež zdraviliškega premoženja, ocenjenega na približno petnajst milijonov DEM. V resnici pa gre za delavsko voljo, za željo kolektiva, ki večino dohodka zasluži na trgu, da se preoblikujejo v takšno gospodarsko družbo, v kateri se bodo lahko olastnili kot v vseh ostalih podjetjih. V kolikor bi, kot želi občina, postali javni zavod, bi jim za lastninjenje ostale le travice in rože.

Dobrna ni javni zavod

Zdravilišče Dobrna in celjski izvršni svet sta tudi po večmesečnih pogovorih daleč vsaksebi. »Zdravilišče Dobrna ne more biti javni zavod, ker ni na novo ustanovljena, delamo kot smo delali pred sprejemom nove zakonodaje, torej kot delovna organizacija. Za sprejem sklepa o preoblikovanju v javni zavod ni pravne podlage,« pravi direktor Toplic Darko Urbanc.

Občina je na sodišču združenega dela sprožila postopek za njegovo razrešitev, ker ustanoviteljica – občina Celje – ni dala soglasja k njegovemu imenovanju. Zanimiva bo odločitev sodiš-

Vanja Strniša, prejšnja v. d. direktorica, in sedanji direktor Zdravilišča Dobrna Darko Urbanc

ča, saj v kolikor Dobrna ni javni zavod in takšnega statutarnega sklepa še ni sprejela, direktor ne potrebuje nobenega soglasja občine Celje.

»Očitno gre za lastninski interes posameznikov. Na drugi strani pa so interesi delavcev, ki so se z veliko večino na referendumu odločili za preoblikovanje v delniško družbo. Očitno nam, da je referendum nezakonit. Referenduma nismo izvedli kot izrekanje o veljavnosti zakona, pač pa so delavci na demokratičen način povedali, kaj hočejo,« je na zadnji seji celjskega izvršnega sveta dejala prejšnja vršilka dolžnosti direktorice Vanja Strniša.

»Ne gre za kaprico, ne gre za zavajanje, Dobrna je zavod z vsemi posledicami. V izvršnem svetu menimo, da

imamo prav in zato vodimo te aktivnosti. Ne gre za osebne lastninske apetite. Takšne trditve so depasirane. V tej hiši želimo poskrbeti za občinsko premoženje. Nihče pa ne trdi, da je zavod najboljša rešitev,« je stališče celjske izvršne oblasti strnil sekretar IS Aleš Vrečko.

Čigavo je premoženje

In tako neusklajeni so prišli na celjsko parlamentarno zasedanje, za poslance pa je tiho posedla kakšna petina zdraviliškega kolektiva. Kakšna bo usoda Zdravilišča, bi iz prvih razprav poslancev o tem, ali naj vprašanje uvrstijo na dnevni red ali ne, je tačas sicer težko reči, vsekakor pa razmišljanja v parlamentu niso tako enotna kot v izvršnem svetu. Predvsem

pa v najvišjem celjskem oblastnem organu menijo, da o tako pomembni stvari kot je preoblikovanje uspešnega zdravilišča, ne morejo odločiti na hitro, brez tehtnega premisleka, brez tega, da bi slišali tudi mnenja vodstva podjetja. Nekaterim se tudi ni zdelo smiselno, saj so vendar že lani sprejeli sklep o postopnem preoblikovanju v delniško družbo in s tem menda zadevo rešili. Zakaj sedaj nenadoma drugačno stališče?

Pravdanje pravnikov bi zapletu okoli zdravilišča lahko rekli, sklicevanje na iste člene, na napačne knjižbe premoženja (nepremičnine so dejansko vse občinske), navajanja pomanjkljive registracije so sporne točke, okoli katerih se vrtijo v začaranem krogu. Od poslanske bistrovidnosti bo odvisno, kje bo epilog tega spora, ali v skupščinskih klopih ali na sodišču, katerega morebitno razsodbo bodo v zdravilišču pač spoštovali. Še potlej pa ne bodo mogli razumeti, kako to, da se edini od slovenskih zdravilišč uvrščajo ob laške toplice, kjer pa resnično kar 80 odstotkov celotnega prihodka ustvarjajo s pomočjo napotnic.

K. L.

NEPOSREDNA TELEFONSKA ZVEZA

S 1. oktobrom se sedež Splošne banke Celje priključuje na zunanje omrežje z novo telefonsko centralo in novimi telefonskimi številkami, s katerimi bo mogoče vzpostavljati neposredne telefonske linije s posameznimi bančnimi uslužbenci. Nova številka centrale, ki zamenjuje staro in dotrajano, je (063) 431 – 000, v kolikor pa želi klicatelj neposredno telefonsko zvezo, zamenja zadnje tri ničle s številko določenega referenta.

V zadnjem času so imeli v Splošni banki Celje precej preglavic s telefonijo. Ob navalu je bilo treba na zvezo kar dolgo čakati in takšna počasnost po njihovem mnenju pač ni na mestu. Nova telefonska številka velja za vse enote v Celju, za sedež banke v Vodnikovi, za tamkajšnjo ekspozituro, za enoti v Prešernovi in Vrnčevi in za Celjsko mestno hranilnico.

V banki upajo, da bo nov način telefoniranja pripomogel k ustvarjanju prijaznejšega odnosa med komitentom in bančnim uslužbencem, brez nepotrebnega povezovanja. Prihranjen bo tako čas prvih kot čas zaposlenih v banki.

LB SPLOŠNA BANKA CELJE

Obvešča

svoje poslovne partnerje
o spremenjeni telefonski številki
na vseh lokacijah v centru Celja.

Od 1.10.1993 dalje velja nova
telefonska številka

063/431 000,

ki nadomesti do sedaj veljavne telefonske številke:

- sedež banke na Vodnikovi
063/26 240
- Ekspozitura Vodnikova in Ekspozitura
Prešernova (prej Ekspozitura Trg V. kongresa)
063/26 240
- Celjska mestna hranilnica
063/26 815
- Ekspozitura Vrnčeva
063/21 840

Da bo pogovor hitreje tekel preko nove centrale, povprašajte za interno številko bančnega uslužbenca, s katerim poslovno sodelujete, tako da boste z odtipkanjem treh internih števil, namesto treh ničel, dobili direktno zvezo.

tradizija, kvaliteta in zvestoba

Na junijskem zboru delavcev so zaposleni v zdravilišču sprejeli sklep o razpisu referendumu o izrekanju v prihodnjo organizacijsko obliko podjetja

Prva zasebna komercialna radijska postaja v Sloveniji

RADIO ALFA

Poslušate nas lahko vsak dan
od 10.–14. in 19.–24. ure

107,8 Mhz

NOVA DOBA

Najstarejši zasebni in nadstrankarski slovenski politično-informativni časopis
Lastnik in glavni urednik Janez Sever
Urejujejo: Franc Furland, Vasja Ocvirk, Ksenija Lekić in LucaS
Celostna podoba: mag. Jože Domjan
Oblikovanje: mag. Mojca Cerjak
Računalniška predloga: dr. Borut Jereb
Tajnica v uredništvu: Cveta Mastnak
Izdaja PRESE d.o.o., Aškerčeva 15, 63000 Celje
Trženje: SOK d. o. o., Aškerčeva 15, 63000 Celje, in agencije
Tiska družbeno podjetje DELO – TISK ČASOPISOV IN REVIJ p.o.
Naslov uredništva: Celje – knežje mesto, Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel.: 063/ 441–606 in 441–215, faks 063/ 25–849 in 26–903
Žiro račun pri celjski SDK št. 50700 – 603 – 31455
Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenju Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi časopis med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5–odstotni prometni davek od prometa proizvodov
Čez poletje izhaja vsako drugo sredo
Nenaročenih rokopisov ne vračamo, na nepodpisana pisma se ne oziramo
Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška in BiH 240 DIN, Avstrija 42 AST, Nemčija 5 DEM, Švica 5 SRF, ZDA in Kanada 5 USA, Švedska 20 SEK, Avstralija 6 AUD, Italija 1.200 LIT

JOŽICA PUHAR, MINISTRICA ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE, O NAPADU SOCIALDEMOKRATSKE STRANKE SLOVENIJE NA NJEN RESOR

JANŠA SE ZALETAVA

Prvi je začel rovariti Janša

»Ob vseh dogodkih na naši politični sceni, me lahko preseneti že malo katera poteza. Mogoče mi je dvignil srčni utrip kontekst, v katerega je bilo pisanje vključeno. Ne vem, kaj ima vprašanje spoštovanja koalicijske pogodbe skupnega s sredstvi mojega ministrstva.

Najprej je vaše ministrstvo osumil, seveda, Janez Janša?

»Zakaj je minister Janša začel razmišljati o našem ministrstvu, ne vem. Razlage so različne. Dolgo sem se izogibal razmišljati o tem. Prvi razlog takšnega Janševega ravnanja je lahko povsem politične narave, saj sem pripadnica Združene liste. Drugi je, mogoče, v nepoznavanju vsebine in dela našega ministrstva, ki zahteva precej sredstev, pogojenih z realizacijo pravic, ki jih pokriva.

Ker je vojska v svojih ambicijah velik porabnik, se takoj nakazuje tudi tretji razlog napada na naše ministrstvo. Ne znam pa si razlagati, da bi med ministrom Janšo in mano obstajalo kaj osebnega. Trenutno se namreč ne nameravam ukvarjati niti z vojsko niti z obrambnim ministrom. Je pa res, da sem se nekajkrat dotaknila zakonodaje obrambnega ministrstva – ko smo se usklajevali okrog varnostne resolucije in zakona o obrambi. To sem jemala kot pravico dajanja mnenja o elementih, ki se zaradi stikanja morajo usklajevati.

Vsi kontrolirajo

V pismu SDSS so izražene domneve o nepravilnostih dela v Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve RS – o nezakonitem razpolaganju s sredstvi, namenjenimi za socialne programe...

»Domneve predstavljajo na glas izraženo razmišljanje. Ne vem, kam naj bi bila uperjena njihova ost. V čem naj bi bilo delo v našem ministrstvu nezakonito? Niti tega ne vem, kaj si pišoč ob tem predstavlja. Za naše delo in odločitve imamo zakonsko podlago. Smo pod sporno tehnično kontrolo finančnega ministrstva, imamo pa tudi svoje kontrolne mehanizme porabe sredstev. Delamo mesečne in poletne likvidnostne plane, za stvari, ki prestopajo načrtovano, pa se sproti dogovarjamo.

Na finančnem ministrstvu pretok denarnih sredstev preko našega ministrstva spremlja več ljudi, pri nas pa sta dva uslužbenca, ki se ukvarjata samo s tem področjem. Mimogrede, nismo jih na novo zaposlili, ampak razporedili.

SDK se pri vas še ni oglasila?

»Služba družbenega knjigovodstva opravlja kontrolo po nekem razporedu. Finančni minister nas je že pred časom informiral, da bomo postopoma prišli pod kontrolo vsi resorji.

Zakaj je krščanski demokrat Ciril Pucko, član prei-

skovalne parlamentarne komisije afere HIT, predlagal revizijo poslovanja v vseh vladnih resorjih, posebej v vašem?

»Nekje sem prebrala, da je bilo to predlagano. Pri pobudah poslancev gre običajno za težnjo, da bi šlo v nekatere smeri več sredstev, kar je povezano s programskimi usmeritvami strank. Za kaj gre v primeru omenjene pobude, je težko reči. Vem le, da je ob obravnavanju državnega proračuna pol krščanskih demokratov želelo, da bi več sredstev v okviru našega resorja namenili družinski politiki. Glede na dimenzije

cilji vlade in ministrstva. To tudi delam.

Ker se ob podatkih o višini naših denarnih sredstev nikoli ne pove, kaj vse se z njimi financira, je v bistvu enostransko obveščanje. Drugače je, če imaš takšen resor, ki ga lahko po svoji iniciativi krčiš in širiš oziroma prilagajaš, in drugače, če imaš opravka z realnimi dimenzijami ljudi, ki še naraščajo.

Iz 64 milijard tolarjev dobiva mesečno individualne prejemke 320 tisoč ljudi. Pri tem niso mišljeni vsi tisti, ki so vključeni v različne programe na tržišču dela in deloma na področju socialnega varstva. Pri ugotavljanju tiste

problematika sindikatov in socialnih partnerjev, pravno varstvo pravic delavcev, inšpekcijska kontrola, varstvo delovnega okolja in zdravja pri delu, invalidsko in pokojninsko varstvo, v širšem pa celotno socialno varstvo, družina in borci so področja, ki so izjemno problematična zaradi same ekonomske in razvojne situacije. Nekaj področij pa je takšnih, da resor na njihove dimenzije sploh ne more vplivati – v njih rezultirajo stanja in poteze na drugih področjih in resorjih.

Ob vsem navedenem je jasno, da lahko nekdo, ki hoče, v naših potezah najde neko stvar in nam jo obesi na

z vsemi znanji spreminjati trenutno situacijo na boljše. Tisti, ki dela po svoji najboljši vesti, znanju in sposobnostih, pa je lahko odporen. Med alternativami zmeraj izberemo strokovno, tako dodelano, da lahko za njo stojimo.

Predstavlja sumničenje vašega ministrstva političen zaplet?

»Težko, da gre za resnejšo politično zaostroitev. Lahko si zamislim, da bi tudi moja stranka šla v zahtevo po kontrolah v nekaterih resorjih. Je pa to nesmiselno.

Politiki niso brezposelni

O vašem tekočem delu – kaj bo s podjetji v Sloveniji zreli za stečaj?

»V Sloveniji je več kot tisoč blokiranih podjetij. Če bi jih SDK po avtomatizmu pošiljala stečaj, bi le teh bilo veliko in bi se postopki zaradi preobremenitve zataknili. Je tudi vprašljivo, če so vsa takšna podjetja zrela za stečaj. K stečajem bi morali pristopati selektivno, na podlagi novega zakona – za njih bi moralo biti mnogo razlogov. Stečaj ne pomeni samo programskega očiščenja in saniranja finančnih obveznosti, temveč tudi trgiranje in nihanje firme, ki jo pripelje na trgu v fiasko.

Brezposelni? Koliko jih dela na črno?

»Prijavljenih iskalcev zaposlitve je 132 tisoč. Nekje 30 odstotkov le – teh dela na črno. Tistih, ki nimajo nobenih sredstev za preživetje, se na nekakšen način znajdejo in izkoriščajo trenutno situacijo. Delodajalci so namreč za določena dela pripravljeni zaposlovati, če so obremenitve čim manjše.

Politiki, ki imajo svoje podjetje?

»Najbrž niso prijavljeni kot nezaposleni.

Tekst in slika Franc Furland

pojavnost, število upravičencev in potrebe pokrivanja ostalih področij, smo v predlogu družini namenili, kolikor je bilo potrebno.

Kdo potrebuje socialni mir?

SDSS je v pismu zapisala, da je vlada s sredstvi vašega resorja kupovala socialni mir...

»Gre za domnevo, ki se lahko zelo različno interpretira. Postavljanje tega vprašanja s strani stranke omenjenega ministra, ki je v vladi toliko časa kot jaz, in ki je po vsej verjetnosti za realizacijo programskih ciljev svoje stranke, rabil »socialni mir« in podporo državljanov, je zelo dvomljivo. Minister Janša je potreboval socialni mir prav toliko kot jaz in cela vlada, da Slovenija lahko sploh eksistira, in da jo »peljemo« naprej.

Da je preko programov, ki tečejo na našem ministrstvu, lažje zagotoviti socialni mir, kot na nekaterih drugih ministrstvih, je logično glede na njihovo vsebino. Pomagamo reševati presežne delavce, vključujemo v delo brezposelne, preprečujemo večanje njih števila, poskušamo plačati in vse druge politike na področju človeškega faktorja v proizvodnji peljati v tej smeri, da je ob težkih ekonomskih pogojih situacija še vedno relativno znosna.

Enostransko obveščanje

Gre za smotno porabo velikih sredstev, 64 milijard tolarjev...

»Pri takšnih programih in sredstvih se lahko vedno postavlja vprašanje, smotne porabe. Zame so smotno porabljeni takrat, kadar se ob upoštevanju zakonskih osnov dosega programski

količina denarja, ki niso individualni prejemki, temveč je namenjeno ostalim programom, pridemo do osemnajstih odstotkov skupne vsote.

Je Janševa stranka svoje sume še dodatno obrazložila?

»Ta stranka se stalno zaletava v naše področje, mislim, da že od prvega leta obstoja programov na tržišču dela. Mogoče ima podlago v drugačnih predstavah o tem, kaj naj bi se na področju tržišča dela počelo.

Na zahodu ministri (tudi) odstopajo

Se vam ne zdi, da Janša izkoristi vsako podtikanje v svojo korist?

»Glede na to, da sem za takšne metode zelo neopremljena, se nočem ukvarjati z mislijo, da bi v tem primeru lahko šlo celo za podtikanje. Ob slednjem pa bi bilo potrebno akterja razkrinkati. Lahko je ugotoviti, kdaj je kakšna stvar za lase privlečena.

Na zahodu velja pravilo, da minister, ki kolega obtoži po nepotrebnem, odstopi...

»Pristop javnega napadaja ni sprejemljiv. Kolega se lahko opozarja na drugačen način. Seveda, če nima kdo v ozadju posebnih namenov. V naši politiki zahodna pravila obnašanja očitno še ne veljajo.

Je vaše ministrstvo občutljivo na napade opozicije?

»Lahko je razložiti objektivno občutljivost tematike v naši pristojnosti, saj pokrivamo področja dela, če se orientiram le na tiste dele ministrstva, ki so izredno občutljiva. Zaposlovanje, plače,

ramena. Na drugi strani pa smo na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve zelo odporni na različne napade in imamo izjemno čisto vest, saj smo pravočasno pripravili potrebno sistemsko zakonodajo z vsemi programi, preko katerih poskušamo

Feroda

Proizvodnja, obnova, demontaža, montaža zavornih in sklopnihih elementov za vsa osebna in tovorna vozila, kmetijske in industrijske stroje.

Delovni čas od 7. do 16. ure, sobota od 7. do 12. ure.
PAVČNIK, Zg. Hudinja 46,
tel./faks (063) 33-710

Trenutno imamo v proizvodnem programu za osebna vozila preko dvesto različnih tipov zavornih ploščic. Vsi materiali, ki jih uporabljamo za zavore in sklopke, so brez azbesta.

Kot novost pa smo uvedli brezplačno montažo pri nas kupljenih zavornih ploščic za vse tipe osebnih vozil.

Srečno vožnjo – Feroda Celje!

Po tistem, ko je obrambni minister Janez Janša na slovenski televiziji pred časom spet vrgel kost za gledanje, nanašajočo na nepravilnosti v delu Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve Republike Slovenije, je pred kratkim Socialdemokratska stranka Slovenije na Janeza Drnovška in Lojzeta Peterleta naslovila pisanje, v katerem mrgoli insinuacij o nezakonitem razpolaganju z denarjem za socialne programe v resorju ministrice Jožice Puhar. Če je bila nad vsebino omenjenega pisma presenečena, je bilo prvo, kar smo želeli izvedeti od pripadnice Združene liste.

PRI CELJSKI ENOTI ZAVAROVALNICE TRIGLAV JE HMELJ NAJPOGOSTEJE ZAVAROVANA RASTLINSKA KULTURA

VIHAR NAD HMELJIŠČEM

Kmetijska zavarovanja je mogoče na hitro opredeliti na zavarovanja živali in zavarovanja posevkov in plodov. Ni naključje, da v celjski regiji pri slednjih prednjači zavarovanje hmelja. V Savinjski dolini hmelj organizirano pridelujejo že 110 let, tradicija zavarovanja tega posevka pa sega štirideset let v zgodovino zavarovalništva na Slovenskem. Danes je v Sloveniji zavarovanih preko osemdeset odstotkov vseh hmeljišč, v celjski regiji pa je število višje še za dodatnih petnajst odstotkov. Celjska območna enota Zavarovalnice Triglav zavaruje letno 1800 hektarov hmeljišč, 1100 hektarov njiv s koruzo, 1000 s pšenico, sledi pa jim še 700 hektarov vinogradov in 250 hektarov sadovnjakov. Janka Kosa smo povprašali, od kod tolikšen delež hmelja v zavarovanjih.

»Pridelovanje hmelja je zelo rizično, saj gre za občutljivo kulturo s kratko vegetacijsko dobo, zaradi specifične občutljivosti vodil pa lahko pridelek hmelja ogrozijo tudi viharji. Že pred leti je bil v sodelovanju s strokovniki s te-

hmelju v prednosti družbeni sektor.«

Ali pri zavarovanju živali kakšna vrsta posebej izstopa?

»Najpogostejše je zavarovanje krav z zdravljenjem. To pomeni, da žival, v tem primeru kravo, najprej zavarujemo za osnovni rizik, torej pogin, zasilni ali ekonomski zakon, nato pa še za stroške zdravljenja.«

Kako se to pokaže v praksi?

»Vzemimo kot primer kmeta, ki zavaruje žival, kravo, na zavarovano vrednost sedemdeset tisoč tolarjev. Petodstotni premijski stavek znaša torej tri tisoč petsto tolarjev, s popustom na gotovinsko plačilo in popustom na kupone iz prejšnjega leta pa lahko premijo zniža še za trideset odstotkov, kar potem znaša dva tisoč petsto tolarjev. Če žival pogine ali pa se poškoduje in mora oditi v zakon, znaša torej zavarovalnica 70.000 tolarjev, če pa žival zboli, je prva veterinarska intervencija zastoj, vse nadaljnje pa so znižane na petdeset odstotkov. Število intervencij je neomejeno. Povprečna cena veterinarske intervencije, v katero so všteti

mu zavarovalnica pokrije škodo.«

Prej ste govorili o kuponih?

»To je pravzaprav novost v kmetijskem zavarovanju. Če ima kmet, na primer, v hlevu deset glav živine, dobi za vsako zavarovano žival kupon za prvo, brezplačno veterinarsko intervencijo. Seveda ne gre pričakovati, da bi obtele prav vse živali, tako da je možno kupone kombinirati in zdraviti, recimo eno, dve ali tri živali povsem zastoj. Po drugi strani pa je moč s temi kuponi uveljavljati popust pri zavarovanju, tako da obstaja več možnosti. Pri Zavarovalnici Triglav smo uvedli nekakšen mini kmečki zavarovalni paket – če zavarovanec s prihranjenimi kuponi uveljavlja dvajset odstotni popust, lahko popust prenese tudi na požarno zavarovanje. Stopnja popusta se z leti povečuje in tako lahko olajšave dosežejo tudi do petdeset odstotkov.«

Kako pa za zaščito kmeta skrbi država?

»Prav gotovo ne v zadostni meri. V razvitih državah je povezava med zavarovalnicami in kmetijskimi ministri-

v Avstriji, kjer smo si ogledali zavarovalniške sisteme, je država mnogo bolj udeležena pri plačevanju premij. Tako zavarovanec plača le od tretjine do polovice premije, tretjino krije država, ostalo pa lokalna skupnost. Tako si kmet lahko privoščijo popolno ekonomsko varnost, kar pa pri nas za zdaj, žal, še ni mogoče.«

Ali lahko pride do podobnega sodelovanja tudi pri nas?

»Govoril bom le za svoje področje. Pred mesecem dni sem podal pisni predlog, po katerem bi se izvedla sinteza razmer na področju kmetijskega zavarovanja. Potrebno bi bilo stopiti v kontakt z odgovornimi ljudmi na ministru in opozoriti na te razmere. Tu namreč nastopa še en problem. Zavarovalnice so med sabo preveč neusklajene, pojavlja se nelojalna konkurenca. Gre za medsebojno izčrpavanje, toda na koncu bo vseeno potrebno skupno določiti, kolikšen je rizik zavarovanja neke živali ali kulture. Ne bi želel udrihati po konkurenčnih podjetjih, toda zdi se, da so si za vstopnico na kmetije izbrali prav zavarovanje živali. Gre za dumping, nižjo premijsko stopnjo ali popuste, preko katerih bi sčasoma prišli tudi do drugih zavarovalnih vrst. V tej točki bi se zavarovalnice morale dogovoriti med sabo in poiskati enak premijski stavek,

izbiro pa prepustiti zavarovancem samim, ki bi se odločali na podlagi kvalitete in hitrosti likvidacije škod. Slednje je pri zavarovalništvu pravzaprav najpomembnejše. Slovenija tudi nujno potrebuje zakon o zavarovalništvu in kolikor vem, takšnega zakona še ni.«

Podobno, kot na marsikaterem drugem področju...

»Kmetijska zavarovanja trenutno delijo usodo kmetijstva nasploh. Kmetijstvu se zaradi mnogih razlogov ne piše najbolj rožnato, to pa se seveda odraža tudi na rezultatih v zavarovalništvu. Toda, če hočeš imeti resno in zanesljivo zavarovalnico, ki ji ljudje zaupajo, moraš pokrivati prav vsa področja, torej tudi kmetijska zavarovanja. Pretežni del kmetijske proizvodnje se nahaja v težavah zaradi nizkih odkupnih cen, velikih zalog, cenenege materiala iz uvoza in suše, kar pa nas ne bo odvrnilo od že doseženih rezultatov in širjenja tega področja.«

Vasja Ocvirk

ga področja izdelan učinkovit zavarovalniški sistem, ki se ga pridelovalci še danes držijo. Kmetje so namreč pogodbeno vezani pridelovati določene količine hmelja, tako da ta kultura, še posebej v Savinjski dolini, dostikrat pomeni osnovni vir eksistence. Rečemo lahko, da je od hmelja odvisna ekonomska in socialna varnost marsikaterega kmeta na tem področju.«

Kako pa je z drugimi kulturami?

»Koruzo in pšenico sta prav tako kulture, ki jih pokrivamo v večji meri. Pri sadju se je moč zavarovati tudi proti poslabšanju kvalitete, kar sadjarji tudi s pridom izvajajo. Če vzamemo kot primer nevarnosti točo, se namreč ne zgodi pogosto, da bi plodovi padli na tla, temveč so samo poškodovani in s tem tudi deklasirani. Škoda, ki nastane s tem, pa seveda ni zanemarljiva.«

Kakšno pa je razmerje zavarovanj med družbenim in zasebnim sektorjem?

»Na splošno je razmerje izenačeno, s tem, da je pri

potnina, zdravilo in storitev, znaša štiri tisoč tolarjev, tako da je več kot očitno, da se zavarovanje izplača.«

Od kod tako nizke premijske stavke?

»Gre za kulturo, ki je že po pričakovanjih v minusu in jo je pač treba vzeti v zakup. Gre za nekakšno pričakovano izgubo, ki pa je kontrolirana, tako da lahko vztrajamo pri zavestno nizkih premijskih stavkih.«

Torej se živinorejci odločajo za tovrstno zavarovanje?

»Da, vsekakor, saj gre za zelo ugodno priložnost. Še posebej se je to pokazalo v zadnjih dveh letih, ko je suša močno zmanjšala pridelok krme. Zaradi tega bi bilo potrebno zmanjšati število živali v hlevu, česar si seveda nihče ne želi. Če ima na primer kmet v hlevu deset glav živine, krme pa le za osem ali sedem, se pri poskusu ohranjanja prejšnjega števila večkrat pojavijo težave. Zato je za marsikoga boljše, da kravo, žival izloči preko zavarovalnice, torej, da

ga, saj gre za spodbujanje in zaščito domačega kmeta.«

Čemu bi pripisali te posledice?

»Gre za prehodno, nedorečeno politiko, ki je zdaj značilna za vso Slovenijo. V Švici in Italiji, mislim, da tudi

Hmelj je zaradi sorazmerne kratke vegetacijske dobe, ki traja od štiri do pet mesecev, zelo občutljiva rastlina, toča in vihar pa sta njegova največja sovražnika. Nemalokrat se je že zgodilo, da je zaradi vremenskih vplivov propadel skoraj ves pridelek. Prav zaradi tega je v kar petindeset odstotkov hmeljišč v celjski regiji zavarovanih. Janko Kos, vodja kmetijskih zavarovanj pri celjski območni enoti Zavarovalnice Triglav, nam je v pogovoru dejal: »Naša zavarovalnica je v nenehnem stiku s proizvajalci in strokovnjaki Hmeljarskega instituta Zalec, zato nam vedno znova zaupajo tudi generacije hmeljarjev, ki šele prihajajo.«

NOVA DOBA
NOVA DOBA

POTOMCI REČIŠKIH RUDARJEV SEGAJO PO EVROPI – TOVARNA IZOLACIJSKEGA MATERIALA LAŠKO SI JE OB DVAJSETI OBLETNICI PRIDOBILA MEDNARODNI CERTIFIKAT ISO 19001

TIM Laško – mlad kolektiv je v dvajsetih letih poslovanja, ob sledenju ciljem celovitega obvladovanja kakovosti, postal največji slovenski proizvajalec hidro in termoizolacijskih proizvodov. S pridobitvijo mednarodnega znaka kakovosti poslovanja – certifikata ISO 9001, kar ga uvršča med osemindvajseterico v državi s certifikatom opremljenih, zanesljivih slovenskih podjetij, za TIM teženje h kakovosti ni končano – visoko raven poslovanja je potreben vzdrževati.

Certifikat v prave roke

»Podjetje se zaveda, da so danes razmere poslovanja drugačne, kot so bile nekoč. Kriterije, ki veljajo v svetu, moramo sprejeti tudi doma.

Le tako bomo lahko bolj smelo razmišljali o razvojnih načrtih,« je v Bidermeierjevem salonu Laškega zdravilišča ob sredini slovesni podelitvi mednarodnega certifikata ISO 9001 podjetju TIM Laško med drugim poudaril minister Maks Tajnikar.

Odločitev za podelitev visokega priznanja kakovosti poslovanja v razvitem svetu je v londonskem Bureau Veritas Quality International »padla« sredi letošnjega junija, ko je bilo ugotovljeno, da TIM Laško izpolnjuje vse ostre pogoje za podelitev certifikata, ki ga priznavajo vse države EGS. Tako je podjetje iz Rečice pri Laškem vstopilo v družbo prvih slovenskih nosilcev znaka kakovosti, ki so si ga »prislužili« z urejenim poslovanjem. Le slednje namreč omogoča doseganje osnovnega smotra poslovanja – zadovoljevanje pričakovanih kupcev izdelkov in storitev, ki se lahko uspešno realizira samo ob poudarjenem in celovitemu odnosu do kakovosti.

»Projekt smo lahko izpeljali, ker so ga sprejeli vsi zaposleni delavci. Razvoj podjetja je pravzaprav razvoj ljudi, ki v njem delajo. Razvoj njihovega načina razmišljanja o zadevah, povezanih s podjetjem. Kakšna je filozofija razmišljanja, je seveda v veliki meri odvisno od filozofije vodstva, ki oblikuje osnovni smoter podjetja in mora za to zainteresirati čimveč zaposlenih.

Proizvodnja in izdelek sta podrejena zahtevam kupca, znanje in inovativnost kot glavni konkurenčni prednosti, razvoj na kakovostnih osnovah, individualno opredeljena odgovornost, postopna pripadnost kolektivu in povezanost več interesov, samoodgovornost za položaj podjetja, je nekaj značilnih pravi naših delavcev,« je povedal diplomirani ekonomist Jože Pušnik, direktor TIM Laško, p. o., ki že četrto leto uspešno vodi podjetje.

Začelo se je leta 1973

Tovarno izolacijskega materiala Laško srečamo prvič z novim letom 1973, ko se je pod tem imenom v sodni register vpisal tedanji Rudnik rjavega premoga Laško. Na podlagi gospodarske odločitve o postopnem zapiranju slovenskih premogovnikov je začel z iskanjem nadomestnih dejavnosti, ki bi omogočile rudarjem ohranitev zaposlitve.

Po odločitvi o začetku proizvodnje izolacijskega materiala sta v Spodnji Rečici ob zunanjem obratu rudnika zrasli novi proizvodni hali.

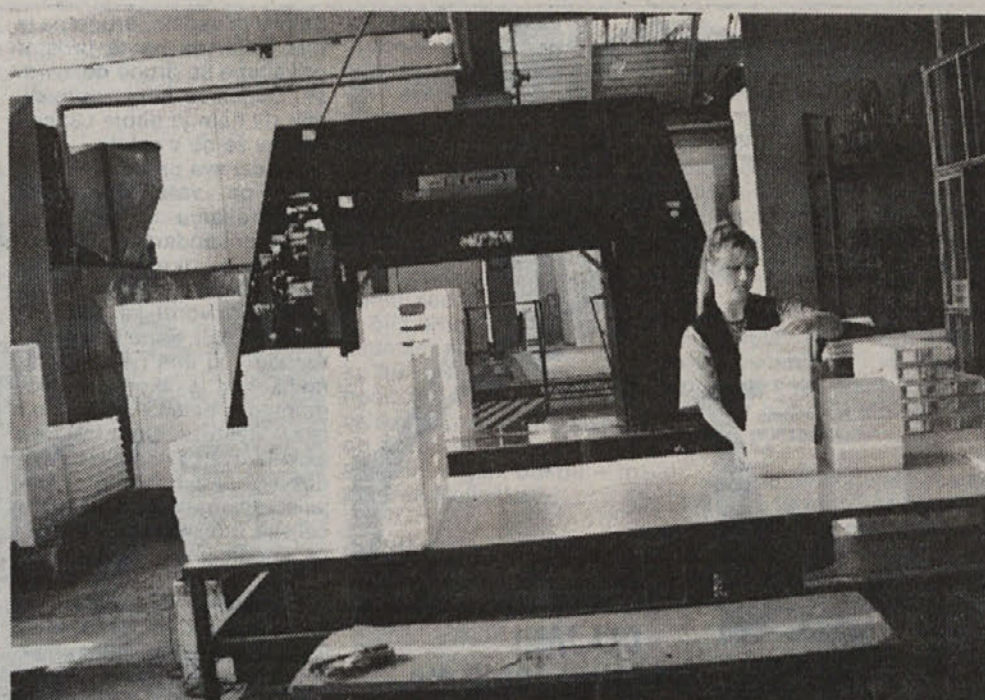
Naslednje leto so bile v sodni register vpisane že tri TIM-ove temelje organizacije: Tovarna izolacij in embalaže, Rudnik premoga, glin in peska ter Elektrostrojni obrati in transport, katerih skupne zadeve je opravljala Delovna skupnost skupne službe.

Nadaljnji razvoj TIM-a je bil, zaradi iskanja optimalnih tržnih pozicij v organizacijskem smislu, zelo dinamičen. Tako so leta 1976 iz tozda Tovarna izolacij in embalaže nastali trije novi: Termoizolacije in embalaža, Hidroizolacije in izolacije. Sočasno je TIM Laško saniral in pripojil Tovarno lesne galanterije Rimske Toplice ter v srbski Mionici pričel z gradnjo tovarne stiropora.

V letu 1979 se je Gračnica, ki je nastala po pridružitvi tovarne iz Rimskega toplic, razdelila v Tovarno lesnih in gradbenih izdelkov ter Montažo izolacij, Hidroizolacije pa so se preimenovali v Proizvodnjo gradbenega materiala. Iz TIM-a je po treh letih, ko so videli perspektivo premogovništva v okrilju energetike, »izstopil« Rudnik. Z referendumom, ki je zaključil žgoče polemične razprave, so v Mionici leta 1989 delavci sprejeli sklep o izločitvi iz TIM Laško in organiziranju FIMA Mionica. Tistega decembra pa so delavci laškega TIM-a preoblikovali TIM iz delovne organizacije v družbeno podjetje.

Razumevanje v kolektivu

TIM Laško danes srečuje mo v sedmih programih: embalaži, termo in hidroizolacijah, vezivih in malti, investicijski opremljenosti, montaži izolacij in lesni proizvodnji, ki jih koordinira glavni direktor Jože Pušnik. Hkrati predstavlja jo poslovne organizacijske enote na čelu s programski-

sorbirali na nekdanjem jugoslovanskem trgu. Govorimo lahko o 547 različnih izdelkih v katere je 694 v povprečju nekaj nad petinštrideset let starih zaposlenih na takšen ali drugačen način vgradilo 5447 različnih materialov, delov in elementov.

»V TIM-u je še vedno kakšnih petdeset delavcev, ki so startali ob samem začetku podjetja. Imamo zaposlenih tudi trinštrideset invalidov. Glede na to, da so naši delavci pretežno iz podeželja, ni nerealnih pritiskov na višino osebnih dohodkov. Izplačila slednjih so redna in se gibljejo v povprečju štiridesetih tisočakov neto. Lahko govorimo o visoki meri zaupanja, ki vidi opravičilo v dolgoročni socialni varnosti.

Smo pa odlično stimulirali kadre, ki zasedajo visoko strokovna delovna mesta. Veliko pozornost namenjamo tudi izobraževanju. Vse skozi pa smo se trudili, da ni bilo trajnih delovnih presežkov niti dokupovanja let za pokojnine. Pred časom smo imeli deset odstotkov delavcev iz bivših južnih republik, katerih del je zapustil naše podjetje in se vrnil na svoje domove,« je bilo mogoče izvedeti od glavnega direktorja TIM-a Jožeta Pušnika.

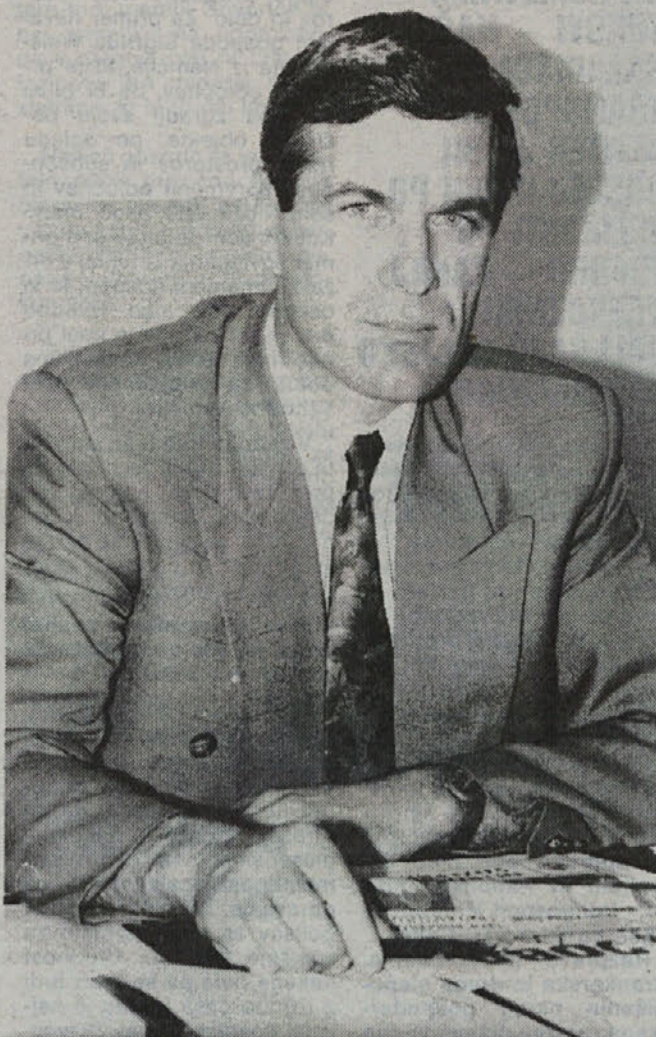
Brez strahu v prihodnost

Ob dvajsetletnici se podjetju TIM Laško napovedujejo nove spremembe. Iz podjetja z družbeno lastnino se bo skladno z Zakonom o lastninskem preoblikovanju podjetij moralo preoblikovati v podjetje z znanim lastnikom. Tega pa se 694 Timovcev ne boji, saj ni mnogo podjetij in v njih zaposlenih, ki bi imeli delničarstvo v tako široki paleti dejavnosti, kot jo imajo sami. V Rečici je doma tudi strokovno znanje. Znanje, ki se tržno rezultira v profitu, pa je glavni kriterij pri investiranju premoženja.

J. S. in F. F.
Foto LucaS

Opravičilo

V zadnji številki Nove dobe je prišlo do neljube zamenjave teksta v člankih »Skok v smrt« in »Dinastija po mariborsko«, kjer je izpadlo, da je bil članek v celoti povzet iz časopisa Slovenska vojska.

mi vodi, ki skrbijo za realizacijo tržnih ciljev podjetja z natančno preiščeno in časovno usklajeno koordinacijo aktivnosti marketinga in

oskrbe, ekonomike poslovanja, kadrovske splošnih zadev, proizvodnje in razvoja.

Podjetje je nesporno največji proizvajalec hidro in termoizolacij v Sloveniji. Heterogena sestava proizvodnih programov od ekspandiranega polistirena, hidroizolacij na osnovi oplemenitenih bitumnov, veziv in malt, investicijske opreme, lesnih proizvodov ter montaža, sicer nima neposredne medsebojne povezave, se pa dopolnjuje v zaščiti objektov proti vlagi, vročini, mrazu ter gradnji le teh.

V letošnjem prvem petmesecu so v TIMU največ prodali programa embalaže in sicer 23 odstotkov, sledijo pa ji hidroizolacija z 21, Lesna proizvodnja in termoizolacije s po 14, veziva in malta z 12, montaža z 11 in investicijska oprema s petimi odstotki. 68 odstotkov proizvodov je kupil slovenski trg, dvaindvajset odstotkov je šlo na konvertibilno področje, deset odstotkov izdelkov pa so ab-

ODLOČITEV ZA KAKOVOST

OH, TA NAŠA PRITLEHTNOST

MARKO BREZIGAR:
»CELJANI
IZGUBLJAMO NA
VSEH PODROČJIH
— ŠE MALO IN
BOMO IZGUBILI
TUDI BITKE
S PROMETNIMI
TOKOVI — NAŠ
SKLADIŠČNO
TRANSPORTNI
CENTER JE BIL
DOSLEJ DRUGI PO
VELIKOSTI PO
TOVORU — ZAKAJ
PREVOZNIKI
OBLEGajo CELJSKO
CARINARNICO

»V dvajsetih letih smo v Celju na petnajstih hektarih površine zgradili 40 tisoč kvadratnih metrov pokritih skladiščnih prostorov in v našem Skladiščno transportnem centru na leto že pretovorili 3.800 vagonov tovorov. Po količini pretovorenega blaga smo bili na drugem mestu v državi, vendar se je po razpadu Jugoslavije in vojni promet prepolovil. Kljub temu menimo, da ima Celje naravne in geografske danosti, da se razvije v pomembno sečišče transportnih poti med Jadranom in Panonsko nižino,« trdi gospod Marko Brezigar, direktor STC Celje.

Razprave in kolebanja, strankarska in druga slepmišenja okrog gospodarskega razvoja države vedno znova zamegljijo opozorila strokovnjakov, da Slovenci nimamo več časa za dolge razprave o smernicah razvoja našega gospodarstva, časa za afere, temveč le še za trdno razporeditev že dogovorjenih načrtov. Pri tem imamo v mislih infrastrukturo, ceste in železnice. Gospod Marko Brezigar, vi ste bili v prejšnjem sklicu poslanec republiške skupščine in ste poslanec občinske skupščine v Celju. Kako na naš razvoj gledate iz zornega kota direktorja Skladiščno transportnega centra Celje?

»V Celju smo v dvajsetih letih oblikovali skladiščno transportni center, ki je po pretovoru blaga rinil iz leta v leto višje, dokler nismo pristali za največjim. Toda že pred usodnimi dogodki na Balkanu smo naš razvoj razpolovili na dvoje. Eno je skladiščenje in transport, pretovarjanje, drugo pa — trženje. V prvem delu je šlo za modernizacijo, z manj ljudi opraviti isto ali še več dela, kar nam je z uvajanjem sodobne tehnologije in raču-

nalništva uspelo, drugo pa je bila želja, da na ta prostor privabimo še druge dejavnosti. Danes se lahko pohvalimo, da nam je oboje uspelo, čeprav še ne v celoti.

In zdaj sva prišla do odgovora na vaše vprašanje. O prerekanju in natezanju okrog gospodarskega razvoja države, okrog izgradnje cest ali železniškega omrežja ne kaže govoriti, ker ste že vi vse povedali. Kako to izgleda v občini, ki ima naravne danosti, ker je skorajda geografsko središče države, pa lepo ilustrira podatek, da smo šele letos uspeli ob cesti dobiti tudi avtobusno postajališče, čeprav je tu središče celjske industrije, Carinarnica, špedicije...«

Z razpadom Jugoslavije se je tudi pri vas prepolovil tovor. S težavami železarjev se del tovora spet zmanjšuje...

»Za prvim delom ne gre besedičiti, ker tega več nikoli ne bo. Kar tiče drugega, pa smo se mi že prej pripravili in reorganizirali. Gre za to, da smo uspeli pridobiti drugo blago, drugačne vrste tovorov in delo. Za primer navedem gospoda Sigfrida Weishauptha iz Nemčije, ki je prvotno odločitev, da bi blizu Zagreba zgradil svoje poslovne objekte, po ogledu naših prostorov in sposobnosti spremenil odločitev in sem vložil 320 tisoč mark. Kolikor vem, je bil to prvi primer sovlaganja iz tujine v državi. Omenjeni gospod, ki je osebno bdel nad izvedbo del, je priznal, da je imel pri nas manj težav, kot jih ima doma na pripojenem delu Vzhodne Nemčije.

V zadnjih treh letih smo na ta prostor dobili že okrog 45 predstavništev, podjetij ali dejavnosti. Stremimo k temu, da bi se center še hitreje spreminjal iz carinskega skladiščnega v prodajni...«

Med prevozniki je znano, da se jih vse več odloča za Carinarnico v Celju...

»Drži. Spet smo pri ljudeh, kadrih, kajti nikar ne mislite, da je postopek carinjenja v Celju drugačen. Gre za pripravljenost delavcev, da se otresejo togosti in nekdanje olesenosti na račun pomembnosti poslanstva, ki ga opravljajo. Žal je sedemdeset boksov že spet premalo za zdajšnje potrebe. Vrednost nekega dela pa se meri tudi z izgubo časa in čas je največji sovražnik prav prevozniku.«

Nekatere, mnogo bogatejše države od naše dajejo prednost tovrstni dejavnosti, ker so ugotovile, da gre za velik vir dohodka...

»Točno. Vzemimo za primer Nizozemsko, ki ustvari skoraj 90 odstotkov narodnega dohodka na račun prometa. Resda ima dve največji pristanišči, vendar ima tudi vse ostalo, kar sodi poleg.«

In sva spet pri državi...

»Da. Država se mora opredeliti ali za promet in o danostih sva že govorila ali ne. Torej luka v Kopru, ceste in železnice ali kočije in muzejski vlaki, kot turistična zanimivost.

Ta naša pritlehnost že meji na zaplankanost. Če se namreč resnično ne bomo hitro odločili, nas bodo tudi na tem področju sosedi prehiteli. Narod in država zdaj ne potrebujeata afer, temveč slogo in razum. Isto velja za mesto, ki želi ostati regijsko središče.«

Janez Sever

MAG. FRANC EKAR:
»SPORI O OZNAČBI
IZDELKOV
Z OZNAKO
SLOVENSKE
KAKOVOSTI SO DO
PIČICE ENAKI
SPOROM
SLOVENSKE
SEJMARJEV O TEM,
KDO IN KAJ TER
KDAJ NAJ KAJ
RAZSTAVLJA«
— ZAKAJ TUDI
DANES NISTA
SPREJEMLJIVA
NOBENA POBUDA,
NOBEN PREDLOG,
KI PRIHAJA IZ
PROVINCE?

»Slovcem bi naj bilo vse z zakonom predpisano. Celo o pravici uporabe slovenske zastave, kar so Američani preboleli že z ošpicami in si svojo zastavo pripenjajo na najslamejši ali najsvetlejši del telesa. Zakaj torej Slovenci na svoj kvalitetni izdelek ne bi smeli obesiti oznake, da gre za izdelek slovenske kvalitete, ko smo vendar v svetu znani po svoji sposobnosti, pridnosti in kvaliteti,« se spet sprašuje gospod mag. Franc Ekar, direktor Gorenjskih sejmov v Kranju, pobudnik označevanja slovenskih kvalitetnih izdelkov z oznako SQ — slovenska kakovost.

Kot je znano, pobuda ali ideja ni od včeraj, niti neznana. Gospod Franc Ekar, nekaj znani športnik in smučarski učitelj, predvsem pa gospodarstvenik, kije vedno znova s svojimi idejami in pobudami presenečal obstoječo oblast, tudi danes ne odneha. In kot smo lahko prebrali ali slišali, tudi danes nima uradnih somišljenikov. Kajti po treh letih je njegov predlog o oznakah sloven-

ske kakovosti znova padel na sprejemu pri oblasti.

»Prepotoval sem skoraj cel svet, srečal brez števila pomembnih ljudi in videl marsikaj. Zato trdim, da nam Slovincem ni potrebno vedno znova odkrivati Amerike. Pogledajte sosedo, Avstrijo, kjer velja enaka oznaka za plišastega medvedka kot za najmodnejši računalnik. Ali ostanimo doma, zakaj lahko v Ljubljani nekdo poudarja, da gre za American Quality, ne upa pa obesiti oznake o Slovenian Quality? Pobudnik SQ — slovenska kakovost je bil leta 1991 PPC Gorenjski sejem, še istega leta pa se mu je pridružilo Združenje za slovensko kakovost. Prve znake je podelila posebna komisija in veljajo tri leta.

Modri, zlati ali zeleni znak SQ naj bi kupcu doma ali v tujini že na prvi pogled povedal, da gre za slovensko blago ali storitev, ki po kvaliteti ustreza vsem zahtevam od povprečnega do najbolj zahtevnega kupca kjerkoli na svetu. Po moje gre bolj za vprašanje o tem, odkod ideje in pobude. Na nas v Kranju zadnje čase gledajo po strani. Verjetno imajo enako mišljenje tudi oni iz Sobote ali

Kopra, Brežice ali Črne na Koroškem. Gre enostavno za to, da je vse in edino zveličavno le tisto, kar se rodi v METROPOLI. Vse ostalo je provinca, vse ostalo je manjvredno, dasiravno so ti oblastniki še včeraj pili kravje mleko daleč od Ljubljane.

Da ne govorim tjavendan, naj spet opozorim na krivico ali tatvine, ki so se nam dogajale kot sejmarjem. Kranj s svojo stoletno sejmarško tradicijo ni postal to zaradi neke vroče glave, temveč zato, ker je bil na stičišču trgovskih poti, ki so mu danes ob karavanškem predoru še bolj dane. In ko smo se v Kranju dokopali do neke sejemske vsebine, so nam jo čez noč izpulili in organizirali svoj sejem. Ne gre samo za en primer, gre enostavno za to, da vsi vemo, kaj bo v Frankfurtu moč videti, kaj v Kölnu in kaj v Celovcu ali v Ljubljani. Vse to me manj boli kot zavest, da se nočemo zavrati, da si tudi na ta način nočemo postaviti v pokončno držo. Naš največji problem v Kranju je v tem, da smo uspešni, polni idej in nenehno usmerjeni naprej.

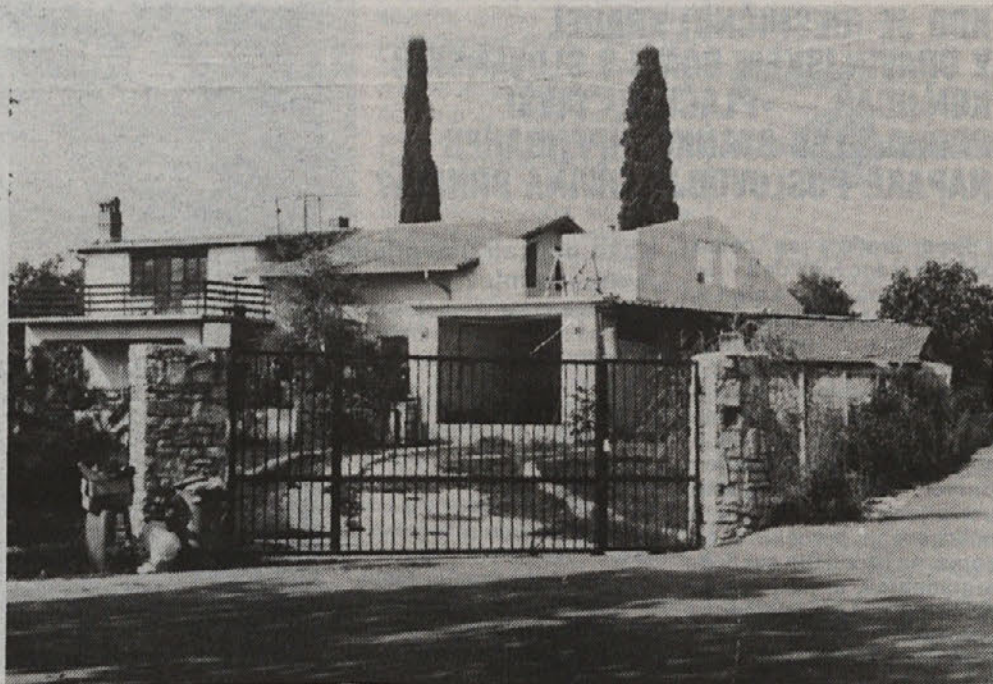
Verjemite mi, da je pobuda o znaku slovenske kvalitete že zgodovina, ker je oznako sprejelo gospodarstvo, ker so jo sprejeli — ljudje. Z njim se bo zgodilo enako, kot se je zgodilo s prepričanjem, da je šport socialna reč in ne višja oblika standarda. Škoda je le časa in energije, ki jo trošimo tjavendan...«

js

**PO DVEH LETIH
V MONTRINU PRI
BUJAH ODKRILI
TRUPLO
POGREŠANEGA
CELJANA VITA
DOLINŠKA
— UMORU
USPEŠNEGA
PODJETNIKA BI
NAJ BOTROVALA
PRIJATELJEVA
LAKOMNOST,
LAKOMNOST
CELJANA, KI JE
ŽIVEL V IZOLI IN
ZATEM
V NOVIGRADU
— PREISKOVALNI
SODNIK IZ PULE
PRIJEL
OSUMLJENCE
GNUSNEGA
ZLOČINA**

GROB NA DVORIŠČU

Vhod v veliko in razkošno, sicer še ne povsem dograjeno hišo, je zdaj zavarovan z verigo in — psom. Posoda in smeti pričajo, da hiša kljub vsemu ni zapuščena, saj na drugi strani nekdo suši perilo.

»Tisto nesrečno leto je Bujščino preplaval val terorizma, ki ga na našem območju nihče ne pomni. Ob vsem drugem kriminalu smo doživeli štiri gnusne uboje, ki so vznemirili širšo javnost. Ker je bila naša država v vojni, Istra pa preplavljena z najrazličnejšimi ljudmi, od beguncev do sumljivih ljudi in interesov, je bila policija v tem kaosu vsaj v očeh javnosti premalo učinkovita. To pa ni res, ker smo krvne delikte in trgovino z orožjem ter mamili nenehno postavljali v ospredje našega dela,« nam je med drugim povedal namestnik zapovednika policije v Novigradu.

Hiša v Novigradu, kjer je imel Vito prodajalno nakita in gostinski lokal Mamamla.

»Tudi izginotja Vita Dolinška, ki je pri nas živel že več kot deset let in bil znan podjetnik, nismo zanemarili, čeprav so krožile govorice o tem, da bi naj odpotoval v tujino.

Cela Istra je v tistih dneh predstavljala oazo miru, kamor se je stekala reka ljudi, ki so bežali z ogroženih območij, da bi si rešili golo življenje ali pa se vračali, da bi zaščitili svoje imetje, predvsem počitniške hiše.

V tem vretju je bilo takrat težko ločiti plevel od zrnja, vendar policija ni držala križem rok. Skrbno smo zbirali vse podatke, raziskovali sleherno, tudi na videz nepomembno vest ali namig in tako prišli do upravičenega suma, da je nesrečni Vito žrtev zločina.

Kot veste, pa je zločin težko dokazati, če ni žrtve. Šele pred dobrim mesecem, po skoraj dveh letih tavanja v temi, smo zanko lahko zategnili. Prikopali smo se namreč do oprijemljivega podatka, da bi naj bil zločin storjen v bližini Buj, kjer je bil pred dvema letoma najden tudi Dolinškov avtomobil.

Točneje, nesrečnež bi naj bil zakopan nekje blizu zaselka Montrin...«

Domačini niso verjeli govoricam

Vito Dolinšek, ki je svojo poslovno pot začel v Novigradu pred skoraj petnajstimi leti kot najemnik gostinskega lokala, zatem kot zlatar in znova gostinec, je bil v tem majhnem obmorskem mestecu znan občan. Skupaj z domačini je nenehno stremel k temu, da bi tudi Novigrad uspešneje izkoristil svojo naravno danost in postal po vzoru bližnjega Poreča za turiste zanimiv skozi vse leto.

»Mi, Istrani, nismo zaspani kot Dalmatinci, bližina Slovenije in Italije pa nam je bila vedno vzor. In Vito je bil poln

govorice, da bi naj Vito postal žrtev mafije v zvezi s prodajo in nakupom orožja, zatem tudi mamil. Govorice bi naj temeljile na ugotovitvi, da v njegovi hiši ni bilo po izginotju ne denarja in ne zlatnine, ki bi jo naj imel.

Največ govorice se je napletalo okoli priročne železne blagajne, v kateri naj bi Vito v stanovanju hranil dragocen nakit, zlatnino, mnogo denarja v devizah in druge dokumente.

Danes domačini trdijo, da naj bi do odkritja zločina pripomogla prav ta blagajna, ker je nekdo v nekem lokalu mimogrede nekoga prosil za nasvet, kako takšno blagajno odpreti, če ni ključa. V to pa Vitovi prijatelji ne verjamejo, ker je moč takšno blagajno streti vsakemu, ki premore navadno dleto in kladivo. Bolj se nagibajo vesti, da je osumljeni Marković bil izdan zaradi izsiljevanja in neporavnanih obljub »o pravični porazdelitvi plena...«.

Preiskovalni sodnik v Puli, kamor po novi razporeditvi Novigrad zdaj sodi, v interesu preiskave še ne daje po-

drobnejših podatkov. Po-udarja pa, da je policija opravila veliko delo in da je preiskava zdaj še vedno v fazi zbiranja dokazov in zaslišanja osumljencev ter da bo v kratkem njegovo delo končano in zadeva predana tožilstvu.

Kakorkoli že, preiskovalnemu sodniku je verjeti, saj je bila odločitev o izkopu na osumljenem predelu v zaselku blizu Buj kronana z uspehom. Na zadnjem dvorišču velike novozgrajene hiše, tik ob ograji in cipresi, so preiskovalni organi odkrili — truplo Vita Dolinška.

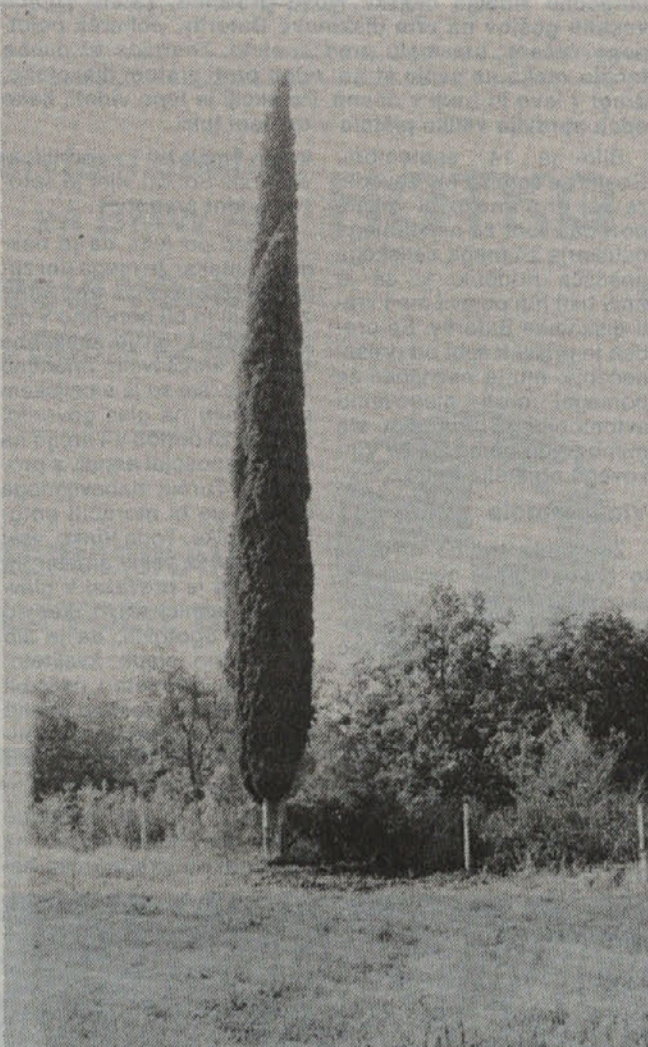
Živeti z zločinom

Približno poltretji kilometer iz Buj, na koncu starega

zaselka Montrin, na desni strani ozke asfaltirane kolovozne poti stoji za mogočnim obzidjem in čvrsto ograjo velika, na novo zgrajena hiša. Danes je vhod dodatno zavarovan z verigo in ključavnico, stikalo za alarmno napravo iztrgano, hišo pa varuje še velika pasja mrcina.

Domačini pravijo, da je to »prekleta« hiša, ki je s temi novopečenimi »švercerji« prinesla v vas sramoto in zločin ter porušila stoletno tradicijo poštenja.

»Tu se je dogajalo marsikaj, vsa ta množica avtomobilov najrazličnejših oznak, to bogastvo in vse ostalo ni moglo mimo zločina. Hiša je zdaj zaklenjena, žena od

Cipresa ob dvoriščni ograji je bila nema priča krutega zločina in stražnik nesojenega groba mladega Vita Dolinška

onega se je odselila, le psa hodijo hraniti. Ne moremo razumeti in dojeti, kakšni ljudje so to, ki lahko mirno živijo, delajo in hodijo mimo groba na dvorišču, kamor so kot psa zagrebli svojo žrtev, baje celo najboljšega prijatelja. Kaj takega ne pomnimo, hišo bi bilo treba z buldožerji podreti in vse skupaj zravnati z zemljo, da bi jo prerasel plevel. Še mi, starejši, hodimo mimo s čudnimi občutki, otroci pa se hiše daleč izogibajo...«

»Ko so prišli oni iz Pule in policija, ta se je že ves čas smukala okoli, spraševala in zasliševala, če smo po najdbi avtomobila opazili kakšen svež izkop ali, če je kdo kje kaj skrival, tu je kraški svet, poln vrtač, robide in divjine, smo bili presenečeni, ko so začeli kopati na dvorišču. Kaj takega ni nihče niti v sanjah pričakoval. Toda oni je pokazal in ko so odstranili nekaj lopat zemlje, je bil nesrečnež tam... Še danes me je groza...«

Prejšnji teden so na celjskem pokopališču shranili žaro s posmrtnimi ostanki nesrečnega Vita Dolinška, ki je umrl kot vse kaže zaradi prijateljeve lakomnosti.

Nesrečna družina ob zadnjem slovesu od sina, brata in vnuka na celjskem pokopališču.

Jani Sova
Foto:LucaS

VINKO S., NEKDANJI
NATAKAR CELJSKEGA
GOSTIŠČA FRIDERIK, JE BIL
S HEROINOM OVEŠEN KOT
BOŽIČNO DREVO – MAMILO
ZA CELO DRŽAVO

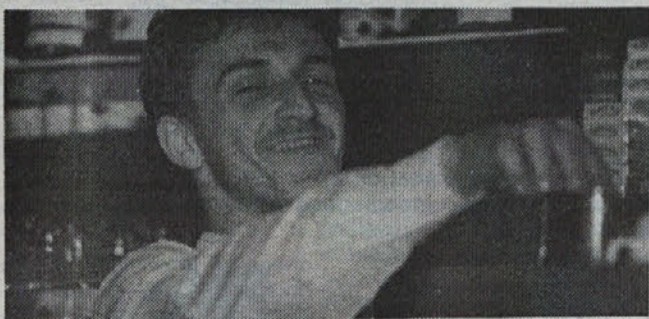
UBIJANJE NA OBROKE

Akcija je stekla kot v filmu. Tudi čas in okoliščine bi ustrezale scenariju napete kriminalke. V velikem planu mogočno zidovje celjske Nove graščine, zatem kopica veselih gostov na vrtu diskoteke Baterfly, polmrak poletnega večera, ura malo pred enajsto. Znenada tri osebe tečejo vsaka na svojo stran: eden proti vratom diskoteke, drugi v levo in tretji v desno. Po akciji je lepo videti, kako eden spravlja veliko pištolo v usnjeni tulc...

Bilo je 14. septembra. Gostje se še niso niti zavedli, za kaj gre, enako bi veljalo povedati tudi za nekdanjega natakara znanega celjskega gostišča Friderik, ki se je prav tisti hip pojavil med vrati diskoteke Baterfly. Še preden je prišel k sebi od presenečenja, mu je neznanec že pomagal proti njegovemu avtomobilu. Druga dva sta mimogrede pobasala še Vinčkovega prijatelja Petra...

Vinko smola

Zdaj lahko trdimo, da je bilo presenečenje obojestransko: že presenečeni Vinko in ob razkritju presenečena policija. Vinko je imel namreč pod obleko na telo zalepljene tri vrečke z več kot kilogramom heroina. Pozneje so ugotovili, da je šlo za čisti heroin, kot ga na naših tleh ni najti. Z drugimi besedami povedano, z razredčenjem te količine bi uživalci lahko pripravili okrog sto tisoč doz.

Vinko je brisanje kozarcev zamenjal za trgovino z mamili

Glede na to, da je šlo za izredno čisto mamilo, poznavalci trdijo, da bi to na naših tleh predstavljalo pravi »pokol« med uživalci, ki so bili doslej navajeni na slabo kvaliteto in zato na večje doze. Kot je pozneje na tiskovni konferenci povedal gospod Milan Urbanček, načelnik celjske kriminalistične službe, se vsa zadeva ni končala z odkritjem heroina, saj je bil Vinko založen še z večjo količino trave in manj kvalitetnih mamil, ki jih je imel v stanovanju, v avtomobilu...

Čeprav policija ni povedala, kako so prišli do Vinka, je na dlani, da se je Vinko znašel v spretni in dolgo pleteni mreži. Ne gre namreč prezreti, da gre za istega Vinka, ki se je s svojim prijateljem na pomlad na mejnem prehodu v Petiševcih nadvse čudil, odkod v njegovem avtomobilu okrog šest kilogramov »trave«, ki so jo policaji odkrili. Na prvih zaslišanjih je Vinko pleteničil, da sta s prijateljem Petrom prihajala iz Turčije, kjer bi naj kupovala metrsko blago in da so jima mamilo podtaknili ali na Hrvaškem ali v Madžarski, ko sta nekajkrat vijugala čez tamkajšnjo državno mejo. No, to bosta morala še en-

krat razložiti sodnikom v Murski Soboti, kjer je sprožen sodni pregon.

Sodeč po tem, da je nekdanji natakara že njega dni zamenjal gostišče za trgovanje z mamili in bil nenehno v denarni stiski, ga je zaplemba trave v Petiševcih finančno dotolkla, saj se je v celjskem podzemlju na glas govorilo, da si je za odhod v Turčijo na veliko izposojal denar, s prodajo v Turčiji nabavljenega mamila pa bi morebiti potolažil upnike. Toda Vinko, vsaj do takrat še veliki amater, ni vedel, da je prevažal v glavnem v resnici travo, ker so pozneje ugotovili, da je šlo za izredno slabo kvaliteto. Da se mu je verjetno, če je bil res kupec on, zgodilo enako kot vsem amaterjem, za veliko denarja je dobil kup šodra...

Zato je bilo zdaj presenečenje tem večje, saj so na njem odkrili izredno čist he-

roin, ki ima tudi pri izvoru visoko ceno. Poznavalci razmer trdijo, da velja za takšno mamilo že v Turčiji najmanj šest mark po gramu in pri nas od 100 do 250 mark. Potemtakem je bilo mamilo vredno vsaj pol milijona mark. Odkod torej preko glave zadolženemu Vinku kapital za nakup?

Glede na to, da sta danes pri nas najdonosnejša prostitucija in trgovina z mamili, je slišati, da bi naj bil Vinko le členček v verigi, ki so jo policaji v Celju presekali in Vinka v drugo pahnili v še večjo zadolženost. Ker naš kazenski zakonik predvideva dokaj ostre kazni za tovrstne delikte, je že zdaj računati, da se Vinko z zaporniško plačo ne bo izvil upnikom, četudi bi bil obsojen na deset let zapora. Da mamilo ni bilo namenjeno slovenskemu trgu, je moč sklepati tudi zato, ker je pri nas k sreči še malo zasvojenih s heroinom in po drugi strani je še manj tistih, ki bi si lahko privoščili vsakodnevno omamo za 70 mark, ali za več kot dva tisoč marka na mesec. Potemtakem so bili Celjani na sledi večji ribi, kot je to oskubeni nekdanji natakara...

J. Sovà

KDO JE (RESNIČNO) KRADEL V DRAVINJSKEM DOMU V SLOVENSKIH KONJICAH – »PLAČUJE« BIVŠI PRODAJALEC STANKO PIPENBAHER NAPAKE POSLOVODJE ERVINA BRNIKA?

Pred kratkim so celjski policaji blagovolili dati v javnost informacijo, v kateri so suvereno obtožili Stanko Pipenbaherja, nekdanjega prodajalca v konjiškem pohištvenem salonu Dravinjskega doma, goljufanja s čeki, ki naj bi mu »prineslo« okrog milijon tolarjev. Barve slike dogodka, ustvarjene s prepisovanjem policijskega poročila v časopis, pa ne zdržijo svetlobe argumentov, ki jih je prikazal osumljeni in praktično že obtoženi Stanko Pipenbaher.

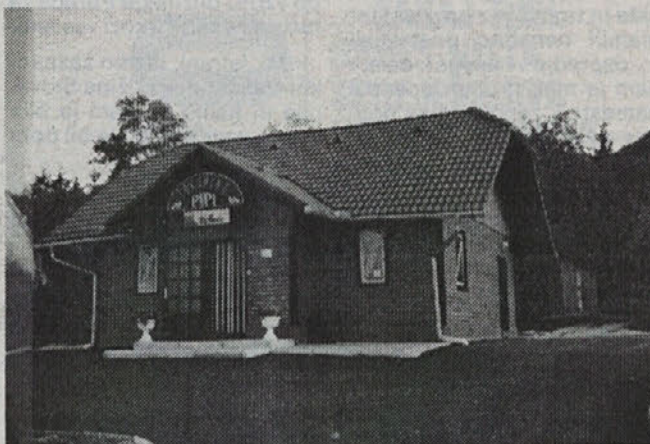
Kako policaji ustvarjajo javno mnenje?

Medtem ko v določenih kriminalnih primerih policaji iztisnejo kvečjemu začetnice imen osumljenih, so v poročilu primera, kako oškodovati družbeno premoženje s čeki, označili Stanko Pipenbaherja za stoodstotnega krivca. Kljub temu, da na sodišču ni bilo niti prve obravnave.

Tako naj bi Stanko Pipenbaher v obdobju med četrtem januarjem leta 1992 in tridesetim januarjem tega leta »ukradel« kot prodajalec v salonu pohištva Dravinjskega doma blizu dva milijona tolarjev. To naj bi počel na ta način, da je čeki, ki so jih izpolnjevale stranke, vnovčeval v lastni trgovini in pri trgovcu Janezu Sojču. Slednji naj bi mu izročil gotovino v skupni vrednosti preko 700.000 tolarjev. Policaji so prepričani, da je ta denar vložil v gradnjo nove trgovine.

Kaj meni osumljeni in praktično že obtoženi?

»Nikogar nisem ogoljufal. Ni mi žal, da sem zapustil

Trgovina Pipi je bila zgrajena s krediti

delo v Dravinjskem domu in šel na svoje. Najbrž pa me ne bi obtožili, če bi ostal na nekdanjem delovnem mestu. V vsakem primeru bi nekoga drugega, saj so rabili žrtveno jagnje.

V salonu pohištva sem kot prodajalec delal od leta 1981. Ko je bil poslovođa Jože Matavž, šest let ne pomnim nikakršnega manjka. Ko je leta 1990 prišel novi poslovođa Ervin Brnik, so se ob inventurah začeli pojavljati primanjkljaji, ki so se na različne načine prikrivali. Po takšnih »uspešnih« inventurah nas je poslovođa običajno počastil z večerjo. Prednovoletna inventura je pokazala skoraj milijon tolarjev primanjkljaja. Ne vem, kdo ga je zagrešil, spominjam se le tega, da me je nekoč poslovođa poskušal nagovoriti, da bi se do strank obnašal nepošteno. Češ, če »zrihtam« poceni kredenco, bom dobil sto litrov vina. Njegovo početje sem prijavil namestniku poslovalnice.

Pred enim letom sem začel z gradnjo trgovine z mešanim blagom.

Denar za gradnjo sem si izposodil. Na primer, 46.289 nemških mark imam kredita pri Krekovi banki in 600.000 pri Ljubljanski, izposojal sem si od več sorodnikov. Trenutno imam na žiro računu 320.000 tolarjev minusa, plačal pa nisem še materiala v Železnini Dravinjskega doma, »pove triintridesetletni lastnik Trgovine Pipi v Konjiški vasi.

Stanko Pipenbaher: »Sem žrtveno jagnje. Če bi ostal v stari službi, bi obtožili nekoga drugega!

Kako se Stanko Pipenbaher spominja obiskov policijskega inšpektorja? »Inšpektor Jelenko mi je ob prvem obisku letošnjega junija začel »nakladati« o tem, kako sem goljufal s čeki. Vnovčeval naj bi jih na bencinski črpalki, trgovini Janeza Sojča in v nekaterih konjiških lokalih. Bil sem tudi zaslišan na celjski UJV, medtem ko so nekdanje sodelavce Ivana Furmana in Regino Kočevar izprašali v poslovalnici in Irene Lajher na upravi.

negi odbora družbe Dravinjski dom z dne 24. februarja 1993 leta med drugim piše: »Ugotovljeno je, da so sklepi realizirani, dočim se sklep v 2. točki, ki se nanaša na inventurni primanjkljaj PE Salon pohištva, spremeni zaradi naknadno ugotovljene manjka, v višini 965.691,90. Razlika je nastala vsled nepravilnega stanja s knjižnim (Sic!). Dejanski inventurni primanjkljaj znaša 1.089.277,20. Ker je bil na seji UO 9. 2. 1993 sprejet sklep o višini primanjkljaja za to poslovno enoto v znesku 123.585,30 SIT ni ustrezno knjižen, je UO sprejel sklep, da se dodatno knjiži primanjkljaj nad priznanim v višini 965.691,9 SIT v breme izrednih odhodkov.«

»Ko smo po prednovoletni inventuri začeli raziskovati primanjkljaj, je pregled celoletnega poslovanja »pokazal« na čeki. Ker je šlo za visok znesek, smo obvestili policijo. Slednja je na podlagi zaslišanj očitno prišla na neko sled.

Ob pisanju o krivdi Stanka Pipenbaherja v časopisu sem bil presenečen. Nikoli si ne bi mislil, da bi bil zmožen kaj takšnega. Sicer niti ne vem, če je sploh mogoče goljufati s čeki na način, kot so ga predočili policisti,« izve mo od Franca Verdela, direktorja Dravinjskega doma.

Zanimivo bi bilo slišati še Ervina Brnika, pa ga trenutno še ni bilo mogoče »zaslišati«. Kot vsi akterji drame, bo imel to možnost na sodišču.

Tekst in slike Oto Pust

Kdo je kriv za primanjkljaj?

V zapisniku 6. seje uprav-

Salon Pohištva Dravinjski dom – mesto zločina

INVENTURA ZA MILIJON

Od prijatelja in soborca na zasneženih strminah so se ob grobu poslovili dolgoletni kolegi v reprezentanci, Bojan Križaj, Tomaž Čizman, Grega Benedik, članice ženske in mlajših ekip...

**POSLOVIL SE JE
DRUGI ŠAMPION
— ZA DRAŽENOM
ŠE TRAGIČNA SMRT
ROKA PETROVIČA
— VZELO GA JE
MORJE, KI GA JE
TAKO LJUBIL — ALI
JE ROK KOT
IZKUŠEN
POTAPLJAČ
POZABIL NA
OSNOVNO PRAVILO
PRI POTAPLJANJU?**

NESREČNI PETROVIČ

Ljubitelji športa smo v kratkem času izgubili še enega šampiona, Roka Petroviča. Vrhunskega športnika, potapljača in smučarja, zmagovalca svetovnega pokala v slalomu pred sedmimi leti. Rok je tragično preminil na morskem dnu ob svoji rodni Korčuli. Do nesreče bi naj prišlo zaradi neprevidnosti, Rok se je prezgodaj potopil po kosilu.

Prijatelj ni mogel ponj

Rok se je s svojim prijateljem ing. Ivanom Surjanom usodno popoldne pred vrnitvijo v Ljubljano odpravil še enkrat v morske globine. Razen prijateljev in domačinov Korčulanov je malo ljudi vedelo, da je bil Rok Petrovič poleg smučarja tudi izredni potapljač in podvodni ribič.

Toda osti in puško je že pred leti opustil in pod vodo jemal s sabo le še kamero. Podvodni svet ob Korčuli je še vedno neokrnjen in izredno bogat, ob teh predjesenskih dneh pa po prepričanju domačinov tudi najlepši in za kopanje najustreznejši.

»Kmalu po opoldnevu sva se z Rokom s čolnom odpravila proti rtu Krnji Rat, kamor sva prišla okrog poltretje ure popoldne. Rok je bil kot vedno, razigran in vesel in kot vedno se je tudi tokrat lotil skrbne predpriprave za potapljanje.

Potapljal se je brez potapljaške opreme in kisika, ker je trdil, da mehurčki zraka, ki uhajajo ob dihanju s kisikovo bombo, plašijo ribe. Rok je bil nedavno tega v Sloveniji na specialnem seminarju potapljačev in se je bil sposoben potapljati tudi do tridesetih metrov globine in pod vodo vzdržati po štiri minute.

Rok se je potapljal, počival in znova potapljal, jaz pa sem ga od daleč spremljal s čolnom. Nenadoma sem ga izgubil, dozdevalo se mi je, da ga predolgo ni na površje. Potem sem mislil, da je odplaval na obalo. Klical sem in klical, ko me je prešinila zla slutnja. Pohitel sem proti kraju, kjer sem ga nazadnje videl, počasi veslal naokoli in zrl v vodo proti dnu, ko sem ga zagledal v jamici, kjer je ležal, kot v preži za dober posnetek. Tudi sam sem potapljač, vendar ne zmorem tolikšnih globin kot Rok, ki je ležal okrog petnajst metrov globoko...Skočil sem v vodo, vendar je bilo pregloboko, zato sem raje krenil po pomoč...«

Pomoč je prišla prepozno

Nesrečni Ivan Surjan je nemudoma pohitel proti Veli Luki po pomoč, skušal prikliti

cati druge čolnarje in ribiče, v četrte ure so organizirali reševalno ekipo s poklicnim potapljačem. »Ko so me iz luške kapitanije poklicali domov in mi povedali za nesrečo, najprej nisem mogel verjeti, da bi se to lahko zgodilo Roku. Poznala sva se iz otroških let, bila člana istega potapljaškega kluba, skupaj se udeleževala tekmovanj in zdaj to. Ko smo prihiteli do zalivčka, ki ga imenujemo Trdeno Dance, sem ga zagledal...«, je po nesreči pripovedoval Boris Surjan, referent za pomorski promet pri luški kapitaniji in poklicni potapljač.

»Ob tej nesreči sem se spomnil na Rokovo nesrečo pred leti, ko smo bili na treningu ob otočku Proizdu. Rok se je namreč spet, kot že tolikokrat potopil, ko sem postal pozoren na nevsakdanje številno zračnih mehurčkov, ki so plavali na površje. Skočil sem za njim in za mano ostali, Roka, ki je brez zavesti ležal na dnu, smo potegnili na površje. Kot potapljač in zdravnik sem ugotovil, da ga je med potapljanjem obšla trenutna slabost zaradi pretrujenosti in pomanjkanja kisika v možganih, vendar smo ga spravili k sebi,« je povedal zdravnik dr. Boris Franulović, ki je tudi tokrat bil v reševalni ekipi. »Toda ob Proizdu je bila globina pet ali šest metrov, tu pa petnajst. Tragedija je bila v tem, da se je Rok do teh globin potapljaj, sam brez partnerja...«

Slovo od šampiona

Minulo sredo se je na ljubljanskih Žalah od našega nacionalnega športnega junaka in zmagovalca svetovnega pokala v slalomu poslovilo več sto športnikov, občudovalcev in prijateljev. V tišini Nikolajevih mrliške veže Plečnikovih Žal je izzvenelo slovo od velikega športnika, ki je tragično preminil v globinah svojega morja, ki ga je tako ljubil. Od njega so se med drugimi poslovili dr. Franc Agrež, dekan ljubljanske fakultete za šport, dr. Rajko Šugman, predsednik Športne zveze Slovenije, Drago Paradižnik, predsednik društva Yoga, Vlado Kreslin s prekmursko žalostinko Vsi so venci vejli, dalaminjska klapa iz Vele Luke, v prostorih Smučarske zveze Slovenije pa je bila odprta žalna knjiga. Žaro s posmrtnimi ostanki nesrečnega športnika je h grobu nesla Simona Šturm, znana rokometašica.

—ez

ANTON PEČOVNIK d. o. o.

**KONSTRUIRANJE, PROIZVODNJA STROJEV,
ORODIJ IN NAPRAV**

*Tehnološko tehnične rešitve
za vašo velikoserijsko proizvodnjo*

Koroška 31 a, 63320 Velenje, SLOVENIJA
Tel.: 063 854-461, fax: 063 854-461, pp 130

**Prodajno servisni center
za BMW AG**

HOTKO

63212 VOJNIK

Tel. & fax: 063/772-009

**PRODAJA, SERVISIRANJE
IN POPRAVILA VOZIL BMW**

**SALON POHIŠTVA
INTERA**

V salonu pohištva INTERA

— na Mariborski 91

(nasproti LIK Savinja v Celju)

vam ponujajo po zelo ugodnih cenah

**kuhinje Marles in Svea,
predsobe in dnevne sobe Alpes,
pisalne mize in stole,
izvozne programe kuhinjskih miz in stolov,
pisarniško pohištvo,
medeninaste vrtljive klubske mizice.**

**tel. 063/34-478
35-204**

METELKOVA NI ZGOLJ POLITIČNI SLUČAJ

Mladinski – kulturni center, kakršnega so si zamislili člani Mreže za Metelkovo, ni nova pogruntavščina. Na Dunaju nosi ime WUK, v Zuerichu Rotte Fabrik, v Berlinu pa jih je po mestu posejanih kar nekaj. Če se je zaradi rušenja in kasnejše zasedbe bive vojašnice v Ljubljani dvignil vik in krik, ni torej nič čudnega.

Ljubljana krvavo potrebuje takšen center, pa naj se sliši še tako patetično. Končno je že dogajanje v zadnjih dveh tednih popolnoma opravičilo obstoj Mreže. Če se sredi prestolnice v enem mesecu zgodi toliko kulturnih dogodkov, kot prej v cellem letu, je komentar verjetno odveč.

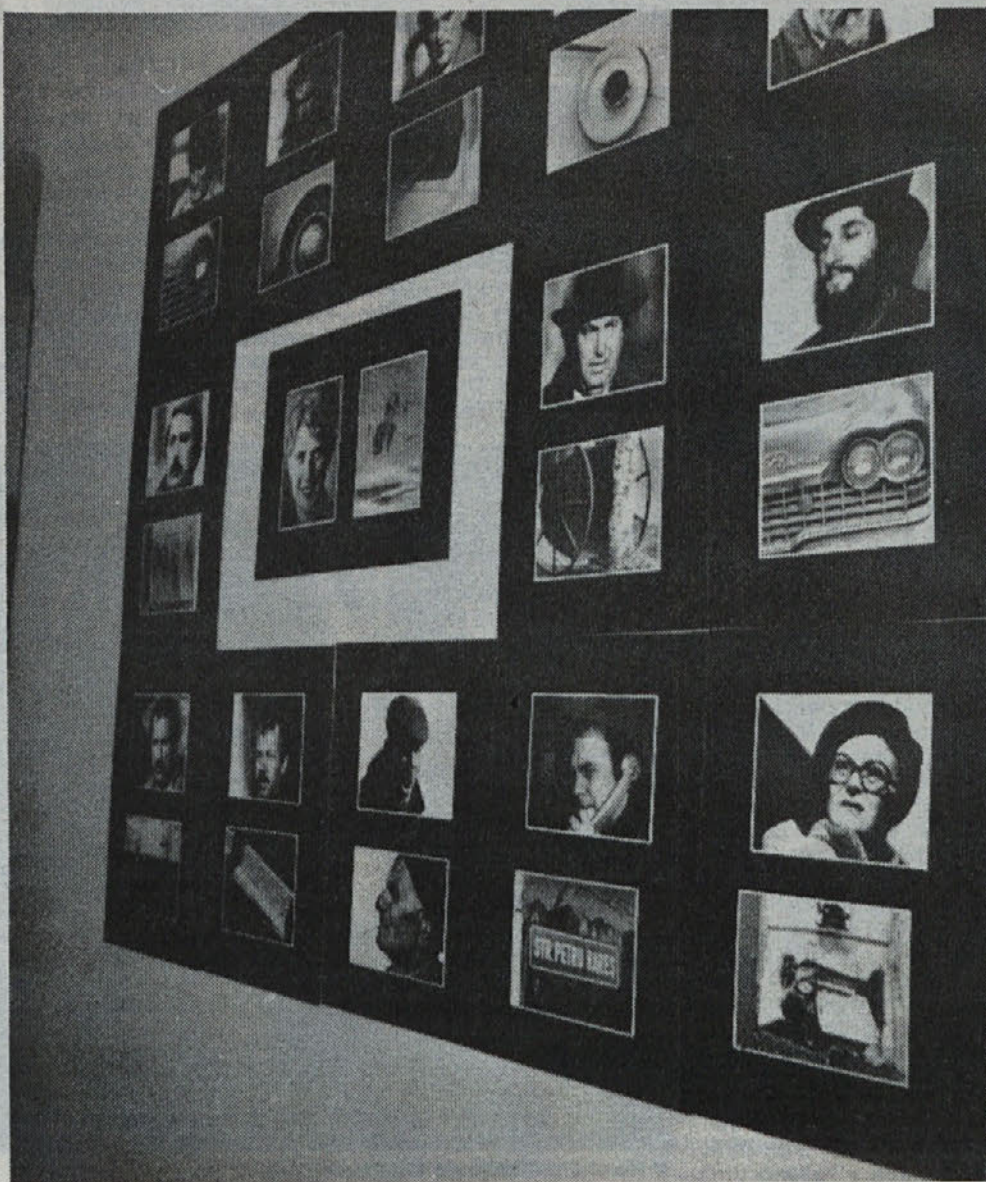
Tisto, kar Metelkova nujno potrebuje zdaj, je za stopnjo višje od načelne ali moralne podpore slovenske javnosti. Dokler ne bo uradno priznana institucija, bo lahko namreč vsak aparatčik iz mestne uprave po mili volji odpiral in zapiral pipe: električne, vodovodne in finančne. Kar v prevodu pomeni, da je v Sloveniji vsako izveninstitucionalno kulturno delovanje še zmeraj izenačeno

s pocestnim kriminalom. Metelkove torej ni bilo tako težko dobiti, kot jo bo težko obdržati. Po dosedanjih rezultatih sodeč pa slednje le ne bo pretežko. Povrh vsega se z obstojem in upravičenostjo Metelkove končno, vsaj enkrat, strinja večina znanih Slovencev. Na očitke, da gre za rdeči udar, pa kar pozabite. Če bi kulturo najprej delili na rdečo in nerdečo, bi morali slovenski pesniki svoje pesmi pred objavo pošiljati vpogled cenzorjem. To pa že od nekdaj poznamo, mar ne?

Metelkova je uresničen primer delovanja pobud civilne družbe. Gre za načelno vprašanje, ki se glasi: kultura da ali ne? Če bomo zmogli videti odgovora tudi preko pregovorne slovenske zavisti, privošljivosti, ignorance in kar je še tega, bo deželica pod Alpami imela vsaj teoretične možnosti za vpis v klub svetovljanskih dežel. Eden izmed temeljnih preizkusov primernosti Slovenije za kaj takšnega pa se odvija prav na Metelkovi.

Vasja Ocvirk

LONDON

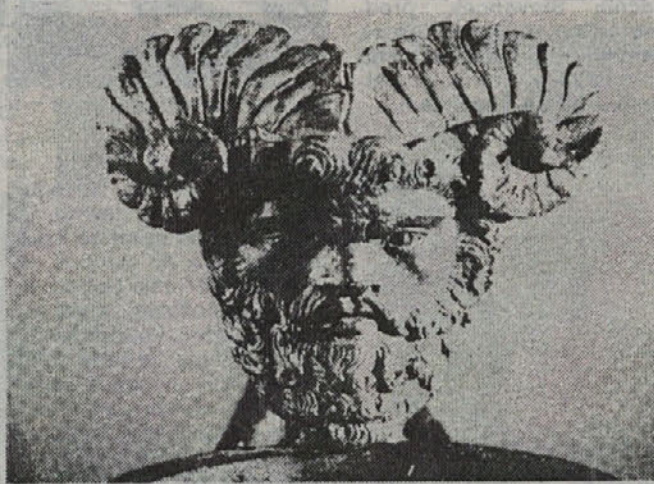
DETEKTOR ODKRIL ZLATO

Nekaj tednov nazaj je na polju v angleški grofiji Worcestershire neki možak s pomočjo detektorja za kovine našel na zaklad, tisoč zlatnikov in srebrnikov iz začetka krščanstva. Ta zaklad, doslej najbolj dragoceno najdbo iz tistega časa v Veliki Britaniji so prenesli v British Museum, kjer ga podrobneje raziskujejo in skušajo določiti čimbolj natančno datacijo. Gre za 977 srebrnikov in sedem zlatnikov.

Po mnenju poznavalcev je ta denar v globini okoli 40 centimetrov najverjetneje zakopal kakšen plemič iz tistega časa, morebiti pa tudi popotnik na begu pred rimsko invazijo kakšnih 45 let po Kristusu.

Če bodo ugotovili, da zaklad nima lastnika, po črki britanskega zakona pripada muzejski ustanovi, najditelju pa gre lepa nagrada. Le to bodo določili po vrednosti najdenega zaklada, ta pa je velikanska, menijo poznavalci.

PONOVNO ODKRITJE POMPEJEV

Velika razstava z naslovom Ponovno odkritje Pompejev, ki so jo najprej pripravili le za njujorško galerijo IBM Gallery of Science and Art, je z dovoljenjem Arheološke uprave iz Pompejev krenila tudi na svojo evropsko turnejo in tako se bodo tudi prebivalci stare celine lahko seznanili z dosežki računalniške tehnologije v obdelavi antičnega mesta, ki sta ga leta 79 zasula vulkanska lava in pepel.

Z izkopavanji so v Pompejih začeli že v 18. stoletju predvsem za to, da bi za evropske mogotce nakopali dragocene umetniške predmete. Šele kasneje so se pojavili arheologi in strokovnjaki, ki so se posvetili antičnemu mestnemu življenju. Računalniki so sedaj omogočili obdelavo blizu deset tisoč strani gradiva o starih in novih izkopavanjih, pa tudi različne simulacije. S pritiskom na gumb enega od sedemnajstih računalnikov lahko obiskovalec na ekran prikliče starodavne Pompeje. Rekonstruirati je mogoče posamezne dele mesta ali se seznaniti s serijo fotografij izbrane stavbe, izvedeti recepte pompejskih kosil ali kako so vodili predvolilne kampanje. Ob računalniških ekranih, ki so nameščeni na straneh, je na ogled tudi izjemna arheološka zbirka, sestavljena iz preko dvesto umetniških, doslej v glavnem še neznanih del.

ČIGAVO JE TROJANSKO ZLATO

Danes je povsem zanesljivo, da so Sovjeti odnesli iz Berlina bogato zbirko zlatih predmetov, ki jih je Heinrich Schliemann izkopal v Troji, in da so jih vsa ta leta skrivali po depojih, najverjetneje v muzeju Puškin. Ko je ruski kulturni minister dejal, da bodo te dragocene najdbe vrnili človeštvu, je grška vlada upada, da bodo dragocenosti pripadle Grčiji in da bodo lahko trojansko zlato predstavili v Schliemannovi vili v Atenah. Ta pričakovanja so se kaj hitro razblinila, saj so Rusi oznanili, da jih bodo najprej razstavili v Puškinovem muzeju, kar je hudo razjezilo grško kulturno ministrico Melino Mercouri.

Medtem se je iz turških vladnih krogov izvedelo, kako bo Turčija naredila vse, da bi dragotine pripadle njej, zanje pa se potegujeta Zakladnica pruske kulturne dediščine s trditvijo, da je Schliemann svoje najdbe prepustil njej.

Schliemann je leta 1890 odkril sedemnajst nahajališč, med katerimi je bilo najbogatejše tisto s Priamovim zakladom. Ko je tri leta po začetku izkopavanja predmete ilegalno odnesel iz Turčije, je turška oblast pritiskala na Grčijo, kajti raziskovalec je tedaj živel tam, njegova žena je bila Grkinja. Sodišče je Schliemanna obsodilo na denarno kazen, plačal je večkratno vsoto in menil, daje potlej on izključni lastnik vseh izkopanin.

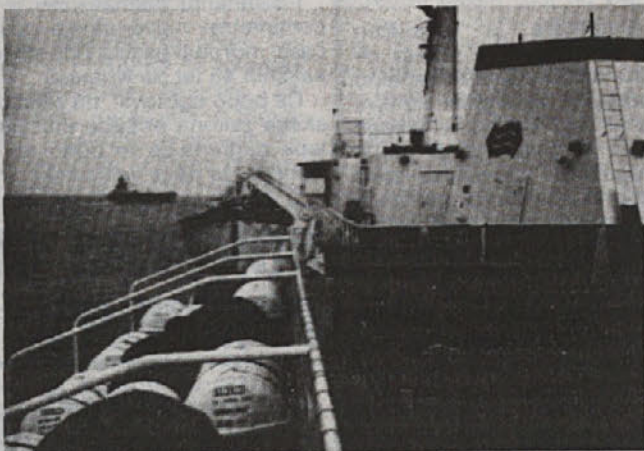
KULTURA V SENCI

Z AVTOBUSOM NA ŠVEDSKEM – PET DNI VESELEGA DRUŽENJA PO ZASLUGI ZVEZE ORGANIZACIJ ZA TEHNIČNO KULTURO SLOVENIJE

Kot v – avtobusu

Od desetega do že zgodnjih ur šestnajstega septembra se je v avtobusu (in seveda izven njega) murskosoboškega prevoznega podjetja Klas v režiji Slovenija Turista, po »naročilu« Zveze organizacij za tehnično kulturo Slovenije, slovenskega kmetijskega ministrstva in Zavarovalnice Triglav, spoprijateljilo sedemindvajset takšnih in drugačnih Slovencev, predvsem Prekmurcev, ki so se namenili ogledati svetovno prvenstvo v oranju v Helsingborgu na Švedskem.

Na Baltiškem morju in na – trajektu

Začetek v Prekmurju

Ker je megleno petkovo jutro v Celju prav klavarno, je bližnja pot na sever še kako mamljiva. Le na avtobus, ki je štartal v Murski Soboti, je potrebno počakati. Kljub temu, da slednji, kot ponavadi, malce zamuja, je stisk roke »poveljnika« avtobusa Lajčija še kako ohrabrujoč. In nasmeš Vestnikove fotoreporterke Nataše, ki se predstavi, začuda, kot fotografinja, tudi.

Druga postaja Klasovega avtobusa je po Trojanah v Ljubljani pred zgradbo Zveze organizacij za tehnično kulturo Slovenije. Ko se vkrcajo novi potniki, predvsem moškega spola, se da ugotoviti, da bo mogoče za silo sedeti, saj ostane nekaj sedežev praznih. Da bi se vede-

čišči. Seveda so tokrat intenzivno zelena, posebej lepa, kakršna so tudi v zimskih barvnih odtenkih. Salzburški grad lahko vidimo le od daleč in že smo pred Nemčijo.

Sprašujem se, zakaj vendarle Nemci v vsej svoji zgodovini težijo po širitvi na vzhod in jug, ko pa imajo tako gromozansko državo. Mogoče zato, ker je, razen pravljicne Bavarske, obupno monotono ravna. Seveda je vse drugačnejša videti, ko zapustiš avtocesto, ki s svojimi zvočnimi ograjami znatno omejuje ogled pokrajine.

Tako ali drugače v avtobu-

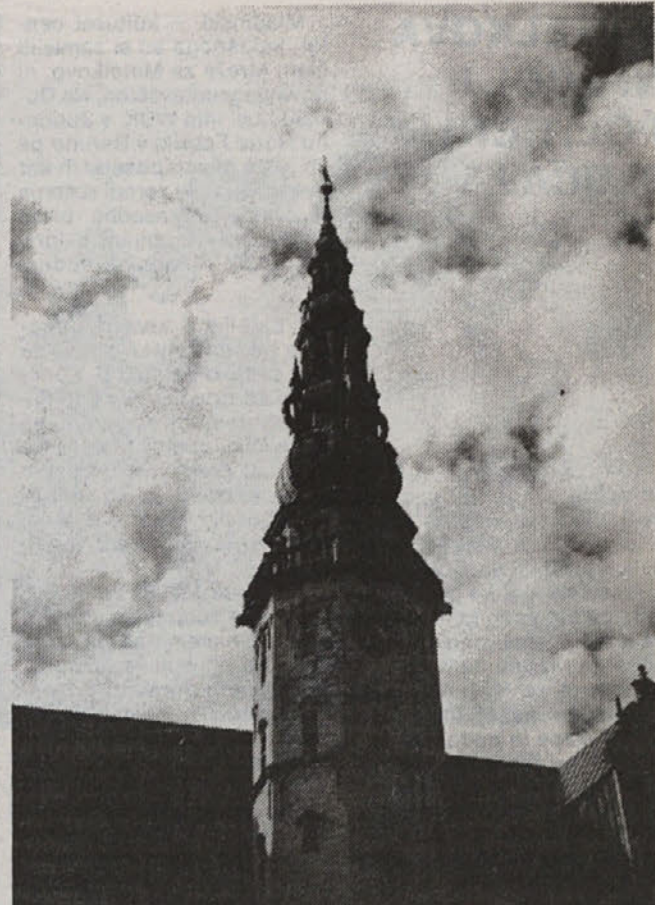
oddaljeni Vestraby pri Helsingborgu, kjer tekmujejo orači.

...in Švedskem bi se dalo (pre)živeti

Po nekaj urnem tavanju po blatu in zanašanju ob sunkih vetra se zopet zberemo v naši potujoči hišici, pa hajdi v Oresund. Kako so Švedske postelje mehke, dekleta lepa... Slednje si je seveda potrebno iti pogledat po lokalčkih in diskotekah Lanskrone. Še sreča, da je bila sobota, saj baje Švedi žurirajo samo koncem tedna. Opote »domačinke« nikakor ne morejo razumeti, da Slovenci pijemo vsak dan. Mogoče zato, ker so po sobotnih pijankah tako zdelane, da imajo cel teden mačka.

Pa naj še kdo reče, da je na Švedskem prohibicija. Je pa veliko vrst piva, s katerim je mogoče splakovati takšno in drugačno vodko, viskije in ostale alkoholne tekoče stvarce. Vse to pa dobiš najprej, če naročiš kar v jeziku naših južnih bratov. Očitno so že takrat, ko je Vuk izrekel svoje slavne besede o razumljivosti srbskega jezika, po Evropi kelnarili »južnjaki«. Tako pri sporazumevanju z domačini ne rabiš niti prekmurščine. Najboljša pa je, roko na srce, vendarle angleščina.

Če se komu v nedeljo ne da iti med brazde Vastrabya, si lahko ogleda Lanskrone. Mesto ima poseben čar, lahko bi rekli, da spi tudi podnevi. Pločniki tlakovani s ploščicami, kakršnih nima mar-

Prizor iz Hamletovega dvorca

jači slovenskih oračev poskušamo narediti po svojem okusu. Se pravi, da se urice iztekajo s kupicami.

Če človeka zanaša...

Ponedeljkovo jutro nas zapelje do Helsingborga, kjer smo že v tretje na trajektu. V danskem Helsingørju pa

jenih in prijaznih ljudi vrniti še večkrat.

Plovba iz Danske je bila mogoče malce nenavadno. Ne vem pa, ali se lahko opotekaš zaradi visokih valov ali visokih kozarcev? Najbrž nam je kar vsem malo žal, da je najlepši del potovanja za nami. Da nas čaka le še naporna vožnja skozi Nemčijo in večurni postanek v Muenchenu.

Slovo od prašiča in ostalih

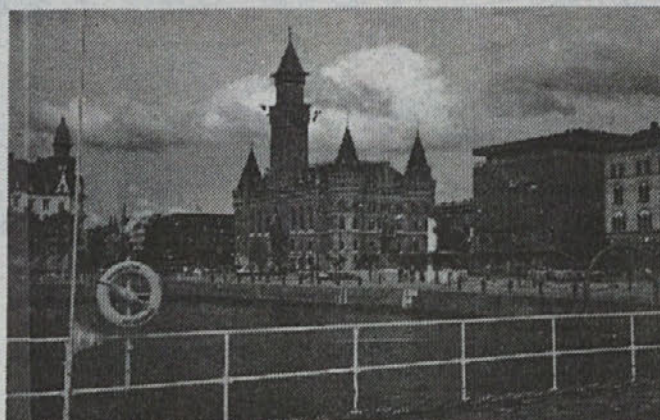
V bavarski prestolnici je že občutiti priprave na Oktoberfest. Do takrat bo najbrž obnovljena tudi znamenita katedrala, ki nas pričaka »oblečena« v zidarske odre.

Ob zadnjem postanku na avstrijski strani nekateri še zadnjič žvečijo prekmurskega prašiča. Šle so pa v slast tudi salame in pijača, ki je še vedno ni zmanjkalo. Kakšna sramota!

Slovenija nas pričaka s temo – karavanški predor nam je odrezal vzorno avstrijsko svetlobno cestno signalizacijo. Najbrž je kar vsem malce težko pri srcu, ker gremo narazen. Vsaj dva ostaneta skupaj, ker sta si, kot pravi Jože, zvezala roke.

Čeprav še najbrž vedno velja tisti pregovor o domovih in lepoti, se je na sever smiselno odpraviti v istem trenutku, ko stopiš na celjska tla.

Tekst in slike Franc Furland

Helsingbor, velik in hladen

sikdo v Sloveniji niti v kopalnici, so dobesedno prazni. Takšni pa niso vsi lokalčki, kjer »klasiki« žulijo svoje frakeljčke.

Landskrone je v primerjavi s Helsingborgu bolj domača. Slednji je vendarle mesto v pravem pomenu besede. S čudovitimi gradovi, poslovnimi zgradbami in velikim pristaniščem. Pa vendar ni človeku nič žal, ko se vrne v varni Oresund. Drugo, zadnjo noč na Švedskem si navi-

nas pričaka Hamletov dvorec. Po ogledu le tega se ne morem odločiti, ali me je očaral ali razočaral. Biti ali ne biti?

Več časa tistega popoldneva pa imamo za ogled Kopenhagena. Danska prestolnica je s svojo mestno hišo, dvorcem, v katerem biva kralj, ki se vozi s kolesom, Tivolijem in, seveda, znamenito morskno deklico, kar preveč za enkrat. Zato se bo potrebno v mesto čudovito ure-

Morske deklice v Kobenhavnu ne zebe

lo, kdo je kdo, vodič Franc predstavi šoferja Jožeta in Pišto in zdeklamira par tehničnih podatkov bližnjega potovanja. Še sreča, da ima smisel za humor.

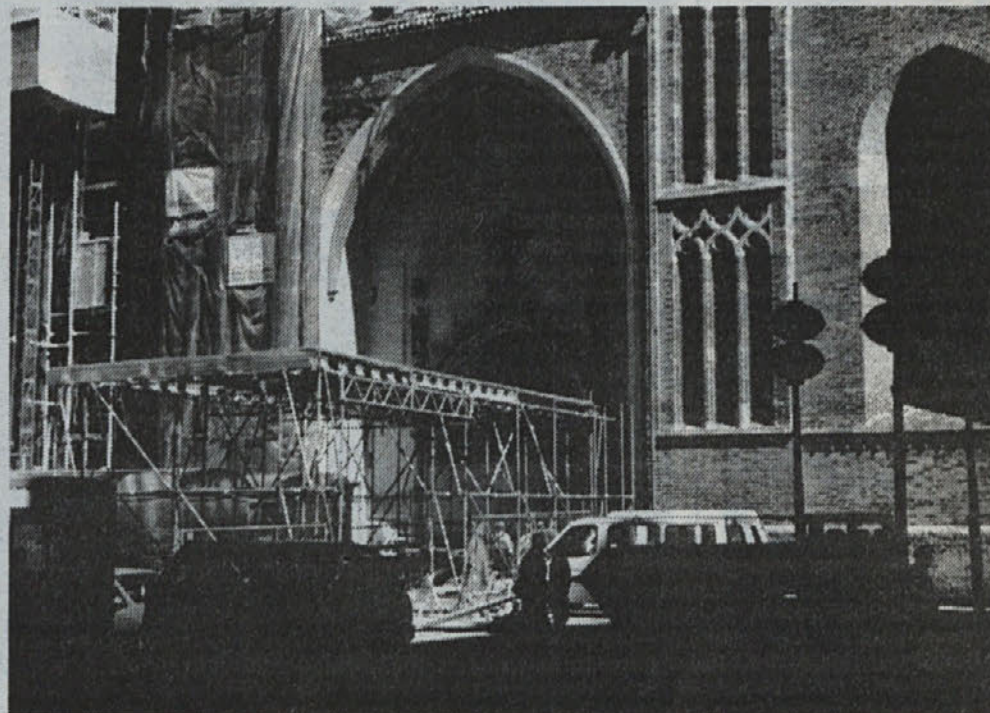
Pred karavanškim predorom dobimo za popotnico lepo merico dežja, ki pa nam ne more do kože. To pa ne pomeni, da smo znotraj suhi, saj so vzeli Prekmurci s sabo pijače za cel mesec. Prvi postanek v avstrijski Bistrici nam razkrije še ostale skrivnosti avtobusnega prtljažnika. V največjo – pečenega prašiča, s slastjo vgrizemo. Razen simpatične Jane, ki se drži postrani. Pa ne za dolgo, saj ima radijec Milan dobre verbalne sposobnosti.

Čemu Tretji rajh?

Po avstrijski avtocesti se vozimo v dokaj lepem vremenu. Mimo nas »letijo« prelepe planine, z urejenimi smu-

domovi. Niti na avtomobile ne dajo bogve kaj, kot na primer kakšni Nemci ali celo Slovenci. Vozimo se preko lepih mostov, ki prepredajo dansko otočje in ga spreminjajo v kompaktno deželo. Le na Grenlandijo, katere del jim pripada, se Danci ne morejo odpeljati z avtomobilom.

Ko se v Dragoerju vkrcamo na trajekt za Švedsko, smo že pravi stari morskoi mački. Mogoče zato, ker je morje mirno. Je pa megleno, kar ne moti jate jadrancev, s katerimi se srečujemo. Švedska tla v Malmöju so prav takšna kot danska – ravna in zelena. Pišta in Jože se malce uštejeta in peljeta v nasprotni smeri našega cilja – Landskrone. Tako si ogledamo naš hotel Oresund kakšno uro pozneje. Le od zunaj. Staro, častljivo stavbo namreč takoj zapustimo, saj moramo v kakšno urico

V Muenchnu zaljšajo katedralo

BALTIŠKA ODISEJA

40. SVETOVNO PRVENSTVO ORAČEV V HELSINGBORGU NA ŠVEDSKEM — SLOVENSKA PREDSTAVNIKA JOŽEF REŽONJA IN JANEZ MIKLIČ SOLIDNA

ORANJE SANJ

Od osmega do dvanajste- ga septembra so na, od že skoraj jesenskega skandinavskega dežja blatnih ravnin Vastraby garda pri Helsingborgu na jugu Švedske obračali brazde orači — traktoristi iz šestinpetdesetih držav. Ob tem, ko je, kot na dlan, največ veščine v osnovnem poljedelskem opravilu strogim sodnikom in precej bolj tolerantnim tisočim firbce pokazala na traktorju Steyr Kvern, šarmantna, komaj osemnajstletna Helga Wielanda iz Avstrije, sta bila Prekmurec Jožef Režonja s štirintrideset letom in Janez Miklič iz dežele cvlička, ki si je »prioral« štirideseto mesto — solidna. Čeprav sta tekmovalca in obiskovalci prireditve na Švedskem, ki so se iz deželice na sončni strani Alp pripeljali po za- slugi Zveze organizacij za tehnično kulturo Slovenije, mogoče pričakovali malce več.

Ko spregovori o oranju znanost...

Ob nepregledni preprogi parkiranih takšnih in drugačnih volfov na intenzivno zeleni švedski ledini, ki jo je

dež počasi spreminjal v blato, se je bilo smiselno poborati, če se je še več Švedov (in seveda ostalih ljubiteljev alpskega smučanja), zbiralo v Tarnabiju, kadar je na tek- mah svetovnega pokala med vratci vijugal Ingemar Stenmark. Ker je bil odgovor na vprašanje, kaj je v škornje obuto množico gnalo, da je vztrajala na blatnih tekmovališčih oračev in pri bogatih »štantih« spremljajoče se- jemske in poslovne ponudbe — oranje — preveč preprosto, je bilo smiselno prisluhniti dr. Antonu Tajnšku, ki je na Švedskem z asistentko mag. Jano Paulin predstavljal ljubljansko Biotehnično fakul- teto.

»Oranje s plugom je pred- stavljalo odkritje, ki je dra- stično spremenilo tok zgo- dovine človeštva. Za oranje, ki še danes velja za najpo- membnejše poljedelsko opravilo, je značilno, da ga na podoben način izvajajo po vsem svetu.

Pred petnajstimi leti je ta- ko dozorela zamisel o tovrst- nem tekmovanju, ki se ga dandanes udeležuje od pet- deset do šestdeset držav članic Mednarodne zveze ora- čev, v katero je bila, zanimi- vo, Slovenija sprejeta že v pr- vem letu osamosvojitve.

Utrinek iz blatnega Vastrabya

Kaj pomeni Slovincem tekmovali na Švedskem?

Štirintridesetletni Jožef Režonja iz Male Polane in štiri leta starejši Janez Miklič iz Gorenje Kamence pri N. mestu sta na Švedsko odpotovala še pred avtobusom z navijači pod poveljstvom

Ludvika File, sekretarja mur- skosoboške podružnice Zve- ze organizacij za tehnično kulturo, in sekretarja ZOTK Slovenije Radoslava Stojanoviča. Trije — štiri dnevi so morali biti dovolj, da sta se orača, ki sta lani v Sloveniji priorala prvo in drugo mesto, »navadila« na izposojeni švedski traktor in, seveda,

plug. Naša država si za zdaj še namreč ne more privoščiti na tekmovanjih, ki bo na- slednje leto na primer na No-

vi Zelandiji, profesionalnih oračev z »njihovimi« trak- torji.

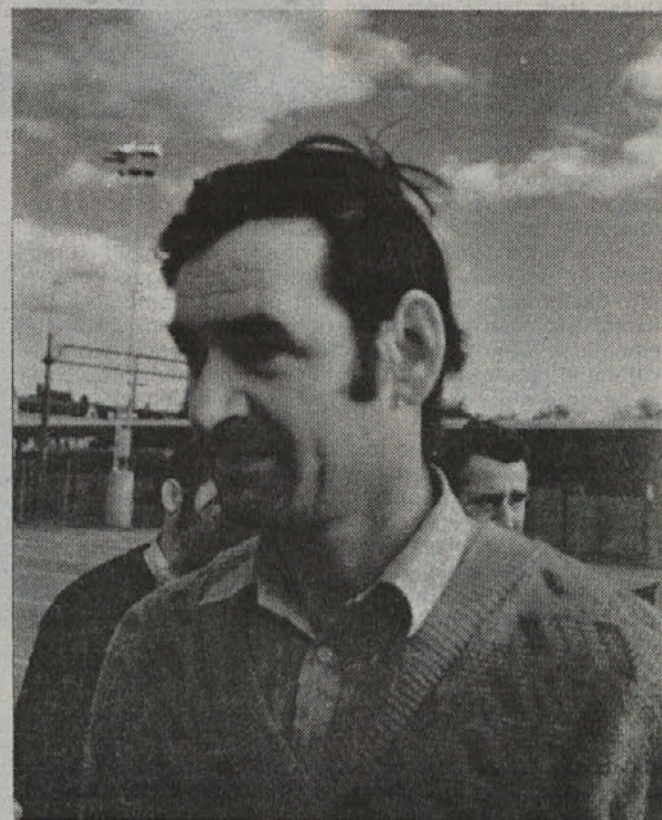
»Pričakoval sem sicer ma- lo boljši skupni rezultat, ven- dar sem z doseženim po- vsem zadovoljen. S spozna- njem, da moramo k oranju pristopati bolj organizirano, z večjim interesom tako do- mačih proizvajalcev kakor tudi obdelovalcev. V toliko je bil koristen tudi ogled sve- tovnega tekmovalca na Švedskem, kjer so bili prika- zani najboljši dosežki na tem področju. Slovenci bi se morali v prihodnosti pojaviti s kandidacijo za svetovno prvenstvo v oranju, ki bi bilo ugodno tudi v ekonomskem smislu,« je bil prepričan Lud- vik Filo.

V besede sekretarja ZOTK iz Murske Sobote ne bi smeli dvomiti. Bomo pa vendarle morali počakati, da do široke slovenske javnosti prode vednost o tekmovanju ora- čev, ki je bilo s strani doma- čih medijev do letos popol- noma zapostavljeno. Po ne- potrebnem.

Tekst in slike Ancil Solan

Brazdo je od Slovencev najbolje »odrezal« Jožef Režonja

Janez Miklič

Tekmovalce presega teh- nično spretnost oranja. Gre namreč tudi za primerjavo tehničnega stanja na po- dročju poljedelstva. Mesto, ki ga država na tekmovalju v oranju s številnimi predpri- pravami zasede, predstavlja obenem tudi kazalec sploš- nega stanja v izdelovanju kmetijskih strojev, strokov- nem in organizacijskem zna- nju določene države,« je po- vedal dr. Anton Tajnšek.

Kaj je pomenilo obračanje brazd na Švedskem mag. Ja- ni Paulin, ki je za dva dni namesto salonarjev nataknila gumijaste škornje številka sedemintrideset?

»Čeprav so se v zadnjih le- tih pojavili močni traktorji, ki zmorejo kvalitetno oranje tu- di na slabše vzdrževanih tleh, stopa znova v ospredje kvalitetno oranje s standard- nimi plugi. Zastavljanje za- četnega oranja, končno izo- ravnanje razora in zaključeva- nje oranja, so osnovne po- stavke, ki se ocenjujejo na tovrstnih tekmovaljih.

Rezultati letošnjega tek- movanja v oranju s plugi »krajniki« in »obračalniki« so pokazali, da obstajajo ve- like razlike v oranju posa- meznih tekmovalcev in da so v ospredju tisti iz držav z dol- goletno poljedelsko tradicijo,« je konec svetovnega sre- čanja oračev v Helsingborgu komentirala mag. Jana Pa- ulin.

Ludvik Filo: »Slovenci bomo organizirali svetovno prven- stvo v oranju!«

SUZUKI **ANDY AVTOSHOP**
TRGOVINA - SERVIS - REZERVNI DELI
Cesta Kozjanskega odreda 18, 63230 Šentjur pri Celju

ZASTOPAMO — UVAŽAMO IN PRODAJAMO VOZILA IZ PROGRAMA SUZUKI

homologacija
garancija
servis
originalni rezervni deli
avto laki
dodatna oprema

Zagotavljamo vam najmanjše terence s pomično streho:
Motor 1298 ccm 52 kw
Catalizator — centralno vbrizgavanje
Končna cena do registracije ZAGOTOVLJENA

SAMURAJ LX — 23.507 DEM
SAMURAJ VX — 23.968 DEM
SAMURAJ VX HD — 24.500 DEM

NUDIMO:
Leasing — Krediti — Staro za novo /program suzuki/

INFORMACIJE:
ANDY AVTOSHOP — ZASTOPSTVO SUZUKI
tel. 063-741-338

del. čas od 7. do 11. ure in od 12. do 16. ure
sobota od 8. do 12. ure

MUZIKA
JE BIZNIS

Pred časom smo delovno mrežo za Metelkovo pripisali več kot le epizodno vlogo in jo postavili za zgled podobnim iniciativam drugod po Sloveniji. Očitno ni bilo potrebno dolgo čakati. Ljubljancem so se namreč pridružili mladi na Ptuj, ki v starem vojaškem skladišču vidijo kaj več kot priložnost za novokomponirano bogatenje. Tako je glavni mož tamkajšnjega podzemno – glasbenega dogajanja, Vili Muzek ob pomoči sodelavcev pred nedavnim organiziral koncertno prireditev, ki je v zadnjem času bogatemu dogajanju na Ptuj dodala novo dimenzijo. Ob ugodnem razpletu bi namreč utegnili rockovski koncerti postati stalnica tudi v najstarejšem slovenskem mestu.

Ce k temu dodamo še dogajanje v Mariboru in za katerim se poleg radia MARŠ skriva Front Rock, oziroma Dušan Hedl, lahko upravičeno verjamemo trditvam o slovenski alternativni jeseni. Kako se bodo nove ideje prijele na sicer nerodovitnih slovenskih tleh, je zaenkrat še precej nejasno, toda če upamo na najboljše, bi ta prostor utegnil dobiti nekaj novih koncertnih prizorišč.

Osnovna zamisel teh prostorov je namreč v najemnih. Če mora namreč organizator plačevati visoke najemnine, je več kot očitno, da majhne in nepoznane skupine na odre niti pokukati ne morejo. Organizatorji se v tem primeru odločajo za komercialno uspešne, znane skupine, ki s svojo popularnostjo jamčijo kritje stroškov. Vse lepo in prav, toda razvoj domačih skupin je tako kaj hitro fuč. Klubi, ki gredo v zavestno zgubo s prirejanjem še neznanih skupin, pa so obsojeni na večno krpanje konca s koncertom. Do zdaj je nekaj takšnega uspevalo le Društvu zmerne napredka iz Kopra, vendar pa je po besedah tamkajšnjega vodje, Marka Breclja, celotna zadeva zelo naporna in dostikrat zadeva tudi izdatne čarovniške posege.

Veliko klubom v zahodni Evropi se s takšnimi stvarmi ni potrebno pečati. V tistih primerih, kjer gre za skvete, najemnine tako ali tako ni, ker gre za ilegalno zasedene zgradbe. V primerih, kjer pa gre za podobne organizacije kot je Mreža za Metelkovo, pa država ali mesto v dogovoru z akterji gibanja prepusti objekte in za njih ne zaračunava najemnine, organizacije v večjih mestih pa so tudi subvencionirane. Brez pretiravanja lahko trdimo, da gre

Revoluting Cocks: najbolj odštekan show na svetu?

za ene izmed najbolj obiskanih koncertnih prizorišč z zelo kvalitetnim programom. O drugih dejavnostih na tem mestu kdaj drugič, kot primer pa lahko omenimo Zurichsko Rotte Fabrik, kjer poleg treh (3!) koncertnih dvoran, likovnih ateljejev, velike galerije, glasbenega studia in dveh restavracij lahko najdete tudi takšne zadeve kot je half-pipe rampa ali kino dvorana. Impozanten kompleks, ki si ga je vredno podrobneje ogledati.

Za naše razmere bo zaenkrat velik dosežek že, če bodo Mreži za Metelkovo priklučili nazaj elektriko in vodo, in če bodo mladi na Ptuj dobili koncertno dvorano. Z malo sreče še morda kje drugje znižajo najemnino ali kaj podobnega, pa bomo lahko zadovoljni. Vendar bi to vsekakor ne ne smel biti skrajni domet teh sprememb. Zaenkrat je pač treba podpreti vsakogar, ki vsaj poskuša narediti kaj organiziranega na tem področju. Da ne bomo kasneje govorili, da smo prespali prav najbolj ugodne priložnosti.

NOVICE

REVOLTING COCKS so pred kratkim na založbi Devotion izdali nov album z naslovom 'Linger Fickin' Go-od'. Prvi singl z albuma je priredba starega disko ko-

mada 'Do Ya Think I'm Sexy?', ki jo je v originalu prepeval hripavi Rod Stewart. Še pred koncem leta bodo RevCo odšli tudi na turnejo, že vnaprej pa napovedujejo večji show kot kdaj koli prej. RevCo so sicer poznani po popolnoma odštekanih koncertih, ki vključujejo tudi striptizete in vse kar k striptizetam sodi.

COUNT GRISHNACHT, vodja norveškega death metal benda BURZUM se je znašel za zapahi. Preiskovalci ga dolžijo umora Oysteina Aarsetha, šefa metalcev MAYHEM. Euronimus, kot se je glasil pokojnikov nadimek, je bil umorjen v začetku avgusta. Vzrok smrti: 25 vbodov z nožem.

GALLON DRUNK so naglani bobnarja Maxa Decharneja. Gallon Drunk so se namreč odločili, da bodo igrali bolj ritmično razgibano glasbo. Decharne je imel bojda preveč lavenl stil igranja. Sicer pa Decharne, med oboževalkami poznan kot popolen gentleman, trenutno dela na knjigi, ki obravnava zgodovino Hammer Horror Studia.

FRONT 242 so se po manjših nesoglasjih zopet konsolidirali. Iz uspeha njihovega albuma 106:21:03:11 Up Evil bodo iztržili še nekaj denarcev. V naslednjem mesecu bodo ob pomoči Aphex Twin remiksali nekaj pesmi z albuma in jih izdali na EP-ju.

KONCERTI

V Ilirski Bistrici, točneje v klubu MKNŽ, bodo 1.10. nastopili MATCHLESS GIFT. Vse skupaj utegne biti zelo zanimivo, saj so člani te skupine hkrati tudi člani skupin Majke, The Spoons in Psihomo Pop, vse skupaj pa so zavili v mistično Hare Krishna preobleko.

9. 10. bo v celjskem Kljubu koncert londončanov THE HOLY JOE'S. Skupina igra zelo poslušljivo rave godbo, cepljeno z vlivji The Clash in EMF. Holy Joe's bodo poleg Celja nastopili še v Kopru, Mariboru, Ilirski Bistrici in Ljubljani.

V torek, 28. 9. bo v klubu K4 v Ljubljani promovirali novo ploščo legendarnih GASTRBAJTERS. Dvajset minutno kompilacijo na novo posnetih pesmi v novi preobleki bo na pot pospremil nastop DEMOLITION GROUP s kompletno pihalno sekcijo. Promocija bo potekala pod pokroviteljstvom Jim Beama. Vsak obiskovalec prejme CD ploščo zastoni!

V torek, 5.10. bodo v klubu K4 nastopili OYSTER BAND. Obvezno za vse fane Pouge-sov, Dublinersov in Zelenih zamork!

TREND

Piti Red Bull v velikih količinah.

CHRIS JAGGER
POJE TUDI
MLAJŠI BRAT

Chris Jagger

Tudi mlajši brat znamenitega Micka Jaggerja Chris je v zrelih letih (star je 45 let)

odkril v sebi pevski talent. Osnova je skupino Asha, najel studio in v teh dneh se pripravlja na snemanje prvega albuma, ki bo nared v prvih mesecih prihodnjega leta.

Pred publiko je Chris prvič nastopil poleti na Ibizi. Poslušalci so verjetno prišli pogledat, koliko je podoben slavnemu bratu, podoben pa mu je precej, le bolj čeden je, bolj svež. Za razliko od Micka živi urejeno družinsko življenje, edino, po čemer ga je razen po glasbi mogoče še primerjati z bratom, pa je plodnost. Chris ima štiri otroke, za zdaj.

OBLETNICE

NEUKROČENI KEIT
MOON

Mnogi veliki glasbeniki in predvsem bobnarji so o njem govorili, da nima prav nobenih predsodkov, nikoli pa ni mogel nihče do kraja definirati njegov stil popolnega obvladovanja bobnov. Elementi njegovih bobnov so bili postavljeni v vodoravni položaj kakor pri bobnarjih jazzu, a domišljija, točnost in neugnanost so bili lastni le njemu.

Stavek V primeru Keitha razbij steklo, ki se od časa do časa pojavlja v biografskem filmu The Kids Are All Right, filmu so skupini Who, odlično ilustrira neugnanost enega najboljših bobnarjev v štiridesetletni zgodovini rock'n'rolla. Beseda je seveda o Keithu Moonu, bobnarju ene najznamenitejših skupin vseh časov The Who, ki je umrl avgusta 1978. Star je bil dvaintrideset let. In rock glasba nikoli več ne bo imela koga njemu podobnega.

FILMSKA BIOGRAFIJA TINE TURNER
ŽIVLJENJE S POŠASTJO

Na beneškem festivalu so predstavili tudi film What's Love to go wit it v režiji Briana Gibsona, biografski film znamenite pevke Tine Turner, ki je na Lidu izzval precej polemik. Očitajo mu črno belo slikanje pevkine usode in trpljenja v zakonu, za osnovo pa mu je služila Tinina avtobiografska knjiga z naslovom Jaz, Tina.

Četudi sama ni upodobila glavnega lika, to je pravzaprav nenavadno spričo njenih igralskih in pojavnih kvalitet, je vseskozi središčna oseba, lik, okoli katerega se vrti vsa zgodba. Režiserju pa ni šlo toliko za prikazovanje neke biografske resničnosti, pač pa predstavlja izključno njeno plat zgodbe.

Res jo je mož mučil, zapostavljal in poniževal, vendar je z lkeom zdržala kar dve desetletji najlepšega časa svojega življenja, skupaj imata otroke in vnuke. In če je vse, kar ona o tem času trdi, to dolgo življenje s pošastjo govori pravzaprav tudi o njej sami. Zakaj je tako dolgo vztrajala v zakonu? Na to vprašanje ne odgovori niti film, niti ni dala o tem pojasnila sama Tina Turner. Dejstvo je, da je okove razklenila šele s pomočjo budizma in vzbudila v sebi samozavest za začetek sijajne samostojne kariere.

Poznavalci pravijo, da je Angela Bassett, čeprav ni Tini na zunaj prav posebej podobna, odlična v naslovni vlogi, predvsem je igralsko dobro ujela pevkin temperament z vsemi usodnimi variacijami. Očitajo ji le, da je za razliko od slovite pevke premalo ženska.

Angela Bassett je v filmu odlično ujela temperament Tine Turner

LESTVE

Velika Britanija (MM) – neodvisni albumi

1. THE LEVELLERS – Levellers
2. THE BREEDERS – The Last Splash
3. BOO RADLEYS – Giant Steps
4. SMASHING PUMPKINS – Siamese Dream
5. BJORK – Debut
6. FRONT – 05:22:09:12 Off
7. V/A – Lutz R Mastermies
8. LIZ PHAIR – Exile In Luvville
9. UNREST – Perfect Teeth
10. ORBITAL – Orbital II

Velika Britanija (MM) – neodvisni singli

1. CURVE – Blackerthree-tracker
2. THE BREEDERS – Cannonball
3. BJORK – Venus As A Boy
4. BACK TO THE PLANET – Daydream
5. STEREO LAB – Jenny Ondioline
6. HUGGY BEAR – Don't Die EP
7. JESUS LIZARD – Lash
8. THE FAMILY CAT – Airplane Gardens
9. TRANS-GLOBAL UNDERGROUND – Templehead
10. SUGAR – Tilted

ZDA (Billboard) – albumi

1. BILLY JOEL – River Of Dreams
2. V/A – I Sleepless In Seattle
3. BLIND MELON – Blind Melon
4. JANET JACKSON – Janet
5. CYPRESS HILL – Black Sunday
6. STONE TEMPLE PILOTS – Core
7. V/A – I The Bodyguard
8. UB40 – Promises And Lies
9. AEROSMITH – Get A Grip
10. ROD STEWART – Unplugged...And Seated

Velika Britanija (MM) – albumi

1. MARIAH CAREY – Music Box
2. UB40 – Promises And Lies
3. THE LEVELLERS – Levellers
4. BILLY JOEL – River Of Dreams
5. SPIN DOCTORS – Pocket Full Of Kryptonite
6. ADAM ANT – Antmusic – The Very Best Of...
7. U2 – Zooropa
8. BON JOVI – Keep The Faith
9. R.E.M. – Automatic For The People
10. Originalni izvajalci – I Sunset Boulevard

MODA V PRETEKLOSTI

MEZOPOTAMIJA — VŽIVIMO SE V NJIHOV SVET MODE

Na egiptčanskih freskah so večkrat upodobljeni tudi sosednji narodi. Na ta način smo dobili podatke tudi o Asircih in Babiloncih, ki so živeli v Mezopotamiji, ob rekah Eufrat in Tigris.

Njihova kultura je bila visoko razvita, saj če omenimo le dve stvari, Babilonski stolp in Viseče vrtove, smo povedali dovolj. Prav tako pa je tudi z oblačili, predvsem kar zadeva material. Bombaž so uvažali iz Indije in so ga že dovolj zgodaj pričeli odlično obdelovati, to velja predvsem za barve in vzorce. Po obliki je oblačilo dokaj podobno, lahko rečemo enako egiptčanskemu kalazirisu. Ima rokave do komolcev in sega največkrat do meč. Poleg nosijo dolg pisan šal, ki se ovija okrog telesa. Prvotno je bil šal krzen, pozneje pa iz volne, okrašene z resami, le te so bile na vseh oblačilih izredno priljubljene. Šal je s svojo obliko, širino, obdelavo in razkošnostjo točno določal status tistemu, ki je obleko nosil.

Ženske so nosile volnena oblačila, ki so pokrivala levo ramo in segala čez kolena ali do gležnjev. Blago je bilo prav tako vzorčasto kot pri moških oblačilih. Tudi tu (pri ženskih oblačilih) se pojavijo šali, ki so bogatejši pri okrasitvi z resami. Obutev so bili sandali ali visoki gležnarji iz mehkega usnja (tako pri ženskah kot pri moških).

Posebno pozornost pa so posvečali lasem in bradi. Vojaški in delavski so nosili krajše brade in krajše lase, veljaki pa so si puščali dolge in umetno obdelane. Po tako skrbno obdelanih laseh in bradah lahko sklepamo, da so prav tako kot Egipčani poznali lasulje in umetne brade.

Kot pokrivala jim služijo turbani, fesi, vladarji nosijo krono, imenovano TIARA. Linija asirskih oblačil se pojavi v zgodovini mode še enkrat in to pri zgodnjegriških oblačilih.

SLOVENSKA MODA V LJUBLJANI

S svečano otvoritvijo in uvodnim govorom Maksa Tajnikarja, ministra za gospodarske dejavnosti, je bil v sredo odprt že štirideseti SEJEM MODE pomlad-poletje 94. Razstavljalci, celih 226 po večini domačih, se je predstavljalo na 6000 metrih kvadratne površine s svojo idejo in sporočilom za prihodnje leto.

Možnost sodelovanja so imeli vsi, ki sodijo v program modnih novosti s katerimkoli izmed programov. Vse od niti, tkanin, pa prek izdelkov iz usnja, volne; ja, in pa vsi tisti, ki so bili pripravljeni odšteti 80 DEM za kvadratni meter razstavne površine. Med najbolj izstopajočimi je bila vsekakor, kot že mnoga leta na področju pletenin, RAŠICA s svojim programom oblačil

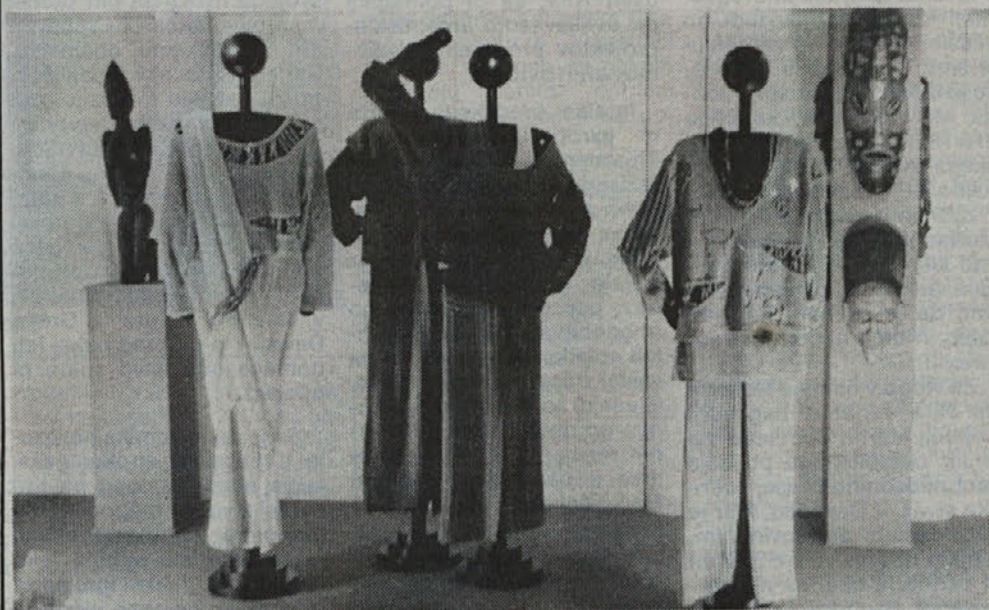
v afriškem vzdušju in peščenorjavih tonih z domišljijami vzorci in modeli. Bili so tudi eni redkih, ki so se primerno pripravili na sejem in izdali katalog. Medtem ko pri večini ostalih proizvajalcev težnje po predstavljanju očitno ni. Katalogi so zastareli, modeli pa povečini narejeni izključno za modni sejem. Potemtakem je vse bolj očitno, da razen redkih, teh izdelkov sploh ne bo moč kupiti.... napasli smo lahko le oči, kar pa mode željnega Slovenca ne bo pretirano razveselilo. Tako torej med izstopajoče s pomanjkljivimi malenkostmi, kot pravijo, lahko uvrščamo izdelovalce pletenin iz SEŽANE in ALMIRE. Še par imen, ki so spodbudila zanimanje in imajo pokazati nekaj. Dosti pozna ne PLETENINE ROS s celost-

no zasnovano sejmišča, KOTO s čevlji in jaknami na vrtečem se kolesu, boutique CHIC z modeli Laure Biagotti in pa PEKO z novim programom čevljev, ki jih del že lahko najdemo v naših trgovinah. Nekaj novega, izvirnega je bilo zaslučiti v modno izdelanih kravatah in metuljčkih GJERGJEK.

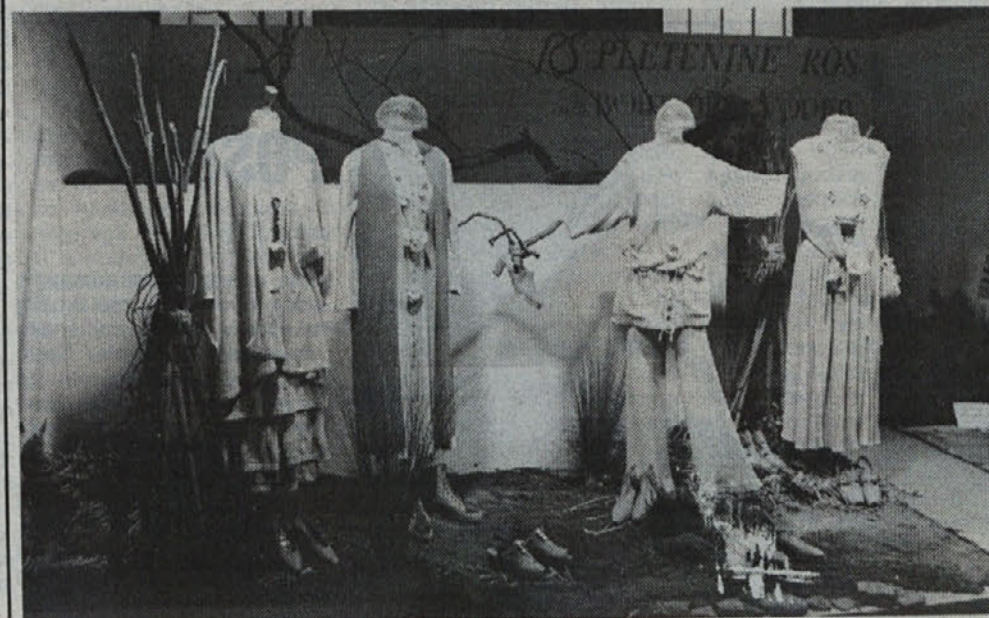
Poleg tako ali drugače uveljavljenih imen so sodelovale še nekatere srednje šole s svojimi izdelki, ki so bili predstavljeni v avli in so naredile prvotno vtis. Tendence so bile letos predstavljene malce drugače z zanimivimi naslovi, kot so ROBOVI MEŠTA, IZGUBLJENI OTOK, EGIPT, ... pod skupnim naslovom PROSTORSKE SLIKE; oblikovanje slikarka Dunja Zupančič. Urša Krašovič

ALMIRA nagrajena kolekcija

RAŠICA in njena »Afrika«

MODA

TOKRAT ZA MULCE IN SMRKLJE

TRENCH način oblačenja, ki se vse bolj sidra pri mladih, zaradi svoje preprostosti in enostavnosti izdelave. Če smo bili v preteklih sezonah bolj vajeni oblačil dekorativnega značaja, danes vsekakor ni tako. Vse bolj očitno je, da nam bo tudi toplo in to na račun mode. Ker so v ospredju ročna dela se boste hočeš nočeš morali naučiti narediti kaj sami. Trench ne zahteva dosti. Poluoverji po meri so narejeni

tako, da se rob na katerem so krojni deli sestavljeni, na zunanji strani in nemalokrat se zgodi, da te kakšen pozoren someščan opozori na hišo, ki je ni. Jaknice, ki so bile tako moderne spomladi in imajo okrasne šive zelo opazne ali celo ročno izdelane kar nekako sodijo noter. Hlače, če smo že pri njih, naj bodo široke, sicer pa jih stil ne omejuje. Izgledati morajo nekako staro. Pokrivala pa kakor, da so nam prevelika in se spuščajo na oči. Ne pre-majhna in ne prevelika v obliki melone ali ne simetrično

oblikovana; dolgočasno pa nikako. Če že mnogo let do sedaj niso bili takšni ali drugačni brezrokavniki uporabljeni ste letos naleteli na mino. Dolgi, kratki, spodaj pa večplastnost oblačila. No prav na dnu so čevlji o katerih ste izvedeli več v prejšnji številki, zato le na kratko. Zraven bi sodili takšni malce preveliki, razhojeni, visoko zavezani okrogli pri konici z debelim podplatom.

Z ostalim se pozabavajte sami doma. Koristen nasvet je vsekakor, če se odločite in vsako, malenkost naredite prav po svoje.

Urša

FILMSKA ZGODBA O POLICAJU, DEKLETU IN GANGSTERJU

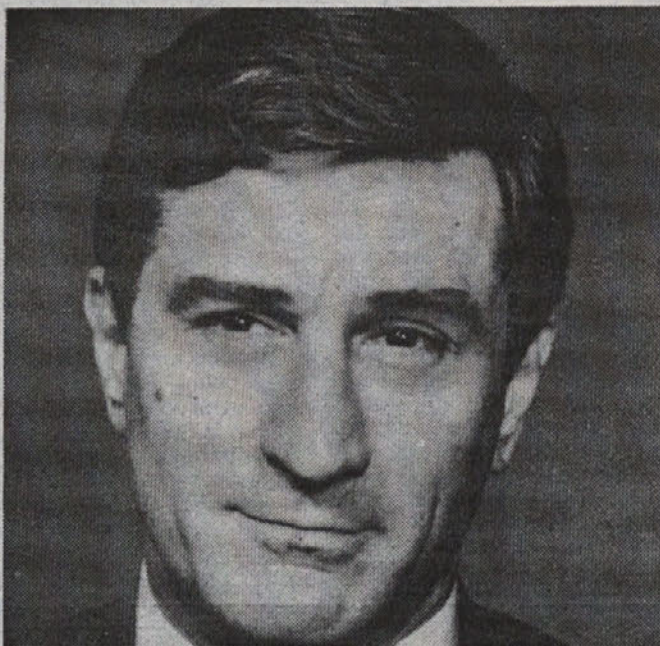
LJUBEZENSKI TRIKOTNIK

Ena najbolj priljubljenih filmskih tem je vsekakor ljubezenski trikotnik, v katerem filmski scenarist tako radi obdelujejo dramske zaplete, s katerimi dva moška in eno žensko spravljajo v najbolj nemogoče situacije in jih potlej rešujejo iz njih. Eden klasičnih primerov takšnega, filmsko imenitno napravljenega ljubezenskega trikotnika je vsekakor film Jules in Jim. Enako izhodiščno tematiko obravnava tudi film Ena ženska, dva moška (Mad Dog and Glory) režiserja Johna McNaughtona z Robertom de Nirom, Umo Thurman in Billom Murrayem. Vse tri like si je zamislil Richard Price in zgodba se prične, ko se sramežljivi, vase zaprti policaj Doble, imenovan Mad Dog, spoprijatelji z lokalnim gangsterjem Frankom Milom (Bill Murray), ki mu je rešil življenje.

Milo bi se mu rad na vsak način zahvalil, zato ga povabi v svoj nočni klub in ga seznani z mladenko Glory, ki mu jo odstopi v enotedensko uživanje. Najprej policaj ne kaže prav velikega zanimanja, nato pričinja dekle bolj spoznavati in nazadnje se vanjo zaljubi. Težave so tu.

Producenta filma sta Barbara de Fina in Martin Scorsese in to je že tretji film, v katerem Scorsese sodeluje s pisčem scenarijev Richardom Pricejem (scenarij za film Barva denarja je bil nominiran za oskarja). Prince pravi, da mu je zelo pri srcu lik policaj, ki ni nenehno v lovu za takšnimi in drugačnimi lopovi, čeprav tudi on včasih nenamerno zamenjuje smrt z življenjem. Scorsese je izbral tudi režiserja Johna McNaughtona, katerega prvi film Henry: Portret serijskega morilca je označil kot najboljši režiserski debi v zadnjih desetih letih. Tudi McNaughton se je navdušil nad klasično zgodbo o policaju, dekletu in gangsterju in trdi, da je scenarij napisan tolpo in brez nepotrebne jokavosti.

Za vlogo v filmu je Roberta de Nira verjetno nagovoril prijatelj Martin Scorsese, saj je lik zaljubljenega policaja zanj nedvomno precej rutinska stvar. V Cannesu, kjer je letos poleti promoviral film, o njem ni prav veliko govoril in očitno je bilo, da ni prav posebej navdušen ali ponosen nanj. Robert de Niro, ki

Robert de Niro

praznuje letos petdesetletnico, je doslej dvakrat dobil oskarja, prvič za stransko vlogo v filmu Boter 2 (1974), potem pa za glavno moško vlogo v filmu Razjarjeni bik (1980), nominiran pa je bil tudi za vloge v filmih Taksist, Lovec na jelene, Bujenja in Rt strahu. V zadnjem času precej snema in vselej najbolj skrbno ne izbira vlog. Preveč se razdaja in ne osredotoči na eno, pomembno vlogo. Pravkar je končal svojo prvo režijo, film se imenuje Bajka iz Bronxa, v njem tudi igra, precej pa ima dela tudi v pred petimi leti osnovani firmi Tribeca, ki sta jo skupaj z Jane Rosenthal ustanovila, da bi pomagala pri uveljavljanju umetniških projektov predvsem mladih, neznanih avtorjev.

Igralka švedskega videza in evropskih manir Uma Thurman je vselej privlačila režiserje, ki so hoteli delati filme z evropskim nadihom. Njena kariera je ves čas stabilna, brez nihanj, tudi brez velikih komercialnih uspehov, pač pa je značilna po upodobitvah nežnih in krhkih spletkarskih žensk, ki pa vselej dosežejo, kar hočejo. Gledalci se je morebiti spominjajo po deviškivlogi v Nevarnih razmerjih Stephana Frearsa s partnerjem Johnom Malkovichom.

Hčerka profesorja in psihoterapevke je zgodaj odkrila igro, kljub temu pa se je izobraževala in končala šol. Tudi potovanja so bila ena

od njenih slabosti in v njih je na veliko uživala kot fotomodel. Opazili so jo in dobila je prve stranske vloge in nato velika filma Nevarna razmerja in Avanture barona Muenhausena, igrala v televizijski verziji Robina Hooda, po splošnem prepričanju precej bolj prepričljivo kot Mary Steward Masterson v Costnerjevi verziji. Opazili so tudi njen filmski lik v filmu Henry in June.

V Ameriki izredno popularni Bill Murray v Evropi ne žanje pravega uspeha. Ne glede na uspešne filme, kot so Izganjalec duhov ali Tootsie, ga Evropejci ne vzamejo za svojega in zdi se jim precej manj simpatičen in zabaven kot ameriškemu občinstvu. Kariero je začel v gledališču, pričel osvajati televizijo, poskusil v komičnih show programih, veliki met na filmu pa mu je uspel v filmu Meatballs Ivana Reitmana, s katerim je še naprej sodeloval v filmih Stripes in Izganjalec duhov. Korežiral in koproduciral je film Quick Change, v katerem je igral z Green Davis in ki ga pred nekaj leti domače občinstvo sploh ni opazilo.

Svoj imidž komika povezuje s klišejem širokustneža, svoje show nastope pa rad okraši z vsemi mogočimi neumnostmi in nespretnostmi, ki so ameriški publiki tako pri srcu. Je idealen igralec za srednje pomembne vloge in pravi profesionalc.

GOLOTA BREZ PRISTANKA

Nemška manekenka Claudia Schiffer bo zahtevala od treh evropskih revij deset milijonov mark odškodnine, ker so na naslovnica objavili njene slike, na katerih je skoraj gola. »To je napad na mojo zasebnost«, zatrjuje Claudia, »ne želim, da me fotografirajo brez obleke, sicer pa mi to prepoveduje tudi pogodba.« Sporne fotografije so posneli v španskem letovišču Malorca, kjer je preživljala počitnice z materjo Gudrun, sestro Caroline in angleškim rock pevcem Petrom Gabrielom. Snemalec agencije »Corpa« jo je ujel, medtem ko se je sončila na krovu svoje jahte in srečnik je prodal fotografije italijanski reviji »Noi«, nemškemu »Bunteu« in še nekemu francoskemu tedniku – za 80 000 mark. Fotografijo so potem uporabili tudi na naslovnici »Bilda«. Zaradi neprijetnega dogodka je pod vprašanjem manekenkina pogodba z »Revlonom«, ki bi ji naj v petih letih dela prinesla 100 milijonov mark.

PRVA DAMA?

Kot sedaj kažejo stvari, bi v prihodnosti prva dama Amerike prav lahko postala filmska igralka Darryl Hannah. Po vroči ljubezni z mladim Johnom Kennedyjem sta sklenila, da bosta čustva tudi uzakonila. Mladi mož je pred kratkim dal odpoved v odvetniški pisarni v New Yorku in po poroki se namerava končno le posvetiti tako dolgo pričakovani politični karieri, ki bi ga čez nekaj let prav lahko pripeljala do ameriškega predsednika. Tako bi Darryl še kot ena igralka po Nancy Reagan skozi velika vrata stopila v Belo hišo. Si morebiti že pripravlja garderobo za predsedniški ples?

ODPOVEDANA POROKA

Poroka vrhunske manekenke Naomi Campbell in basista skupine U2 Adama Claytona je bila napovedana 14. oktobra v Dublinu, a so jo prestavili. Zaradi njune prezasedenosti, pravijo menadzerji. Potencialna mladoporočenca nista podala nobenih komentarjev, mnogi pa se že sprašujejo, ali na njuno prezasedenost ne vplivajo nova razmerja.

JOGA ZA ZAČETNIKE

Društvo »Joga v vsakdanjem življenju« organizira v Celju začetno vadbo joge, ki bo potekala enkrat tedensko, ob ponedeljkih, na Centru interesnih dejavnosti (v bivšem Pionirskem domu) s pričetkom v prvem tednu v oktobru. Vpišete se lahko od 27. do 30. septembra vsak dan med sedemnajsto in osemnajsto uro na Centru oziroma po telefonu 063/21-907 ob uradnih urah.

IGRALSKI POSKUS

Še ena izmed predstavnic sveta mode se bo preizkusila na filmu, gre za italijansko vrhunsko manekenko Carlo Bruni, ki je botrovala že premnogim škandalom. Njen prvi filmski poskus bo nadzoroval petintridesetletni neapeljski režiser Enrico Cario, svetovala pa ji bo gotovo tudi sestra Valeria, ki je igralka. Manekenka bo nastopila v furističnem, komičnem filmu.

LJUDOŽERSTVO DEKLE ZA KOSILO

Kanibalizem na filmu – Anthony Hopkins kot zdravnik ljudožerec v znamenitem filmu Ko jagenjčki umolknejo

Letošnji japonski literarni hit je knjiga z ljudožerskim naslovom, *Ljudožersko vsebino in avtorjem, ki dejansko je ljudožerec. Avtobiografsko esejistično delo je napisal Issei Sagawa, Japonec, katerega ime je leta 1981 polnilo časopisne stolpe najprej v francoskih in potem vseh svetovnih časopisih. Može je namreč v Parizu ubil svoje dekle, 24-letno Renee Hartevelt je ustrelil v hrbet, potem jo je razkosal in potem več tednov te kose kuhil in pojedel.*

Javnost se je zgrozila. Ljubimca – kanibala so zaprli, v pariškem zaporu je prebil tri leta, premestili so ga na japonsko bolnišnico. A ne za dolgo. Pred nekaj leti so ga spustili na prostost in kaj hitro je pričel vnovčevati svojo, na tako strašen način pridobljeno popularnost. Vse poslovne niti vleče neki Yasuhisa Yazaki, ki ima pariškega kanibala za sodobnega junaka, ki je uspel podreti še zadnji tabu konformistične družbe: ljudožerstvo.

Yazaki je Sagawa, negotovega in prestrašenega 44-letnika, spravil domala vse medije, na televiziji je na-

stopil v številnih govornih in nočnih programih, v nadaljevanju Aphabet 2/3 je odigral vodjo neke skrivnostne sekte. Pojavlja se v revijah za moško modo, piše za japonski dnevnik Asahi in sadomazohistične časopise. Debitiral je tudi kot slikar, pred letom dni pa se je pojavil tudi v enem od sadomazohističnih filmov. Najbolj prepričljiva je scena, v kateri se pred napadom na zvezano in drogirano dekle obližuje kot pred slastnim obrokom.

Japonci nimajo imena in lika Issei Sagawa nikoli zadosti. To potrjuje tudi veliki uspeh njegove knjige *Želim biti pojeđen* s podnaslovom *Portret zavestnega kriminalca*. Knjiga ni nikakršen poskus očiščenja bolnega morilca, pač pa poveljevanje filozofijekanibalizma. Ljudožerstvo je zanj način boja proti hinavščini potrošniške družbe in tanka meja med resničnostjo in polteno obsedenostjo. Pravi, da bi želel, naj ga neko dekle živega poje, saj je to izraz največje strasti. Knjiga se je pojavila v začetku avgusta in čeprav res ni najbolj okusno čtivo, so jo doslej že prodali v več kot 10.000 izvodih.

GENIJI USTVARJAJO NOVE PROBLEME

SLUTNJE PRIHODNOSTI

Churchill je bil nepopoljšljiva lenoba. Izkazal se je le s kakšno nagrado v mečevanju in bil dober v recitiranju vojaških pesmi. Dalija so vrgli iz srednje šole. Zola je v gimnaziji dobil cvek iz literature. Cesanna so vrgli na sprejemnem izpitu za likovno akademijo zaradi slabe risbe. Einsteina so imeli za duševno zaostalega. Šostakovič je prekinil študij, ker mu matematika nikakor ni šla v glavo...

Znano je, da so majhni nesporazumi velikih ljudi običajna stvar in pogosto prihajajo v nasprotju s svojo okolico. Raziskovalci življenj znanstvenikov postrežejo še z nekaterimi podrobnostmi. Havelock Ellis je v študiji o britanskem geniju (1904) ugotovil, da so bili očetje genijev praviloma stari nad trideset let in matere ne mlajše od petindvajsetih. Mnogi med njimi so bili kot otroci bolehní. Številni so ostali samci (Kopernik, Descartes, Galileo, Newton), pogosto so izostajali iz šole in zgodaj zgubili očete (Dickens) ali matere (Marie Curie, Darwin).

Ne gre torej za to, da si pameten, niti ne gre za to, da

si zares zelo pameten. Gre za edinstveno, skrivnostno, romantično stvar, ki se imenuje genialnost. Kaj je torej tisto, kar nekoga ločuje od vseh drugih ljudi?

Novejša raziskovanja, v katerih analizirajo na desetine največjih, skušajo najti načine razmišljanja, značaje, osebnosti, ki so značilni za darvine, tiziane in napoleone preteklosti. Inteligentnost in izobraževanje so za genije hrana, a sama izjemna višina inteligenčnega količnika ne zadostuje. Potrebna je kreativnost, a tudi ta je premalo. Ustvarjalnost mora razpreti stare svetove in utreti pot v nove, kakor je na primer Arnold Schoenberg uničil klasični pojem tonalitete in si izmislil dvanajstonsko lestvico. Najbolj enostavna definicija genija bi bila, da on ne rešuje obstoječih problemov, pač pa si izmislja nove. Ni treba biti genij, da bi znal analizirati sanje. A moral se je pojaviti Freud, da se je vprašal, kakšno sporočilo iz podzvesti nam prinašajo sanje.

Značilnost genija je, da poskrbi za vprašanja, ki jih bedaki postavljajo dvajset let kasneje, je zapisal zlobni Aragon. Bolj elegantno je to

Pablo Picasso: Nezadostni čas

Smrt neke belgijske turistke v kremeljski bolnišnici je med številnimi tujci v Moskvi sprožila pravo paniko. Potrdila je namreč sumničnjo, da so epidemije različnih nevarnih nalezljivih bolezni iz notranjosti Rusije dosegle tudi glavno mesto. Nobenega dvoma namreč ni, so potrdili v ameriški polikliniki v Moskvi, da je belgijska turistka umrla zaradi okužbe z davico. Takoj so se oglasili tudi predstavniki Svetovne zdravstvene organizacije v Moskvi, ki so potrdili, da je letos za to nevarno boleznijo v Rusiji obbolelo že okoli 4000 ljudi, 155 med njimi je umrlo. Samo v Moskvi je okuženih 900 bolnikov, 48 jih je že umrlo.

Davica kosi predvsem med starejšimi in slabotnimi ljudmi (70 odstotkov), precej pa je tudi obolenih otrok, saj jih ruski starši neradi peljejo na cepljenja v strahu, da bi jih z kužnimi iglami okužili z aidsom. V Rusiji so namreč v zadnjih petih letih v bolnišnicah zabeležili kar nekaj množičnih okužb z aidsom, tudi novorojenčkov.

Da bi omilila histerijo med tujci v Moskvi, je ameriška

poliklinika na hitro iz New Yorka uvozila 25.000 doz cepiva proti davici, za cepljenje je treba odšteti po 49 dolarjev. Takoj so pričeli z množičnim cepljenjem, ljudje pa potrpežljivo stojijo v vrsti pred vhodom v ameriško polikliniko. Skupaj z družinskimi člani danes v Moskvi živi najmanj sto tisoč tujcev, zvečine poslovnežev.

Razen davice se po Rusiji pojavljajo druge nalezljive bolezni, kot so tifus, malarija, tuberkuloza, pojavilo se je tudi nekaj primerov kolere, pred nekaj tedni je v Moskvi za njo umrl neki bolnik. Gre za moškega, potepuha, za katerega niso mogli ugotoviti, s kom je bil v stiku in na kakšen način se je okužil. Pred kratkim so v Volgogradu na jugu Rusije zabeležili 200 obolenih za tifusom.

Moskovske oblasti trdijo, da nalezljive bolezni v prestolnico prinašajo prišleki s Kavkaza ali iz bivših sovjetskih srednjeazijskih republik, kjer se vojskujejo. Toda nevarnost okužbe nosi v sebi tudi moskovska voda, vodo iz moskovskega mestnega vodovoda zdravniki odsvetujejo, prej jo je treba vsaj prekuhati.

Gutenberg: Karte, vino in denar

izrazil Emanuel Geibel, ki je dejal, da tisto, kar vsebuje neka epoha, pojasnjuje na stotine talentov, tisto, kar ji manjka, slutijo geniji. Kaj je torej potrebno, da nekdo ruši obstoječe miselne paradigme in odkriva nove? Kaj je skupno človeku, ki je naslikal Guernico in onemu, ki je odkril teorijo relativizma? Psiholog Dean Keith Simonton s kalifornijske univerze imenuje to »permutacijo mentalnih elementov« – slik, fraz, prebliskov spomina, idej, zvokov, rim. Človek velike inteligence ima možnost, da ustvari njihove nove kombinacije. Po njegovem so geniji geniji za to, ker si izmisljajo mnogo bolj nenaadne kombinacije kot navadni smrtniki. Tem redkim umom, ki znajo elemente povezati v remek delo, je skupnih nekaj značilnosti. Silno jih mika rušenje nedotakljivih stvari, obrnjeni so vase, pripravljeni so tvegati v povezovanju na videz povsem različnih idej in področij. Guttengerg je kombiniral stroj za izdelavo igralnih kart, za stiskanje vina in kovanje denarja in na koncu dobil tiskarski stroj. Ta želja za poigravanje z različnimi znanji je značilna tudi za današnji čas. Frank Wilczek je razvil spoznanje o atomskem jedru, od tega pa je prišel, ko se je ukvarjal s povsem drugim problemom. »Ugotovil sem, da neuspeh na nekem področju lahko pomeni uspeh na drugem,« je povedal.

Povezovanje različnosti je verjetno tisto, kar loči genije od navadnih smrtnikov. Domišljajske sposobnosti so povezane z mentalno metaforo. Metafora ne vpliva na misel postopoma, pač pa z vso močjo. Pojavi se nekaj, kar se ni nikoli prej. A. Kekule je leta 1865 odkril obliko molekule bencina, ko je sanjal o kači, ki grize svoj rep. Tam, kjer nekateri govorijo o metafori, drugi postavljajo trditve o »kombiniranju različnih obrazcev«. Za Einsteina je to bilo povezovanje vizualnega – v duhu je videl svetlobo zraka – z estetiko, z občutkom ubranosti, ki je značilna za fizikalno teorijo. Francoški skladatelj Olivier Messiaen je lahko videl barvo tona. Picasso je na svet gledal kot na sliko in kot otrok namesto števil prepoznaval like, dvojka je bila golobje krilo, ničla oko. Ko se je T. S. Eliott učil govoriti, je govoril v stavčnem ritmu, vendar z nerazumljivimi besedami.

Znanstveni in umetniški geniji strastno delajo. »Če nimam navdiha,« je dejal Freud, »mu grem naproti.« Bach je vsak teden, četudi je bil bolan ali izčrpan, napisal eno kantato. Eliottov spev Pusta zemlja je po besedah enega od analitikov kup dobrih in povsem povprečnih delov, ki pa jih je on spojil v poemu. Simonton v svoji študiji o dveh tisoč znanstvenikov pravi, da celo najbolj cenjeni med njimi niso delali le velikih in pomembnih stva-

ri, pač pa tudi mnogo slabih, povsem nepomembnih. Nenehno so proizvajali. To dobro označuje Edisonov stavek: »Genij je en odstotek navdiha in 90 odstotkov znoja.« Radi delajo in delajo z otroškim navdušenjem, želijo se vrniti v konceptualni svet otroštva, v posebno občutljivost, ki je dana rado vednemu otroku. Postavljati znajo naivna vprašanja, kakor to počno malčki. Einstein je nekoč zapisal: »Moj intelektualni razvoj je bil počasi, zaradi tega pa sem se začel spraševati o prostoru in času, o stvareh, ki se zdijo normalnim odraslim ljudem nekaj otročjega, šele ko sem odrasel.«

Morda je prav v tem odgovoru na vprašanje, zakaj so geniji tako mladi, v matematiki, fiziki, poeziji stari okoli dvajset let, v znanosti, glasbi, slikarstvu, romanopisju okoli trideset. Gre za poseben splet mladosti in zrelosti, ki omogoča revolucionarne uspehe. Preveč razmišljanja in preveč večine lahko ovirata pot novemu.

Vse lepo in prav. To razmišljanje o metafizičnem mišljenju in prebijanju vseh meja znanja, ali pa vendarle odgovor o geniju ni le in samo v možganih?

Obstaja pa majhen problem, pravi nevrolog Arnold Schleibel iz UCLA. Ne vedo namreč, kje in kaj naj iščejo. Pomembne so sicer povezave med nevroni, pametnejši ljudje imajo mnogo bolj kompleksne in učinkovite nevronske poti za prenos informacij. Tomorebiti lahko pojasni dejstvo, da zmorejo geniji povezovati različne slike, ideje, misli, njihovi možgani so videti kot mreža. Dr. Marian Diamond z Berkleya je leta 1985 ugotovila, da so Einsteinovi možgani imeli štirikrat več oligodendrolija (pomožnih celic za pospeševanje nevronske komunikacije) kot možgani enajstih nadarjenih ljudi, ki jih je tudi proučevala.

Toda, ali je boljše nevronska mreža razlog ali posledica Einsteinovega genija?

Tudi biologi se ukvarjajo z značilnostmi genija. Njihov značaj potrebuje vzemirjenje. Neka prirojena pomanjkljivost v možganski kemiji kot da neustavljivo žene genije, da iščejo fizične in intelektualne vrhunce. Raziskovalci so odkrili tudi bloke mične procese, ki nekatere ljudi nenehno potiskajo v tveganja, kar je še ena oznaka za genije.

Na svetu je nedvomno mnogo ljudi, ki radi tvegajo, mnogo je vase zaprtih čudakov, ikonoklastov, strastnih garačev, kje pa so potlej geniji sedanosti? Le peščica jih lahko računa na ta laskavi naziv. Ali morebiti genij potrebuje intelektualno krizo, kakršna se je dogodila fizikom, ko je Einstein delal kot uslužbenec v Švici? Ali so se spričo prevrednotenih vrednot in splošne skomercializiranosti umaknili v svoj infantilni svet?

IZREDNO STANJE V RUSIJI PRIHAJA NAD MOSKVO KOLERA?

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

PORNIČ TUDI ZA ŽENSKE

Prvi porno film za ženske na video kaseti je na amerškem tržišču pornografskih video filmov doživel neverjeten uspeh. Scenarij za film Cabin Fever je napisala Denorah Shame in ga tudi sama zrežirala. V nekaj tednih so prodali 12.000 kaset. Gre za zgodbo o vročem srečanju v neki planinski koči, kjer drug v drugega treščita štiridesetletna slikarka in miščast drvar, mnogo mlajši od nje.

V čem naj bi to bil ženski pornič? Vse je narejeno po modelu ženskih sanj. Drvar je mlad, čustven, ljubezniv. Zanimivo je, da sta oba igralca skoraj ves film oblečena. Avtorica filma je želela napraviti film, v katerem je mnogo zapeljevanja, poljubov, romantične atmosfere.

Producent filma Erotic Escapades iz Kalifornije še vedno ne more razumeti uspeha. Skoraj brez vsake reklame je kaset postal fenomen v središču ameriške pozornosti. Častnik USA Today je anketiral moške, ki so vsi po vrsti trdili, da v filmu ni nič zburljivega. Uspeh prvega pornografskega filma za ženske, poimenovali so ga romantični pornič, je spodbudil producente, da se takoj lotijo novega projekta pod naslovom Hones, my fantasy is...

MAZILO PROTI IMPOTENCI

Znanstveniki medicinske fakultete v Tel Avivu so iznašli zdravilo za impotenco, katerega uporaba sploh ni neprijetna. Gre za posebno mazilo, ki so ga doslej preizkušali na živalih in je bilo izredno učinkovito. Po poročilih britanskega tednika New Scientist gre za kremasto obliko nekega proteina, katerega delovanje proti impotenci je od nekdaj znano. Vnašali so ga s pomočjo injekcij, kar pa je bilo hudo boleče.

Peptid deluje tako, da povečuje pretok krvi tam, kjer ga nanesejo. Snov so izraelski znanstveniki zmešali s stearinsko kislino, napravili mazilo, ki prodira skozi kožo in krepi krvni obtok na želenem mestu. Pravijo, da sicer to ne bo splošno zdravilo za impotenco, pomagalo pa bo moškim s patološko impotenco.

HOROSKOP

Oven 21. 3. – 20. 4.

 Napoveduje se vam precej negativno obdobje, v katerem se boste ukvarjali z zdravstvenimi težavami, krotili boste prenapete živce in skušali reševati nakopičene osebne probleme. Vaši načrti bodo skoraj v celoti odvisni od drugih, najprej od sodelavcev. Srečne številke: 1, 6, 8, 12, 24.

Bik 21. 4. – 20. 5.

 Spremembe na delovnem mestu oziroma pri tem, s čimer se ukvarjate, vas bodo popolnoma prevzele, časovno in miselno. Če boste znali ohraniti odnose na profesionalni ravni, tudi težav ne boste imeli. V ljubezni utegne zapihati osvežujoč veter. Srečne številke: 3, 7, 9, 10, 28.

Dvojčka 21. 5. – 21. 6.

 Pred vami je zanimiv teden, izpolnjen predvsem z ljubezenskim nabojem, možno je zanimivo srečanje, če pa že imate stalnega partnerja, se bosta ujela kot v vajinih najboljših časih. Tudi v poslovnosti bo stanje zadovoljivo, pazite le na velike izdatke. Srečne številke: 4, 6, 7, 13, 25.

Rak 22. 6. – 22. 7.

 Pripravite se na podobne težave, s kakršnimi se ubadate tudi v zadnjem času, kajti nič bistvenega se ne bo premaknilo, ne na bolje, ne na slabše. Če je mogoče, se izognite večjim nalogam ali načrtom, pustite času čas, tudi za vas prihaja svetla ura. Srečne številke: 2, 6, 9, 16, 21.

Lev 23. 7. – 23. 8.

 Vaše življenje bodo izpolnjevale najrazličnejše komunikacije, kar bo še naprej ohranjalo življenje dinamično in ritem vsakdanjika bo ostal hiter in zanimiv. V ljubezni se lahko zgodijo nekatere večje spremembe, ki jih dočakajte pripravljeni. Srečne številke: 4, 5, 7, 13, 26.

Devica 24. 8. – 23. 9.

 Skrbelo vas bo finančno stanje in prizadevali si boste, da bi kar najbolje izkoristili vse ponujene priložnosti, pri tem upoštevajte nasvet, da na silo pač ne dosežete ničesar. Počakajte na primerno situacijo, ki jo boste takoj prepoznali. Srečne številke: 2, 6, 9, 10, 29.

Tehtnica 24. 9. – 23. 10.

 Vaše znamenje prihaja v prevlado, za vas torej pozitivno obdobje, v katerem pa se bo nadaljeval čas pomembnih dogajanj, tudi boja za status, takšen in drugačen. Aktivni boste na svoj način, pokažite vse, kar zmore vaša kreativnost in iznajdljivost. Srečne številke: 1, 6, 9, 19, 21.

Škorpion 24. 10. – 22. 11.

 Pred vami je nekoliko nenavaden teden, v katerem spoštujte in upoštevajte nezmotljivo vodilo, vašo intuicijo. To je najlažji način, da se izognete nepravim odločitvam, ki lahko prinesejo marsikaj negativnega. Z dilemami opravite čimbolj samozavestno. Srečne številke: 1, 5, 8, 14, 22.

Strelec 23. 11. – 21. 12.

 Primeren čas, da uresničujete svoje načrte, četudi menite, da so velikopotezni in težko dosegljivi. Spremljala vas bo sreča, ki pa je ne smete zatreti z namišljenimi kalupi, ki naj bi vas omejevali. Nekomu, ki vas ljubi, končno podarite svoje srce. Srečne številke: 2, 3, 9, 17, 25.

Kozorog 22. 12. – 20. 1.

 Na delovnem mestu se bo nepetost stopnjevala, kar pa naj ne bo razlog za izgubo razsodnosti. V tem času se bo razpletlo nekaj odločilnih situacij, ki vas držijo v negotovosti. Glede na nekatere končne rezultate boste lahko razpredali nove načrte. Srečne številke: 1, 8, 9, 11, 26.

Vodnar 21. 1. – 19. 2.

 Vaše življenje bo v pozitivnem razmahu, kar nekaj aktualnih dogajanj se bo izteklo vam v korist. Če sodite med večne nazadovoljnejše, boste tudi v tem času občutili duševni nemir in nekaj, kar vam bo manjkalo. Svetlejša plat naj ne ostane zatemnjena. Srečne številke: 4, 7, 8, 19, 21.

Ribi 20. 2. – 20. 3.

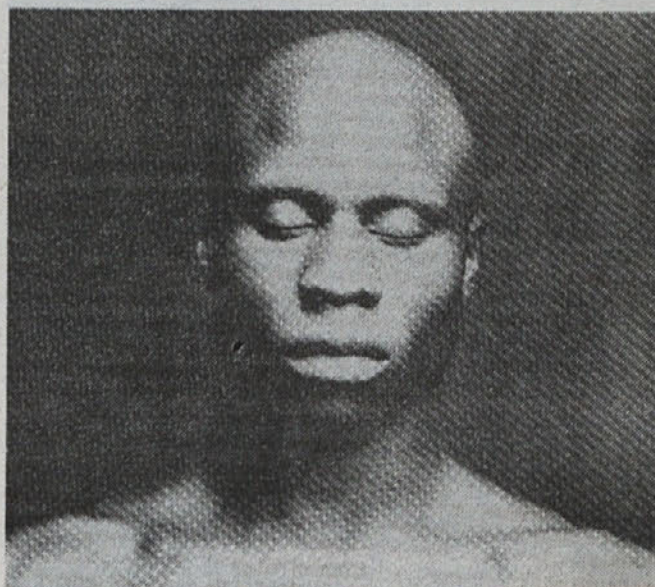
 Krize ostajajo za vašimi petami, kakorkoli so se končale, tako jih morate sprejeti. Življenje teče dalje, poskrbite, da bo za vas dobro. Sicer pa si lahko nekoliko odahnete, pomirite se in uživajte v vsakdanjih rečeh. Tudi v ljubezni pričakujte polet. Srečne številke: 2, 7, 9, 15, 27.

PRIHODNOST ČLOVEŠTVA ČEZ POL TISOČLETJA LE ČRNA RASA

Razvoj človeka je zaključen. Človek in šimpanz, katerih usodi sta krenili vsakebi pred nekaj milijoni let, bosta tudi v prihodnosti ostali na isti genetski distanci, ki pa je pravzaprav zelo majhna. Edino, kar se v prihodnosti še lahko zgodi, je sprememba barve kože.

Človeštvo se nenehno seli in meša in zaradi tega naj bi po napovedih nekaterih strokovnjakov čez petsto let vsi imeli temno polt. Takšno črno prihodnost je predvidel biogenetik Steven Jones, profesor na University College v Londonu, pojasnil pa jo je na svetovnem kongresu biogenetikov v Birminghamu. Svojo tezo razlaga z mutacijo gena, na kar vplivajo tri stvari, vse starejša povprečna starost roditeljev, vse večje razdalje med kraji, od koder prihajajo partnerji

(možnost sorodstva je vse manjša) in vse več možnosti za zdravljenje patoloških stanj, tako da preživijo tudi tisti, ki v preteklosti niso imeli nobenih možnosti.

S polletno naročnino imate že plačan komercialni oglas velikosti 5 cm v stolpcu.

S plačano naročnino za pol leta ali celo leto pa povrh tega postanete kandidat za pol kilograma čistega zlata.

Spoštovani naročniki!

Časi so takšni, da smo se žal prisiljeni marsičemu odpovedati. Le enemu samemu se ne smemo – informacijam. Časopis Nova doba pa skrbi za pravočasno in resnično informiranje.

Kaj še daje Nova doba?

ENAKO CENO ČASOPISA ZA NAROČNIKE ČEZ VSE LETO Mali oglas zastonj Zanimivosti iz sveta glasbe in svetovne mondene družbe Televizijski program in napovedi za prireditve

Z izpolnjeno in poslano naročilnico postanete član velike družine časopisa Nova doba. Naročnino nakažite na žiro račun Nove dobe pri celjski SDK št. 50700 – 603 – 31455.

Pol kilograma čistega zlata

za stare
in nove naročnike tednika
Nova doba

NAGRADA ZA ZVESTOBO

Začetek nove velike nagradne igre

Nova doba obvešča, osvešča in nagrajuje

Edini pogoj: plačana naročnina

NOVA DOBA

NAROČILNICA

Ime priimek

naslov

naročam časopis-tekst Novo dobo na naslov

Na gornji naslov mi pošljite izvodov. (število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

podpis naročnika

COMMODE 64, z vso dodatno opremo, in nintendo z igracami, ugodno prodam. Tel.: 063/ 38-144

SLOVAŠKI ČUVAČ – leglo mladičkov, belih, dolgodlakih, zvestih čuvajev, z rodovnikom, ugodno prodam. Tel.: 0609/ 614-212

PRAZNO ALI OPREMLJENO GARSONJERO, 20 m², za najem v Celju ali v Žalcu iščem. Tel.: 063/ 858-234

DVOSOBNO STANOVANJE v Kamniku prodam po zelo ugodni ceni. Informacije od 16. do 20. ure. Tel.: 061/ 181-128

ŽIČNA PLETIVA za koruznjake, mere po naročilu, možnost plačila v treh obrokih, prodam. Tel.: 069/ 87-223

ODDAM LOKAL v centru Novega mesta. Tel.: 061/ 51-701

STANOVANJE na Viču v Ljubljani prodam najboljšemu ponudniku. Informacije od 16. do 20. ure. Tel.: 061/ 181-128

OBALA – Zemljišče dveh parcel, pri Sečovljah (Parecag), v izmeri skupaj 4.200 m², prodam. Zemljišče je na terasah, lepa JV lega, mirno. Dovoljenje za vodo imam. Tel.: 067/ 73-459

GROZDJE, RDEČE (modra frankinja) in mešano belo (šipon, laški rizling, burgundec), prodam. Tel.: 069/ 42-238

KLEPARJI! Prodaja delov za vsa vozila. Tel.: 061/ 51-701 in 50-401

NEŠKROPLJENO GROZDJE, šmarico, izabelo, kvinton in jurko prodam. Adolf Lipuš, Zvodno 63, Celje (nad Podgorjem), tel.: 064/21-481

PERZIJSKE MUCKE, stare tri mesece, ugodno prodam. Tel.: 065/ 76-555, popoldne.

ODDAM DISKO BAR – BISTRO – SOBE. Pogoj odkup opreme. Tel.: 063/853-936 ali 741-185

SVETA BIRMANSKA MAČKA, mladiči odličnih staršev naprodaj. Siniša Zarič, Ulica 29. novembra št. 24, 63000 Celje

STISKALNICO za grozdje, 50 l, prodam za 20.000 SIT. Tel.: 066/ 54-561

HIŠO, staro 400 let, 400 kv. m. tlorisa s pripadajočim zemljiščem, na zelo atraktivni točki, blizu Ajdovščine, primerno za gostinsko dejavnost ali obrt (Petersgalovše), prodam. Tel.: 065/ 61-188, zvečer

STANOVANJSKA HIŠA z dvoriščem, okrog 18 arov, primerna za trgovino ali obrtniško dejavnost v Partizanski 103 v Lendavi naprodaj. Tel.: 069/ 75-255

NOVOGRAJENO HIŠO z garažo, površina 160 m², lokacija Šmarješke Toplice, s parcelo 800 m², prodam za 150.000 DEM. Tel.: 041/ 233-187

BMW 316, star 7 let, štiri vrata, nekaramboliran, ugodno prodam. Tel.: 063/38-354

ENOSOBNO STANOVANJE, 34 m², brez centralne kurjave, v bloku na Dolgem polju, zamenjam za NOVEJŠE s centralno kurjavo. Zamenjam proti nagradi. Tel.: 063/ 38-345

HITLER JE DAL ZGRADITI MREŽO HODNIKOV POD REICHSTAGOM

PODZEMNA GALERIJA

Med pripravljalnimi deli za gradnjo ceste v samem središču Berlina so odkrili veliko mrežo podzemnih bunkerjev in tunelov, ki so jo konec tridesetih let izkopali nacisti. Tunele in galerije, dolge po sto in širke okoli tri metre, z zidovi iz armiranega betona, je projektiral bivši nacistični arhitekt in Hitlerjev minister za oboroževanje Albert Speer.

Mrežo so uredili dvajset metrov globoko v četrti, kjer se nahajata bivši carski parlament Reichstag in Brandenburška vrata in kjer bi se naj v prihodnosti namestila nemška vlada. Podzemne prostore, že nekoliko potopljene, so pred dnevi našli mestni strokovnjaki, zadolženi za pripravi velikih cestnih del, ki se jih lotevajo zaradi premestitve državnega

središča iz Bonna v Berlin.

Alfred Speer je v glavnem mestu Tretjega Reicha projektiral ogromno mrežo tunelov v obliki križa za podzemno železnico, tramvaje in avtomobile. Zaradi izbruha vojne svojega dela ni končal. V razsulu, ki je nastopilo proti koncu vojne, so galeriji uporabljali kot bunkerje za odlaganje vojnega materiala, po pisanju nekaterih časopisov pa so se tamkaj skrivali visoki nacistični uslužbenci, na primer Martin Bormann, bivši Hitlerjev osebni tajnik, ki je leta 1945 skrivnostno izginil iz Berlina.

Prvi del podzemne mreže, projektiran za metro, je leta 1966 odkrila britanska armada, ki je ukazala, naj jo dvignejo v zrak. Z nadaljnjimi raziskavami tedaj niso nadaljevali.

Po projektu bi morala biti pod zemljo zgrajena velikanška dvorana 4000 kvadratnih metrov, ki so jo poimenovali Velika dvorana naroda.

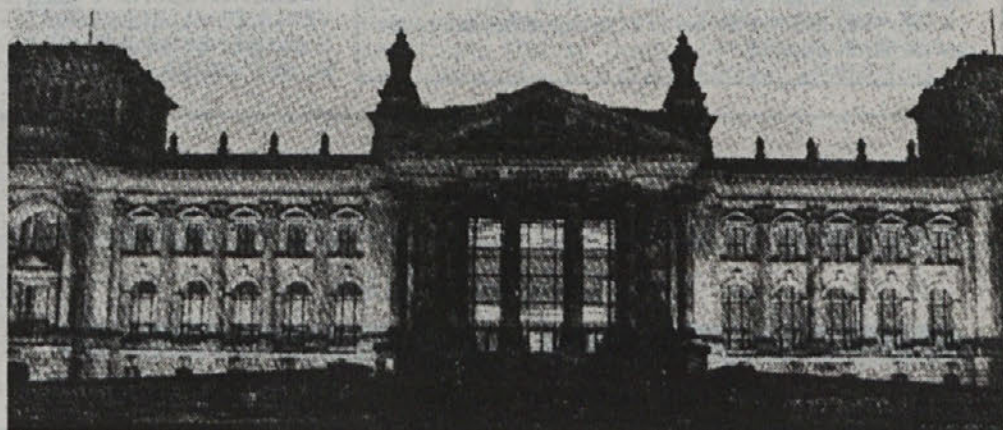
Ta nacistični arhitekt je med leti 1930 in 1940 napravil večino stavb za administracijo Hitlerjevega režima, med njimi tudi Hitlerjev urad, porušen leta 1945, in nuerenberško esplanado, kjer so bili procesi zoper nacistične zločince. Leta 1945 je Albert Speer sodeloval v neuspelem atentatu na Hitlerja, leta 1947 pa je bil v Nuerenbergu obsojen na 20 let zapor.

Odkritje galerije je za nekaj mesecev zavrglo gradnjo ceste. Strokovnjaki menijo, da je tunele treba podreti, nekateri pa se s tem ne strinjajo, morebiti bi tja lahko vselili kakšno diskoteko ali, denimo, galerijo.

MALI OGLAS ZASTONJ KUPON

MOJ NASLOV: _____

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

GOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJEGOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJE

Iz mednarodnega poslovno informacijskega sistema BORZA ponudb, povpraševanj in informacij za vse oblike poslovnega sodelovanja smo izbrali nekaj ponudb in povpraševanj domačih in tujih podjetij, ki iščejo poslovne partnerje (celotna baza je na razpolago v informacijski pisarni Centra za informacijski sistem GZS in na vseh območnih zborskih GZS).

1. SL003-01797
NUDIMO:
STORITVE PREVOZA DO 600 KG KOMBI
STORITVE PREVOZA DO 1500 KG KAMION Z 358A.
IZVAJAMO PREVOZE NA DOMAČEM IN TUJEM TRGU /ŠPEDIČIJA/
ZA VAS ORGANIZIRAMO IZVAJALCE DEL V LJUBLJANI ALI OKOLICI.
Naziv: RO AND MA, D.O.O.
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61111
Naslov: TBILISIJSKA 28
Telefon: 061/263-664
Telefaks: 061/263-664
Kontakt: ZORAN TASIČ

2. SL003-01812
PROJEKTIRAMO IN IZDELUJEMO ORODJA ZA PLASTIKO IN GUMO, ŠTANC ORODJA ZA IZSEKOVANJE IN KOMBINIRANA ORODJA IN MANJŠE STROJE IN PROIZVODNE PRIPRAVE VELIKOSTI 500 X 500 X 500 MM.
Naziv: ELRAD ORODJA, D.O.O.
Kraj: GORNJA RADGONA
Pošta: 69250
Naslov: PARTIZANSKA 3
Telefon: 069/61-731
Telefaks: 069/61-295
Kontakt: TONE PINTARIČ

3. SL003-01820
PREVZAMEMO ZASTOP-

STVO S SEDEŽEM V LJUBLJANI ZA DOMAČO IN TUJO FIRMO. ZASTOPAMO VAS PRI ODDAJI ALI NAJEMU NEPREMIČNIN.
Naziv: RO AND MA, D.O.O.
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61111
Naslov: TBILISIJSKA 28
Telefon: 061/263-664
Telefaks: 061/263-664
Kontakt: ZORAN TASIČ

4. SL003-01830
ITALIJANSKO PODJETJE IŠČE KOOPERACIJO PRI IZDELAVI IN PRODAJI PULOVAR- JEV, MAJIC IN SRAJC.
Naziv: MANIFATTURA BIELLI SPA
Država: ITALIJA
Kraj: GALLARATE
Pošta: 21013
Naslov: VIA DON ALBERTARIO NO 5
Telefon: 0331/790122
Telefaks: 0331/772236
Teleks: 316-891
Kontakt: RINALDO BINAGHI
JEZIK SPORAZUMEVANJA: IT.,FRANCOSKO

5. SL003-01831
KOT ZASTOPNIK IN SERVISER FIRME ROHE - AVSTRIJA NUDIMO DOBAVO IN SERVISIRANJE OPREME ZA AVTOSERVISNO DEJAVNOST IN BENCINSKIH ČRPALK PROIZVAJALCEV: ROHE, BEISSBARTH, CALIFORNIA, BLACKHAWK, CRYPTON, ALFA, BLASCHE, ELEKTRACONTROL, EL MAX, HAWEKA, LEVER, ROGERS, STAHLWILLE, FACOM, STENHOJ, TEUBER, VACULA, WAP, FLACO.
Naziv: FERROMOTO AVTOMOBILI, D.O.O.
Kraj: MARIBOR
Pošta: 62000
Naslov: ZAGREBSKA C. 85
Telefon: 062/414-711
Telefaks: 062/413-368
Kontakt: LEON TOPOLOVEC

6. SL003-01832
AVTOMATIZACIJA INDUSTRIJSKIH PROCESOV RAZNE TEHNOLOŠKE VSEBINE KOT SO: REGALNA SKLADIŠČA, INTEGRALNI TRANSPORT, TOVARNE MOČNIH KRMIL, KEMIČNI PROCESI, BETONARNE, ASFALTNE BAZE, OBDELOVALNI STROJI /KOVINA, LES, PLASTIKA, SARŽNI PROCESI /VLAGA, DOZIRANJE, TEHTANJE/. TEHNIČNO SREDSTVO: PLC - SISTEMI SIMATIC - S5/SIEMENS.
Naziv: ATOS D.O.O. LJUBLJANA
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: TRŽAŠKA C. 2
Telefon: 061/211-349
Telefaks: 061/154-148
Teleks: 31-265 ZAVTOM SI
Kontakt: JANEZ ŠČUKA

7. SL003-01834
- IZDELAVA ORODIJ IN PRAV
- STORITVE TERMIČNE OBDELAVE; KOVANJE, ŽARJENJE, CEMENTIRANJE...
- STORITVE STROJNE OBDELAVE: STRUŽENJE, FREZANJE, HONANJE, VTISKANJE ČEPOV...
- OBDELAVA PLOČIVINE: RAZREZ, ŠTANCANJE, VARJENJE, UPOGIBANJE
- POVRŠINSKA ZAŠČITA: PESKANJE, PLESKANJE
- LIVARSKA DELA: VILVANJE DO 10 KG, VILVANJE LEŽAJNE KOVINE
- OSTREŠJE ORODIJ.
Naziv: TVT FABRIKACIJA, D.O.O.
Kraj: MARIBOR
Pošta: 62101
Naslov: LENINGRAJSKA C. 27
Telefon: 062/103-331
Telefaks: 062/103-331
Teleks: 33-161 TVT-MBST
Kontakt: JOLANDA PODOBNIK, BOJAN PREMIZL

8. SL003-01836
PROIZVAJAMO EMBALAŽO IZ POLIETILENA IN POLIPROPILENA. TO SO VEDRA S POKROVI IN ROČAJI, RAZLIČNIH DIMENZIJ IN RAZLIČNIH BARV. PRIMERNA SO ZA PAKIRANJE ŽIVIL IN KEMIČALIJ.
Naziv: BIOR - BRIZGANJE PLASTIKE IN IZDELAV ORODIJ
Kraj: PIVKA
Pošta: 66257
Naslov: VELIKA PRISTAVA ŠT. 7
Telefon: 067/55-583
Kontakt: ANTON KREBELJ

9. SL003-01837
KANADSKO UVOZNO - IZVOZNO PODJETJE IMA PREDSTAVNIŠTVO V SLOVENIJI, ŽE LI SODELOVATI S SLOVENSKIMI PODJETJI V SLOVENIJO BI ŽELELI

UVAŽATI CANADSKO PROIZVODE KOT SO: SLANA IN NESLANA SOJINA MARGARINA, CANADSKI WHISKY, STREŠNO KRITINO, GIBS PLOŠČE, FURNIR OZIROMA TANKE LESENE PLOŠČE TER AMERIŠKI WHISKI.
Naziv: A-D-F IMPEX, D.O.O.
Kraj: RIBNICA
Pošta: 61310 84
Naslov: VRVARSKA 3
Telefon: 061/861-517
Telefaks: 061/863-382
Kontakt: LOJZE LOVŠIN

10. SL003-01842
PONUJAMO ČEŠNJEV LES, MINIMALNA KOLIČINA 100 M3 NA MESEC, MAKSIMALNO 300 M3/MESEC, OBLIKA PO ŽELJI /HLODI, RAZŽAGAN,.../, VLAŽNOST 12 %.
Naziv: POSLOVNI SISTEMI ALPE - ADRIA
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: CELOVŠKA 264
Telefon: 061/198-838
Kontakt: SVETLANA POLAK

11. SL003-01850
PROIZVAJALEC DROBNE KOVINSKE GALETERIJE, KI SE UPORABLJA V USNJARSKI, TEKSTILNI, AVTOMOBILSKI, PREHRAMBENI IN ČEVLJARSKI INDUSTRIJI /KOVICE, RINČICE, ZAPONKE, STISKAČI, KARABINI.../ PONUJA SVOJE PROIZVODE IN JE ZINTERESIRAN ZA POSLOVNO SODELOVANJE.
Naziv: TKG - TOVARNA KOVINSKE GALETERIJE
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: SLOVENČEVA 15
Telefon: 061/181-161
Telefaks: 061/342-381
Kontakt: BRANKO SUHADOLNIK

12. SL003-01858
PROIZVAJAMO TERMOPLASTIČNE IN DRUGE PLASTIČNE IZDELKE. ZA ČEVLJARSKO INDUSTRIJO TERMOPLASTIČNE PODPLATE S KAPACITETO 7 MIO PAROV LETNO, KA- KOR TUDI DRUGE TEHNIČNE IZDELKE.
Naziv: TERMOSOL, D.O.O.
Kraj: ORMOŽ
Pošta: 62270
Naslov: OBRTNA CONA HARDEK
Telefon: 062/701-614
Telefaks: 062/701-531
Kontakt: ANTON JURKOVIČ

13. SL003-01861
NUDIMO METERSKO BLAGO RAZLIČNIH NEMŠKIH PROIZVAJALCEV OD BOMBAŽA, VIS- KOZE... DO BLAGA ZA TEŽKO KONFEKCIJO. MOŽEN DOGOVOR ZA NADALJNO PRODAJO, NAKUP MANJŠIH KOLIČIN ZA

BOUTIQUE,...
Naziv: DIPLOMAT, D.O.O.
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61113
Naslov: PALMERJEVA 10
Telefon: 061/343-687
Telefaks: 061/343-687
Kontakt: LILJANA GORNIK

14. SL003-01863
NUDIMO:
USLUŽNOSTNI RAZREZI HLODOVINE IGLAVCEV IN LIŠTAVCEV VEČJIH KOLIČIN.
Naziv: MARLES ŽAGARSKA INDUSTRIJA, D.O.O. MARIBOR
Kraj: MARIBOR
Pošta: 62000
Naslov: LIMBUŠKA C. 2
Telefon: 062/101-211
Telefaks: 062/101-323
Teleks: 33-143
Kontakt: KONRAD VILČNIK

15. SL003-01865
KOMPLETNA PONUDBA INFORMACIJ O NOJEREJI, PONUDBA NOJEVEGA MESA, PRODAJI ŽIVIH NOJEVIH MLADIČEV NAD 3 MESECE STAROSTI.
Naziv: MINES-TEAM, D.O.O.
Kraj: KOBARID
Pošta: 65222
Naslov: PRI MALNIH 6
Telefon: 065/81-013
Telefaks: 065/81-461
Kontakt: LJUBO PODOREH

16. SL003-01866
PONUDBA VINSKIH UNIKATOV ZASEBNIH PROIZVAJALCEV MARIBORSKEGA VINORO- DNEGA OKOLIŠA.
Naziv: BOBEK IN SOL, D.O.O.
Kraj: MARIBOR
Pošta: 62106
Naslov: FRANKOPANOVA 17
Telefon: 062/35-717
Kontakt: STANE BOBEK

17. SL003-01861
POVPRAŠUJEMO PO VEČJIH KOLIČINAH SMREKOVE IN JESENOVE HLODOVINE BOLJŠE KVALITETE.
Naziv: KOSTANJ, D.O.O.
Kraj: CELJE
Pošta: 63000
Naslov: MEDLOG 63
Telefon: 063/27-528
Telefaks: 063/441-233
Kontakt: MARKO MIRNIK

18. SL003-01869
PONUDBA:
IZDELAVA TEHNIČNE IN TEHNOLOŠKE DOKUMENTACIJE ZA LAKIRNICE, IZDELAVA TEHNOLOŠKIH NAPRAV ZA LAKIRANJE, OZ. POVRŠINSKO ZAŠČITO /KABINE, SUŠILNIKI, KOMBINIRANE LAK. - SUŠILNE KORMORE ITD.../ ZA LESNO, KOVINSKO IN AVTOMOBILSKO DEJAVNOST.
Naziv: INŽENIRSKI BIRO SOP NOVOLENE
Kraj: LJUBLJANA

Pošta: 61000
Naslov: LITIJSKA 51
Telefon: 061/101-301
Telefaks: 061/101-373
Kontakt: PAVEL ROTAR

19. SL003-01870
IMAMO PROSTE KAPACITETE STROJNE IN ROČNE OBDELAVE, TEHNOLOGIJE, KOOPERACIJSKEGA DELA, ANGAŽIRANJE DELOVNE SILE RAZLIČNIH PROFILOV, STORITVE SERIJSKA IN POSAMEZNA PROIZVODNJA, ZAHTEVNA IN BOLJ ZAHTEVNA MONTA-NO VARILSKA DELA, UVOZ - IZVOZ.
Naziv: PROMARKET BREŽICE
Kraj: POSAVJE - BREŽICE
Pošta: 68250
Naslov: TRG DR. IVANA RIBARJA 5A
Telefon: 0608/62-285
Telefaks: 0608/62-286
Kontakt: MARONKA TIBOR

20. SL003-01871
NUDIMO PLASTIČNE TULCE FI 35 X 165 MM S POKROVOM ZA PRODAJO GUMBOV.
Naziv: PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE THERMOPLAST, D.O.O.
Kraj: MENGES
Pošta: 61234
Naslov: TRUBARJEVA ULICA 4
Telefon: 061/737-306
Telefaks: 061/737-306
Kontakt: JERIČ IVAN IN MARIJA

21. SL003-01876
ELEKTRO - MEHANSKI SERVIS IZVAJA NAPELJAVE ZA CENTRALNO KURJAVO, VODO- VODNE INSTALACIJE, VZDRŽUJE IN IZVAJA POPRAVILA NA OMENJENIH INSTALACIJAH. SERVISIRAJE PEČI ZA CENTRALNO KURJAVO OD PROIZVAJALCEV: TVT MARIBOR, EMO CELJE IN ITPP RIBNICA, TIKI BOLJERJE IN VSE VRSTE MALE GOSPODINSKE APARATE. VZDRŽUJE IN SERVISIRA INDUSTRIJSKE PRALNICE, OPREMLJENE S STROJI TIPPO MARIBOR
Naziv: ZITUS, SERVISNE STORITVE
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: RIMSKA 11
Telefon: 061/222-992
Telefaks: 061/224-122
Kontakt: ANTON KRALJ

22. SL003-01890
NUDIMO KITAJSKO LANENO PREJO Nm 12/1.
Naziv: ROTEX D.O.O.
Kraj: TRŽIČ
Pošta: 64290
Naslov: KOVOR 62
Telefon: 064/57-810
Telefaks: 064/57-810
Kontakt: BOŽO ROŽIČ

ENODNEVNI POSVET NMCP
- NIZOZEMSKO

Ponovno organiziramo skupaj s predstavnikom NMCP - Netherland (brezplačna svetovalna pomoč Nizozemske) posvet, ki ga bo vodil gospod van Beek, regionalni koordinator za Slovenijo, v

1. MARIBORU, dne 29. 9. 1993 - sredo - ob 11. uri v sejni sobi štev. 607/ VI nadstropje, v prostorih Območne zbornice, Maribor, Cankarjeva 3. **Posvet bo potekal v nemškem jeziku.**

2. CELJU, dne 6. 10. 1993 - sredo - ob 11. uri v sejni sobi Celjske mestne hranilnice, Titov trg (nasproti kina Union). **Posvet bo potekal v angleškem jeziku.**

3. LJUBLJANI, dne 11. 10. 1993 - ponedeljek - ob 10. uri v prostorih GZS Ljubljana, Slovenska cesta 41, IX. nadstropje. **Posvet bo potekal v angleškem jeziku.**

Predstavniki vas želi seznaniti, kako je inštitucija NMCP Netherland organizirana, kako deluje, kakšne so vaše prednosti in kaj lahko pričakujete od brezplačnega svetovalca. Odgovarjal bo tudi na vaša vprašanja. V kolikor želite, da si predstavnik informativno ogleda vaše podjetje, nam to, prosim, sporočite.

V letu 1992 je bilo v Sloveniji 27 brezplačnih svetovalcev različnih podjetij.

GOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJEGOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJE

STOTA OBLETNICA
CELJSKEGA
PLANINSKEGA
DRUŠTVA

OD FRISCHAUF A DO GRADIŠNIKA

V soboto, 11. septembra, je v prelesteni Logarski dolini izzvenela slovesnost ob stoletnici začetka delovanja Savinjske podružnice Slovenskega planinskega društva, ki jo danes poimenujemo Planinsko društvo Celje. Slaba vremenska napoved je bila najbrž kriva, da se je slovesnega odkritja spomenika pionirjema planinstva v teh krajih dr. Johannesu Frischaufu in Franu Kocbeku, ki ga je izvedel Milan Kučan, udeležilo le slabih tisoč ljudi. Med njimi pa smo srečali slavnostnega govornika, dolgoletnega predsednika, danes častnega, PD Celje Dušana Gradišnika.

Prijatelja kljub razlikam

Na enem izmed najlepših kotičkov Logarske doline tako danes stojita reliefni skulpturi dr. Johannes Frischaufa, profesorja matematike graške univerze, humanista, raziskovalca slovenskih, zlasti savinjskih planin, prijatelja Slovencev, častnega člana Slovenskega planinskega društva, častnega člana Savinjske podružnice in častnega občana takratnih občin Jezersko, Ljubno, Luče in Solčava, ter Frana Kocbeka, nadučitelja iz Gornjega Grada, ustanovitelja Savinjske podružnice in prvega slovenskega planinskega pisatelja. Spomenik je nastal v rokah akademskega kiparja Franca Purga, ki je nekdanja gornika upodobil v tipični planinski drži. Bronasti figuri, ki predstavljata nekaj svežega v spomeniški plastiki, se vzpenjata poltretji meter visoko.

»Dr. Frischauf je v silnem poletu pričel odkrivati in osvajati vrhove in prelaze Savinjskih Alp od Jezerske Kočne do Logarske doline, preko Ojstrice do Bistriške doline in Kamnika. Najdalj se mu je upirala Mrzla gora, ki jo je osvojil šele v tretjem poskusu in to iz Matkovega kota, mimo Škafa in Latvice z domačinoma Piskernikom in Matkom. Zgradil je tri zasilne kočice, in sicer na Suhadolnikovi planini pod Kokršim sedlom, na Korošici in Okrešlju. Trasiral, gradil in nadziral je gradnjo planinskih poti, ki jih še danes uporabljamo. Tako je po treh letih trdega dela v monografiji Avstrijskega turističnega kluba predal domačemu prebivalstvu savinjske gore v nadaljnjo turistično in planinsko izgradnjo,« je o dr. Frischaufu v Logarski dolini med drugim povedal Dušan Gradišnik; o Kocbeku pa: »In končno se je navdušil za planinstvo, ko je opazil, kako hitro napredujejo nemški planinci z označevanjem in gradnjo koč. Kocbek se je seznanil z dr. Frischaufom na nenavaden način. V počastitev ustanovitve Osrednjega planinskega društva je želel zaznamovati pot na Ojstrico in Raduho, kar pa je hotelo preprečiti Nemškoavstrijsko alpsko društvo. Kocbek je o tem pisal dr. Frischaufu, ki je ostro protestiral. Kmalu zatem sta se v Mozirju sestala in seznanila. Spoprijateljila sta se dva moža različnih narodnosti, ki sta našla v sebi moč upreti se tedanjim razmeram in s planinsko organi-

Dr. Johannes Frischauf in Fran Kocbek v bronu

zacijo prispevati k slovenskemu značaju savinjskih planin.«

Začelo se je v Mozirju

V Mozirju je bila pred stotimi leti ustanovljena Savinjska podružnica Slovenskega planinskega društva, druga za kamniško, katere glavni namen je bil vzbuditi in vzgojiti tudi v naših ljudeh smisel in ljubezen do gora. Podružničarji so hiteli z izgradnjo slovenskih koč in obdelavo poti. V parih letih je zrastle sedem koč.

Izgrajene in urejene so bile cestne zveze Luče – Logarska dolina – Pastirkovo sedlo in Podvolovljek – Kamnik, pridobljeni pošta in telefon. Pripravljeni so bili celo podrobni načrti za izgradnjo železniške proge Rečica ob Paki – Mozirje – Radmirje – Gornji Grad. Z namenom, da bi se v Logarski dolini izgradili hoteli, je bila ustanovljena zadruga »Rinka«, ki pa zaradi prepočasne gradnje ceste z Ljubnega v Luče preko Solčave v Logarsko dolino ni imela učinka.

Po prvi svetovni vojni je Savinjska podružnica SPD pridobila nekaj nemškega premoženja – kočico na Korošici in Piskernikovo zavetišče v Logarski dolini, s prostovoljnimi prispevki pa je zgradila Trillerjevo kočico in

prezidala kočico na Korošici. Zaradi osredotočenja dela se je menda pokazala potreba za premostitev sedeža podružnice v Celje, česar Fran Kocbek ni nikoli prebolel.

Ker je okupator med drugim svetovnim vojaškim spopadom kruto posegel v cvetoče planinstvo – zasegel je vse premoženje in ga razdelil med različna nemška alpska društva, požgal vse postojanke v Logarski dolini, Solčavi in vse kmečke domove v okolici, je slovensko planinstvo v maju leta 1945 čakalo težko delo.

Celjani so pobrali smetano

Glede na novi družbeni red je bilo predlaganih več različic povezovanja planincev, na koncu pa je bilo ustanovljeno Planinsko društvo Slovenije. Celjsko je dobilo v upravljanje vso preostalo premoženje Savinjske podružnice. Z ustanovitvijo Planinske zveze in Planinskega društva Celje, pod predstvom Tineta Orla, je bila končana slavna zgodovina Savinjske podružnice SPD.

Takratni dolgoročni načrt obnove PD Celje je vseboval vsa predvojna prizadevanja: moderno postojanko na Okrešlju, povečan Kocbekov dom na Korošici, hotele v Lo-

garski dolini, velik planinski hotel na Golteh, elektrifikacija Golt in Logarske doline... Več ali manj so bila pričakovanja izpolnjena, čeprav sta društvo prizadeli dve nesreči. Pogoreli sta Mozirska kočica in Trillerjeva depandansa. Po besedah Dušana Gradišnika je bilo obdobje PD Celje, ki mu je predsedoval Tine Orel, obdobje renesanse planinstva.

S prihodom Dušana Gradišnika na čelo PD Celje se je začelo novo obdobje. Mlajše struje so pričakovale preobrat, ki naj bi prinesel manj delovanja v turističnem gospodarstvu, za katerega v oblastnih krogih ni bilo skoraj nobene podpore, in zahtevale več delovanja za dvig kakovosti alpinizma. Nove naloge so se kazale predvsem v tem, kako naraščajočemu številu obiskovalcev planin nuditi streho, udobje, kulturno potrebo in kako ohraniti ta svet pred onesnaženjem.

Mož na mestu

Dušan Gradišnik, dolgoletni predsednik PD Celje, je bil svojim nalogam kos. Rodil se je leta 1919 v Ljubljani, po

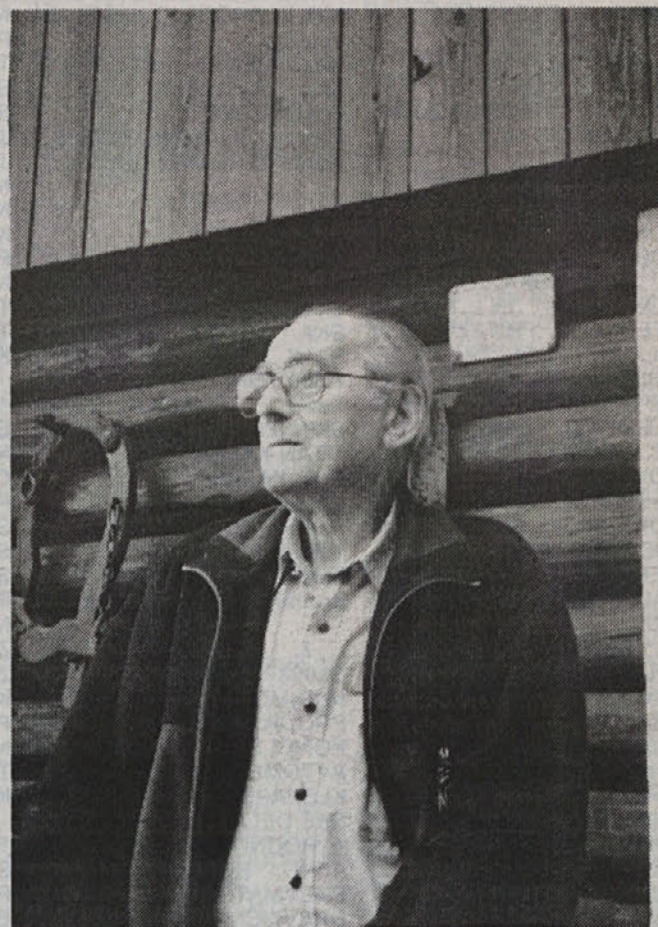
navdušen smučar. Tekmoval je v prvi slovenski slalomski tekmi leta 1926 na Celjski koči. Seveda se je, kot njegov brat Fedor, preizkušal tudi v atletiki.

»Takrat je bilo šport težavno negovati. Gimnazijci, razen pri Sokolu, nismo smeli nikjer sodelovati. To smo počeli skrivaj. Za smučanje je bilo premalo časa – ob nedeljah po obvezni maši.

Na koncu so me pritegnile planine. V družbo ljubljanskih alpinistov, ki so prihajali na Okrešelj, sem se vključil s sedemnajstimi leti. Tik pred vojno je v Celju nastala tudi alpinistična sekcija, v kateri smo se šli alpinizem do okupacije,« se spominja Dušan Gradišnik.

Med vojno so Dušana Gradišnika kot aktivista v Ljubljani internirali v Gonars, po kapitulaciji Italije pa so ga Nemci odpeljali v Dachau. Teh težkih časov se nerad spominja.

Po vojni je dandanašnji upokojenec s sedemletnim stažem najprej dokončal študij farmacije, nakar je trideset let opravljal funkcijo direktorja celjskih lekarn. »Stiri leta sem v taboriščih hrepenel po planinah. Tako

Dušan Gradišnik, častni predsednik PD Celje

treh letih pa se je z družino za stalno naselil v Celju, kjer je njegov oče odprl lekarno. Že v gimnazijskih časih je bil

sem se vključil v delo takratne fiskulturne organizacije in v planinsko društvo, ki sem mu začel predsedovati po odhodu Tineta Orla leta 1962, kar sem počel do leta 1987,« je povedal Dušan Gradišnik, današnji častni predsednik PD Celje.

Planinsko društvo Celje se je v zadnjem času znašlo pred dvema zapletoma. Katastrska izmera je namreč pokazala, da gre meja med kamniškim in lučkim ozemljem točno »skozi« kočico na Korošici. Po daljšem natezanju je vendarle prišlo do sporazuma, ki je kočico dosodil »Lučanom«. Pa še nekaj ni prav pri srcu Celjanom. Nekdanja postojanka Gorske reševalne službe, ki jo je pozneje odkupila JLA, je danes v najemu velenjskega alpinističnega odseka. En tujek več. Nihče pa ne vpraša Mozirjanov, kako gledajo na planince iz Celja, ki imajo monopol nad najlepšimi naravnimi lepotami njihove občine.

Tekst in slika Oto Pust

Za mizo po slovesnosti v Logarski dolini